

Χημικά Χρονικά

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1980
NOVEMBER 1980

Βιβλιοθήκη
Αναστασίου Σ. Κώνστα
(1897-1992)

ΤΟΜΟΣ
VOLUME **45** ΤΕΥΧΟΣ
NUMBER **11**

Συντακτική Έπιτροπή

Διευθυντής Συντάξεως
Καραγιάννης Μιλτιάδης

Τακτικά μέλη

Βαλαβανίδης Θανάσης
Εύσταθίου Κώστας
Μιχαηλίδης Μίλτος
Παπαδόπουλος Παναγιώτης

Έκπρόσωποι Δ.Σ. Ε.Ε.Χ.

Χαμακιώτης Παναγιώτης Γ. Γραμματέας
Δαρατσάνος Γιώργος Ταμίας

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ

Υπεύθυνος Έκδοσης
Π. Ευθάλης
Κάνιγγος 27 Τηλ. 3621524
Υπεύθυνος Τυπογραφείου:
Γ. Ζαχαράπουλος
Άγ. Βασιλείου 96 (Άγ. Δημήτριος)

Φωτοσύνθεση

Κ. Λουκοπούλου
Επτανήσου 7 Τηλ. 9562.345

Συνδρομές:

Βιομηχανίες - Όργανισμοί	1000 δρχ.
Ίδιώτες	500 »
Φοιτητές	100 »
Συνδρομή εξωτερικού	28 \$
Τιμή τεύχους	30 δρχ.

Επιμέλεια Έκδοσης - Διαφημίσεων
**ΕΚΔΟΤΙΚΗ
ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕ**
Λ. Βουλιαγμένης 49 Τηλ. 9235487-8

Περιεχόμενα

- Η Ε.Ε.Χ. και ο χημικός έλεγχος στή χώρα μας 9
- Ε' Πανελλήνιο Συνέδριο Χημείας 12
- Ελεύθερη γνώμη 13
- Από την κίνηση των τοπικών και κλαδικών συλλόγων 16
- Συνέδρια, Συμπόσια, Σεμινάρια 17
- Ειδήσεις, Σχόλια 18
- Δραστηριότητες τμημάτων τής ΕΕΧ 22
- Περισκοπιο 24
- Β. ΙΓΝΑΤΙΑΔΟΥ-ΡΑΓΚΟΥΣΗ: Αντισυλληπτικά και τρόποι δράσεώς τους. Μέρος Τρίτο 25
- Μ. ΚΑΜΑΡΙΩΤΑΚΗ - Α. ΚΑΡΑΛΙΩΤΑ
Δ. ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ - Δ. ΚΑΤΑΚΗ:
Σύμπλοκα με αριθμό μεγαλύτερο του έξι 31
- Πρακτικά Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης τής ΕΕΧ 43

Η Ε.Ε.Χ. και η Σ.Ε. των Χημικών Χρονικών δεν ευθύνονται
γιά άποψεις που διατυπώνονται στα έντυπα κείμενα.

Σκοποί και πνεύμα του περιοδικού. Σκοπός της Γενικής Έκδοσης των Χημικών Χρονικών, σάν Έπισημου Όργάνου της ΕΕΧ, είναι ή ενημέρωση του κλάδου πάνω σε θέματα και εφαρμογές της Χημείας και Χημικής Τεχνολογίας, κατά κύριο λόγο γενικού ενδιαφέροντος για τά μέλη της ΕΕΧ και κατά προτίμηση παρμένα από τήν ελληνική χημική πραγματικότητα, χωρίς αυτό νά έμποδίξει κάθε ενδιαφέρον θέμα, πού ξεπερνάει τόν ελληνικό χώρο. Μέσα στα πλαίσια αυτά και μέ τό ίδιο πνεύμα ή Γενική έκδοση δημοσιεύει επίσης κείμενα πάνω στα προβλήματα του κλάδου, όπως Έκπαίδευση, Επιμόρφωση, Έρευνα (βασική και εφαρμοσμένη), Έπαγγελματικές - Οικονομικές και Συνδικαλιστικές διεκδικήσεις, καθώς και κάθε τι πού ενδιαφέρει άμεσα ή έμμεσα τόν κλάδο, βοηθώντας έτσι τούς συναδέλφους και τούς κλαδικούς ή τοπικούς συλλόγους νά δραστηριοποιηθούν γύρω από τό Δ.Σ. της ΕΕΧ για τή γρήγορη και καλύτερη ρύθμισή τους.

Γιά τήν έπιτυχία των σκοπών αυτών, ή συντακτική έπιτροπή του περιοδικού συνεργάζεται στενά μέ τό Δ.Σ. της ΕΕΧ, τόν προβληματισμό και τή δραστηριότητα του όποιου προσπαθεί νά μεταφέρει σε όλους τούς συναδέλφους.

Ταξινόμηση της Ύλης: Τά Χημικά Χρονικά (Γενική Έκδοση) δημοσιεύουν άρθρα ή μελέτες, καθώς και κείμενα μέ μικρή έκταση, όπως ειδήσεις, κριτική και σχόλια πάνω σε θέματα της έπιστήμης, της διομηχανίας, της εκπαίδευσης, κ.λ.π. καθώς και σε επαγγελματικές, συνδικαλιστικές ή άλλες εκδηλώσεις της ΕΕΧ και των κλαδικών ή τοπικών συλλόγων. Στην ίδια κατηγορία ύπάρχουν επίσης και τά κείμενα ψηφισμάτων, ανακοινώσεων, ύπομημάτων, νόμων, διαταγμάτων, αποφάσεων κλπ., καθώς και ή ενημέρωση, από τή στήλη του Περιεχομένου, πάνω στις τελευταίες εξέλιξεις της Χημείας και των εφαρμογών της στην Έλλάδα και στο διεθνή στίβο.

Τά άρθρα, μελέτες ή ρεπορτάζ (μέ σχετικά μεγαλύτερη έκταση) είναι είτε πρωτότυπα είτε μεταφράσεις (ή περιλήψεις) άρθρων, διαλέξεων ή σεμιναρίων, μέσα στους σκοπούς και τό πνεύμα του περιοδικού, όπως καθορίστηκε πιά πάνω. Πιά αναλυτικά, τά άρθρα αυτά διακρίνονται σε:

α) Άνασκοπήσεις ή ενημερώσεις πάνω σε θέματα καθαράς και εφαρμοσμένης Χημείας και Χημικής Τεχνολογίας.

β) Άρθρα διομηχανικού, τεχνικοοικονομικού και οικονομολογικού ενδιαφέροντος, σχετιζόμενα μέ τό έργο και τήν άποστολή του χημικού στην προσπάθεια παραγωγής της οικονομίας, των συνθηκών διαβίωσης και της κοινωνικής προόδου της Χώρας, καθώς και μέ τήν τεχνικοοικονομική πολιτική και τό σχετικό προγραμματισμό της Χώρας.

γ) Έρευνες και μελέτες μέ αντικείμενο τήν αξιοποίηση ή τήν καλύτερη έκμετάλλευση πλουτοπαραγωγικών πηγών της Χώρας και μέ τίς πιθανές δυνατότητες συνεργασίας μέ άλλα κράτη.

δ) Άρθρα και έρευνες έκπολιτιστικού περιεχομένου πού συνδέονται μέ τό έργο και τήν άποστολή των χημικών ή των έπιστημόνων γενικότερα σάν μελών κοινωνικού συνόλου.

ε) Άρθρα και έρευνες σχετικά μέ τήν εκπαίδευση και τήν επιμόρφωση των χημικών. Τά άρθρα αυτά είναι είτε ένυπόγραφα, είτε άνυπόγραφα, όποτε τήν εϋθύνη του περιεχομένου της έχει τό Δ.Σ. της ΕΕΧ και ή Συντακτική Έπιτροπή των Χημικών Χρονικών, ώστε αυτό αποτελεί βασικό κριτήριο για τή δημοσίευσή τους.

Έξ άλλου στην κρίση των ένυπογράφων άρθρων ή μελετών (ένός ή περισσότερων συγγραφέων) σημαντικό ρόλο παίζει ό χαρακτηρισμός (ή κατάταξη) τους σε μία από τίς ακόλουθες κατηγορίες:

1. Άρθρα Άνασκοπήσεως: Σάν τέτοια χαρακτηρίζονται έμπεριστατωμένες μελέτες βιβλιογραφικής άνασκοπήσεως (review) μέ πλήρη κάλυψη του θέματος, ενημερωμένα μέ τά τελευταία βιβλιογραφικά δεδομένα, μέ τυχόν σύνδεση μέ άλλους έπιστημονικούς κλάδους και μέ κριτική σννευφορά από τόν ή τούς συγγραφείς, ώστε νά εξασφαλίζεται ό άπαιτούμενος βαθμός πρωτοτυπίας.

2. Ειδικά θέματα: Άνασκοπήσεις ή άλλου είδους κείμενα, πού άποσκοπών στο νά ενημερώσουν τόν άναγνώστη πάνω σ' ένα περιορισμένο ειδικό θέμα. Αύτά πρέπει νά είναι βιβλιογραφικά ενημερωμένα, αλλά

μόνον ως προς τό συγκεκριμένο θέμα, δηλαδή χωρίς άπαραίτητη κάλυψη όλου του πεδίου ή σύνδεση του μέ παρεμφερή αντικείμενα. Επί πλέον, τά πολύ εξειδικευμένα σημεία των άρθρων αυτών μέ συνοπτική -κατά τό δυνατό - διατύπωση, καταχωρούνται μέ τή μορφή «παραρτήματος» της εργασίας (μέ διαφορετικά τυπογραφικά στοιχεία), ώστε έτσι τό όλο άρθρο νά γίνεται πραγματικά κατατοπιστικό για τό μη ειδικό άναγνώστη.

3. Θεωρητικά Μέρη Διατριβών: Αύτά είναι τμήματα διατριβών, πού έχουν έγκριθεί από Πανεπιστημιακές Σχολές και κατά τεκμήριο εκπληρώνουν τίς προϋποθέσεις ενός άρθρου άνασκοπήσεως. Ωστόσο, ή ειδική προσαρμογή του κειμένου τους, σύμφωνα μέ τούς γενικότερους σκοπούς και τό πνεύμα του περιοδικού είναι πολλές φορές άπαραίτητη.

4. Διαλέξεις: (ή περιλήψεις διαλέξεων), κατάλληλα προσαρμοσμένες για τό περιοδικό. Η παράθεση βιβλιογραφίας είναι επιθυμητή, όχι όμως άπαραίτητη.

5. Μεταφράσεις: (πιστές ή έλεύθερες) άρθρων, δημοσιευμένων σε άλλα περιοδικά. Για τή δημοσίευσή τους είναι άπαραίτητη προσυνεννόηση μέ τή Σ.Ε. των Χ.Χ. (invited papers).

5. Άλλα κατατοπιστικά Άρθρα ή Ρεπορτάζ, χωρίς αξιώσεις πρωτοτυπίας, αλλά βασική προϋπόθεση νά πραγματοποιούνται κάποιο θέμα πραγματικά γενικού ενδιαφέροντος.

Ύποβολή χειρογράφων: Τά χειρόγραφα των εργασιών κάθε κατηγορίας ύποβάλλονται στη γραμματεία του περιοδικού (Κάννιγος 27) σε τρία άντίτυπα δακτυλογραφημένα σε διπλό διάστημα και μέ περιθώρια 3-4 εκ. στο άριστερο και πάνω άκρο της σελίδας. Επί πλέον, είναι άπαραίτητο νά συνοδεύονται από ένα «διαβιβαστικό» γράμμα, στο όποιο ό ή οι συγγραφείς καθορίζουν σε ποιά από τίς παραπάνω κατηγορίες άνήκει ή εργασία (για νά κριθεί κάτω από τό άντίστοιχο πρόμα), καθώς και τυχόν άπόψεις τους σχετικά μέ τό σκοπό της δημοσίευσής σε σχέση μέ όσα προαναφέρθηκαν για τούς σκοπούς και τό πνεύμα του περιοδικού.

Όργάνωση των χειρογράφων: Η πρώτη σελίδα κάθε χειρογράφου περιέχει τόν τίτλο της εργασίας, τό ή τά όνόματα των συγγραφέων και ύποσημειώσεις (μέ άστερίσκους) είτε σχετικά μέ τούς τίτλους και τήν παρούσα διεύθυνση εργασίας των συγγραφέων, είτε σχετικά μέ τή φύση, τήν ιστορία κλπ. της εργασίας (λ.χ. Διάλεξη πού δόθηκε..., Πανηγυρική όμιλία...). Οι έπόμενες σελίδες περιέχουν τό κείμενο της εργασίας μέ τή διάταξη πού περιγράφεται στα Χ.Χ., Νέα Σειρά (Guide to Authors), όπου φυσικά αυτή είναι εφαρμοσμένη, αλλά πάντως μέ τήν προοπτική ότι: Οι ύπότιτλοι και πλάγιοι τίτλοι μέσα στο κείμενο δέν είναι ποτέ μέ κεφαλαία γράμματα, αλλά μόνον μέ πεζά, μαύρα ή πλάγια, δύο μεγεθών. Επί πλέον, άρίθμηση των ύποδιαίρέσεων ή τμημάτων της εργασίας (μέ άριθμούς στους ύπότιτλους) πρέπει νά άποφεύγονται.

Μετά τό τέλος του κειμένου ακολουθεί μία ελληνική περιλήψη και μία άγγλική περιλήψη (μέ άγγλικό τίτλο), σε χωριστές σελίδες. (Η τελευταία για διεκόλυση των Chemical Abstracts κλπ. πού δημοσιεύουν περιλήψεις).

Άκολουθεί κατάλογος βιβλιογραφικών παραπομπών (μέ τόν τρόπο πού καθορίζεται στα Χ.Χ., Νέα Σειρά) και τέλος, σε ιδιαίτερες σελίδες, οι πίνακες και τά σχήματα, μέ λεζάντες και στίς δύο περιπτώσεις. Μακροσκελείς πίνακες, μέ πολλές κατακόρυφες στήλες ή πού περιλαμβάνουν χημικούς τύπους και άλλες παραστάσεις, πρέπει νά ύποβάλλονται σε τέτοια μορφή, ώστε νά είναι δυνατή ή άπ' εϋθείας φωτογράφιση τους μέ σμίκρυνση, για νά δημοσιευθούν χωρίς στοιχειοθέτηση. Τό ίδιο ισχύει για όλα τά σχήματα ή φωτογραφίες, ένα καθαρό άναπαραγωγίσιμο πρωτότυπο των όποιων πρέπει νά συνοδεύει τό ένα από τά τρία άντίτυπα της εργασίας.

Έπιμέλεια διορθώσεων: Οι συγγραφείς είναι ύπεύθυνοι για τόν τελικό έλεγχο των στοιχειοθετημένων κειμένων πριν από τό τύπωμα μέσα στον έλάχιστο δυνατό χρόνο και πάντως όχι μέ καθυστέρηση πάνω από 3 ήμέρες. Δραστηκές τροποποιήσεις ή προσθήκες στο κείμενο κατά τό στάδιο αυτό δέν γίνονται δεκτές.

Η Ε.Ε.Χ. ΚΑΙ Ο ΧΗΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Ἡ Ε.Ε.Χ. προκειμένου νά ἐνημερώσῃ τόν Ἑλληνικό λαό στό πρόβλημα πού ἐπίκαιρα ἀντιμετωπίζει, δηλαδή τοῦ χημικοῦ ἐλέγχου, ἀνακοινώνει τά ἀκόλουθα:

1) Ἡ Ε.Ε.Χ., ἐνῶ νομοθετικά εἶναι ὁ σύμβουλος τοῦ Κράτους στά προβλήματα Χημείας, δέν κλήθηκε ἀπό τήν Κυβέρνηση νά διατυπώσῃ τίς ἀπόψεις της, στό τί πραγματικά συμβαίνει μέ τό πρόβλημα τοῦ ἐλέγχου καί ἰδιαίτερως τῶν ὁρμονῶν.

2) Ἡ Ε.Ε.Χ. διαβεβαιώνει κατηγορηματικά, ὅτι οὐδέποτε καί εἰς οὐδέν Κρατικό ἐργαστήριο, εἴτε τοῦ Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους, εἴτε τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας διεξήχθη ἢ διεξάγεται χημικός ἐλεγχος ὑπάρξεως ὁρμονῶν στά κρέατα, ἐπομένως ὅποιαδήποτε διαβεβαίωσις, ἀπό ὅπουδήποτε καί ἂν προέρχεται περὶ τοῦ ἀντιθέτου, εἶναι τό ὀλιγώτερον ἄσχετος καί ἀναληθής.

3) Ὁ μακροσκοπικός ἐλεγχος, ὁ ὁποῖος γίνεται, ὅπως τό Ὑπουργεῖο Γεωργίας διαβεβαιώνει στά κρέατα, οὐδεμία σχέση ἔχει μέ χημικό ἐργαστηριακό ἐλεγχό, ἀλλά σκοπό ἔχει τήν ὀπτικῶς διαπίστωση, ὑπό τῶν Κτηνιατρῶν, τῆς ὑγείας τῶν ζώων.

4) Ἡ Ε.Ε.Χ. διαπιστώνει, ὅτι τόσο ἀπό τήν παρούσα Κυβέρνηση, ὅσο καί ἀπό τήν προηγούμενη λείπει τό αἶσθημα τῆς πολιτικῆς ἀντίληψης τοῦ θέματος τοῦ χημικοῦ ἐλέγχου, πού σκοπό πρέπει νά ἔχῃ τήν προστασία τῆς ὑγείας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, σάν ἀποτέλεσμα δέ αὐτῆς τῆς ἔλλειψης διαπιστώνει τήν οὐσιαστική ἀνυπαρξία προγραμματισμοῦ, νομοθεσίας καί ἐργαστηρίων μέ τό ἀνάλογο ἀνθρώπινο καί ἐργαστηριακό ἐξοπλισμό.

5) Ὁ τρόπος, μέ τόν ὁποῖο παράγονται καί κυκλοφοροῦν τά προϊόντα, (τρόφιμα, φάρμακα, καλλυντικά, φυτοφάρμακα κλπ.) εἶναι τρόπος, ὁ ὁποῖος δέν ἐπιτρέπει σέ κανένα στάδιο οὐσιαστικό ἐλεγχό, εἴτε ἀπό τόν Κρατικό φορέα, εἴτε ἀπό τοὺς ἰδιώτες χημικούς.

6) Ἡ διάρθρωση τῶν Χημικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους καί ἡ συνεχῆς ὑποτίμηση τοῦ ρόλου τοῦ Χημικοῦ στίς Ὑπηρεσίες αὐτές, ἐπιτρέπει τήν ἀνεξέλεγκτη κυκλοφορία προϊόντων, πού βλάπτουν τήν ὑγεία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καί τήν οἰκονομία τῆς χώρας.

Αὐτό ἀποδεικνύεται ἀπό τό γεγονός, ὅτι ἐνῶ ἡ κυκλοφορία τῶν προϊόντων τά 15 τελευταῖα χρόνια ἔχει τουλάχιστον δεκαπλασιασθεῖ, πολλές χημικές ὑπηρεσίες λειτουργοῦν μέ λιγότερο ἀριθμό χημικῶν, ἀπό ὅτι πρό δεκαπενταετίας, μερικές δέ, μέ τόν ἴδιο ἀριθμό χημικῶν, ἢ μόλις ἐλάχιστα περισσότερους.

7) Ἡ Ε.Ε.Χ. πιστεύει, ὅτι ἐφ' ὅσον τό φαινόμενο τῆς ἔλλειψης πολιτικῆς, προγραμματισμοῦ καί νομοθεσίας συνεχίζεται, ὅποιαδήποτε οὐσιαστική ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος εἶναι ἀδύνατη. Ἀπλῶς τό πρόβλημα θά ἀνακυκλοῦται, θά ἐπαναλαμβάνεται ἄλλοτε μέ μεγαλύτερη, ἄλλοτε μέ μικρότερη ὀξύτητα, χωρίς οὐσιαστικό ἀποτέλεσμα.

8) Ἡ Ε.Ε.Χ. προτείνει:

α) Χάραξη πολιτικῆς μακροπρόθεσμης, μέ σκοπό τήν δημιουργία νομοθεσίας, πού θά καθορίζει τίς προϋποθέσεις γιά τήν ἴδρυση, τήν ἐγκατάσταση καί τήν λειτουργία τῶν βιομηχανιῶν.

Ἡ μελέτη τῆς ἴδρυσης, ἐγκατάστασης καί λειτουργίας θά γίνεται ἀπό ὁμάδα ἐπιστημόνων, ἀνάλογα μέ τό εἶδος τῆς βιομηχανίας (Μηχανολόγοι-Χημικοί, Χημικοί, Πολιτικοί Μηχανικοί, Μηχανικοί-Πολεοδόμοι κλπ.).

Στήν μελέτη λειτουργίας θά προβλέπονται καί θά καθορίζονται τί πρώτες ύλες θά χρησιμοποιούονται, τά ενδιάμεσα στάδια τής παραγωγής, τά τελικά προϊόντα, οί συνθήκες δουλειάς, οί τρόποι έλέγχου, ή μέθοδος καθαρισμού τών υπολοίπων στον άέρα καί στό νερό, ώς καί ό ελάχιστος έργαστηριακός έξοπλισμός γιά τόν έλεγχο καί τήν έρευνα.

β) Άμεση αναπροσαρμογή τής πολιτικής καί προόδου του Γενικού Χημείου του Κράτους μέ κύριο βάρος τήν προστασία τής υγείας του πολίτου.

Γιά τόν σκοπό αυτό πρέπει νά προσληφθούν 300 τουλάχιστον Χημικοί, ώστε νά φθάσουν συνολικά στους 650, σ' ένα δηλαδή αριθμό, πού έχει κριθεί πρό τετραετίας αναγκαίος.

γ) Άμεση άλλαγή του τρόπου δειγματοληψίας καί προγραμματισμός αύτης, μαζί μέ αύστηρό έλεγχο στον τόπο παραγωγής τών προϊόντων, από χημικούς.

δ) Συμπλήρωση τών τεραστίων κενών στό Κ.Ε.Ε.Φ. καί στά Ύπουργεία Βιομηχανίας, Έμπορίου, Γεωργίας, Έργασίας, Δημοσίων Έργων κλπ.

ε) Νομοθεσία, πού νά καθορίζει τόν ρόλο του Κ.Ε.Ε.Φ. καί θά τό καθιστά ούσιαστικό όργανισμό έλέγχου καί όχι τυπικό γραφειοκρατικό όργανισμό, μέ Διοίκηση πλήρως άπασχολουμένη στον όργανισμό αυτό καί Διευθυντή ειδικευμένο επιστήμονα γύρω από τόν σκοπό του καί όχι γενικό πτυχιούχο Άνωτάτης Σχολής.

στ) Νομοθεσία, πού θά καθορίζει, ότι οί προδιαγραφές του Ε.Λ.Ο.Τ. θά είναι ύποχρεωτικές γιά τήν κυκλοφορία τών προϊόντων καί αύστηρή πάταξη τών παραβάσεων.

ζ) Άμεση επέκταση καί έφαρμογή του Νόμου 3518/1927 περί ύποχρεωτικής πρόσληψης Χημικών στις Βιομηχανίες, δειγματοληψία στον χώρο του έργοστασίου, γιά έλεγχο τυχόν χρησιμοποίησης α' ύλών πού άπαγορεύονται από τόν Κώδικα τροφίμων καί ποτών.

η) Άμεση άνάθεση στό Γενικό Χημείο του Κράτους γιά αναλύσεις σέ όρμόνες στό κρέας, ώς καί άνάθεση στό Κ.Ε.Ε.Φ. του έλέγχου τών φυτοφαρμάκων, έφ' όσον δημιουργηθούν οί κατάλληλες προϋποθέσεις στό Ύπουργείο Γεωργίας.

θ) Έπαγγελματική κατοχύρωση του ύπευθύνου Χημικού στην Βιομηχανία, γιά τήν άπόσκοπο έξάσκηση του επιστημονικού του έργου καί τήν κατοχύρωση του αύστηρου έλέγχου τών παραγομένων προϊόντων.

ι) Συνεχή έμπλουτισμό τών Χημικών Ύπηρεσιών του Κράτους μέ τά αναγκαία όργανα καί έπιμόρφωση τών επιστημόνων Χημικών.

ια) Γιά τήν άδεια κυκλοφορίας ενός προϊόντος νά προτείνονται σαφείς τρόποι έλέγχου καί νά μή κυκλοφορεί τό προϊόν πρό του έλέγχου.

Όταν τά άποτελέσματα δέν τηρούν τούς όρους τών προδιαγραφών, μετά καί τήν δεύτερη κατ' έφεση έξέταση, νά άποτελούν τελεσίδικη άπόφαση γιά τήν μή κυκλοφορία του προϊόντος.

ιβ) Άμεση προώθηση του νομοσχεδίου γιά τήν προστασία του περιβάλλοντος μέ τίς συμπληρώσεις πού πρότειναν οί επιστημονικοί φορείς.

ιγ) Ούσιαστικός έλεγχος από κατάλληλο τεχνικό επιστημονικό προσωπικό στους χώρους παραγωγής καί δουλειάς, γιά τήν διαπίστωση τών παραβάσεων, πού άποτέλεσμα έχουν τήν καταστροφή τής υγείας τών έργαζομένων.

Η Ε.Ε.Χ. δηλώνει, πώς δέν θά άρκεσθή στην ύπόμνηση του θέματος, όταν τουτο είναι επίκαιρο, αλλά έχοντας πλήρη συναίσθηση τής κοινωνικής καί επιστημονικής ευθύνης της, θά άγωνισθή, όπως καί στό παρελθόν, γιά τήν επικράτηση λύσεων, πού στόχο θά έχουν τήν προστασία τής υγείας του Έλληνικού λαού.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Τό Δ.Σ. μέ τόν έρχομό τοῦ καινούργιου χρόνου, καλεῖ ὅλους τούς συναδέλφους στήν συγκέντρωση γιά τό κόψιμο τῆς Βασιλόπιττας πού θά γίνει στά γραφεῖα τῆς Ε.Ε.Χ. τήν Παρασκευή 9 Ἰανουαρίου στίς 7.30 μ.μ.

Μέ συναδελφικούς χαιρετισμούς
Τό Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 1981

Τό Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. καί τά Δ.Σ. τῶν κλαδικῶν Συλλόγων εὔχονται σ' ὅλους τούς συναδέλφους χημικούς εὐτυχισμένο καί δημιουργικό τόν καινούργιο χρόνο.

Μέ συναδελφικούς χαιρετισμούς

Τά Δ.Σ.

Ἐνωση Ἑλλήνων Χημικῶν
Πανελληνίου Συλλόγου Χημικῶν Βιομηχανίας
Συνδέσμου Χημικῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων
Ἐνωσης Ἑλλήνων Οἰνολόγων
Ἐνωσης Ἑλλήνων Βιολόγων
Τεχνικῶν Ὑπαλλήλων Γ.Χ.Κ.
Συνδέσμου Συνταξιούχων
Χημικῶν Χρονικῶν

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Παρακαλεῖσθε νά προσέλθετε στήν Τακτική Γενική Συνέλευση τῶν μελῶν τῆς Ἐνώσεώς μας τοῦ 1981 σύμφωνα μέ τά ἄρθρα 14-19 τοῦ Ὁργανισμοῦ αὐτῆς.

Ἡ συνέλευση θά γίνει στίς 8 Φεβρουαρίου 1981, ἡμέρα Κυριακή καί ὥρα 9.30 π.μ. στά γραφεῖα τῆς ΕΕΧ.

Σέ περίπτωση πού δέν θά γίνει ἀπαρτία τήν ἡμέρα αὐτή ἡ Γενική Συνέλευση θά ἐπαναληφθεῖ τήν ἐπομένη Κυριακή 15 Φεβρουαρίου στόν ἴδιο χῶρο, τήν ἴδια ὥρα καί μέ τά ἴδια θέματα.

Ε΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΗΜΕΙΑΣ

Όταν τό τεύχος αυτό θά κυκλοφορεί, τό Ε΄ Συνέδριο Χημείας θά είναι παρελθόν.

Έτσι τό σημείωμα αυτό περιορίζεται στό νά υποδηλώσει πόση μεγάλη σημασία γιά τήν κοινωνική δικαίωση τής Έπιστήμης έχει ή συμμετοχή τών έπιστημόνων στους τρέχοντες προβληματισμούς. Τό Ε΄ Συνέδριό μας αυτό έδειξε. Η ανάπτυξη σάν αυτοσκοπός ανήκει στή βιομηχανική εποχή πού έχει δώσει πιά τή θέση της στή μεταβιομηχανική.

Κριτήριο στήν καινούργια αυτή εποχή είναι ό σεβασμός και όχι ή παραβίαση τής φύσης, έπομένως και τοῦ Άνθρώπου και οι γενικές γραμμές κατεύθυνσης θά είναι ή ποιότητα τής ζωής μέσα στό ύπαρκτό φυσικό περιβάλλον, δηλ. ή οικονομία στήν κατανάλωση τών πρώτων ύλων και καυσίμων και ή προστασία τοῦ περιβάλλοντος. Η έπιστήμη έχει νά παίξει πρωταρχικό ρόλο έφόσον βέβαια έναρμονίσει τούς στόχους της μέ τίς προσδοκίες τών ανθρώπων γιά μιά καλύτερη ζωή.

Έμπρός λοιπόν γιά τό ΣΤ΄ Συνέδριο Χημείας τοῦ 1981 πού θά άνεβάσει πιά ψηλά τήν ύπευθυνότητα τών έπιστημόνων χημικῶν άπέναντι στήν Κοινωνία.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τό Διοικ. Συμβούλιο τής Ένώσεως Έλλήνων Χημικῶν σχετικά μέ τήν επανένταξη τής χώρας στό Στρατιωτικό σκέλος τοῦ NATO δηλώνει πώς επειδή τό NATO βαρύνεται μέ τήν πρόσφατη 7χρονη κατάλυση τής Δημοκρατίας και τήν Τουρκική εισβολή και κατοχή τής Κύπρου, δέν παρέχει έγγυήσεις γιά τήν προάσπιση τής έδαφικής άκεραιότητας και έθνικής ανεξαρτησίας και προστασίας τοῦ δημοκρατικού πολιτεύματος τής χώρας.

Γιά τούς λόγους αυτούς εκφράζει τήν κατηγορηματική και άπόλυτη αντίθεση τοῦ χημικοῦ κλάδου γιά τήν επανένταξη στό Στρατιωτικό σκέλος τοῦ NATO.

Τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ένα είκοσαήμερο κρατάει η θύελλα για την ύπαρξη επικίνδυνων ορμονών στο μοσχαρίσιο κρέας και στα πουλερικά, και με λιγότερη ένταση για τα φρούτα.

Σ' αυτό τό 20μερο γράφτηκαν και άκούστηκαν πολλά. Άλλα πού ξεκίναγαν από προσωπικά συμφέροντα, ή από κυκλώματα συμφερόντων, άλλα λόγω άγνοιας, κι' άλλα από δικαιολογημένη άνησυχία και άγανάκτηση.

Και είναι άπορίας άξιο, γιατί τόσο όψιμος θόρυβος, όταν επί χρόνια τώρα γράφονται άρθρα, και έγιναν προειδοποιήσεις από επιστήμονες, και μάλιστα τους κατά τεκμήριο ειδικούς, τους χημικούς για βελτιωτικά, για πρόσθετα πού ώραιοποιούν τά τρόφιμα, για ορμόνες πού δημιουργούν καρκινογενέσεις και τερατογενέσεις, για άλόγιστα κέρδη, για ύποβάθμιση της ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ.

Πρός τιμή τους, από τις πρώτες μέρες, οι καθηγητές κ.κ. Γαλανός, Έδιπίδης και Σπαής, καθώς και ό Πρόεδρος των Έλλήνων Χημικών πήραν θέση στό θέμα κι' έκθεσαν τις άπόψεις τους για τους κίνδυνους από τις ορμόνες. Άλλά πού; Φωνές βοώντων σε αντίτι πού δέν θέλουν ν' άκούσουν. Οι κρατικές υπηρεσίες, μέ τους πολιτικούς προϊσταμένους τους (άσχετους ως επί τό πλείστον από Έλεγχο Ποιότητας και Χημεία), άφου ό θόρυβος δέν κόπαζε μέ τίποτα και ή κατανάλωση έπесе στό μισό, ανέλαβαν, μέ δηλώσεις δυότριων ύπουργών, νά μās καθησυχάσουν, αντιφάσκοντας ό ένας μέ τόν άλλο και σκοτιζοντας περισσότερο τό θέμα.

Στίς τηλεοπτικές εκπομπές, υπήρξε καλή θέληση από άρκετούς επιστήμονες και εκφράστηκαν σκέψεις, ύπόνοιες, άπόψεις, εύχές, άκόμη και διαφημίσεις περί ανταγωνιστικότητας της Έλληνικής κρεατοπαραγωγής, μά καθόλου άποδείξεις, και προτάσεις για ενέργειες και λύσεις.

Περιμένουμε μοιρολατρικά όπως δημοσιεύτηκε, νά μās διαφωτίσουν οι άρμόδιοι της ΕΟΚ, πού σε τελευταία άνάλυση μās βλέπουν σάν καταναλωτές στους όποιους - γιατί όχι αντίδρασης μή ούσης - εφαρμόζονται τά δόγματα της μεγιστοποίησης του κέρδους και του BON POUR L' ORIENT, και νά μās χορηγήσουν πιστοποιητικά ποιότητας, για τά όποια δημοσιεύτηκε χωρίς και αυτό νά διαψευστεί, ότι είναι πλαστά.

Άς μή κοροϊδευόμαστε. Ούτε τά πιστοποιητικά, έστω και μερικά, θά μās πούν την άλήθεια, ούτε οι διαβεβαιώσεις «ότι δέν εισάγονται από 20ετίας οιστρογόνες ορμόνες» ούτε ότι «είναι άσύμφορη ή χρήση τους» ούτε και κύρια στέκομαι σ' αυτό, ότι «ό Έλεγχος βασίζεται στην παρακολούθηση της κυκλοφορίας των ορμονών, όπως σ' όλες τις χώρες της Εύρώπης», πού άκουσα επί τέλους την 11.10.80, σάν άνακοίνωση της Κυβέρνησης. Τίποτα από αυτά.

Οι άνάγκες για άγαθά αυξάνονται, και ή τάση τά μέσα για μεγιστοποίηση του κέρδους είναι άδιαμφισβήτητη και γνωστή για όρισμένες κατηγορίες ανθρώπων, στο περιβάλλον πού ζούμε.

Η λύση είναι μία ή ΑΞΙΟΠΙΣΤΗ ΧΗΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ.

Μιά Πολιτεία πού θά ήθελε νά προστατέψει τη Δημόσια Υγεία, μία Πολιτεία πού θά ενδιαφερόνταν για τό μέλλον της φυλής και ή όποία σοβαρά θ' άποφάσιζε νά ξεκαθαρίσει τό θέμα και νά προστατέψει τόν πολίτη, δηλαδή ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ θά εφαρμόζε την ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ από Έλληνες επιστήμονες χημικούς και βιολόγους σε έλληνικά εργαστήρια για άνίχνευση επικίνδυνων ουσιών και ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ.

Η χημική εργαστηριακή εξέταση μεγάλου ποσοστού δειγμάτων, κρεάτων, πουλερικών, κονσερβών και γενικά τροφίμων, για άνίχνευση ορμονών, αυξινών, αντιβιοτικών, φαρμάκων, βελτιωτικών και προσθέτων, και μάλιστα με τις μοντέρνες μεθόδους χημικής άνάλυσης, όπως ή χρωματογραφία, ή σπεκτροφωτομετρία, ή ηλεκτροφόρηση, και άκόμη οι ένζυματολογικές, βιολογικές, άνοσολογικές και ιστοχημικές μέθοδοι είναι ή ενδεδειγμένες ενέργειες τεκμηριωμένες, επιστημονικά, ιστορικά, δεοντολογικά.

Κι' έδώ γεννιέται τό πρόβλημα αν ή Κυβέρνηση και οι υπεύθυνοι της, έχουν επίγνωση του θέματος, κι' θ' άποφάσιζαν νά οργανώσουν εργαστήρια και νά προσλάβουν επιστήμονες αναλυτές, δίνοντας τις άναγκαίες πιστώσεις.

Στή συνέχεια και μακροπρόθεσμα ή έρευνα νά προχωρήσει σε βάθος, τά εργαστηριακά εδρήματα νά συσχετιστούν με κλινικά πειράματα, για τόν Έλλαδικό χώρο και νά αξιολογηθούν. Τ' άποτελέσματα δέ, νά άνακοινωθούν στον κόσμο αν ύπάρχουν κίνδυνοι, ποιοί και σε τί βαθμό.

Η αξιόπιστη εργαστηριακή χημική άνάλυση και έρευνα, είναι ή βάση για νά έχουμε την άλήθεια, πέρα από συμφέροντα, πιέσεις, υπερβολική κινδυνολογία ή μικροπολιτική, για ν' άποφύγουμε την επιστημονικά στημένη νοθεία πού όπως γνωρίζουμε πάντοτε προπορεύεται της πρόληψης.

Λύσεις όπως ή άποχή κατανάλωσης κρέατος ή τροφίμων κλπ., μόνο σάν στρουθοκαμηλισμός μπορούν νά χαρακτηρισθούν.

Παράλληλα οι άρμόδιες υπηρεσίες όπως τό Γ.Χ.Κ., τό ΚΕΕΦ και οι άλλες υπηρεσίες θά πρέπει νά ενισχυθούν με προσωπικό και εξοπλισμό και νά εντατικοποιήσουν τους έλέγχους τους, και όχι νά παρακάπτονται.

Όργανωτικά και μακροπρόθεσμα, όλα αυτά θά πρέπει νά υπαχθούν σε μία ανεξάρτητη υπηρεσία ΚΡΑΤΙΚΗ πού σκοπό θά έχη την προστασία του καταναλωτή την καταστολή της επιμόλυνσης και άνάμιξης επικίνδυνων ουσιών με τά Τρόφιμα, την Πρόληψη της Ρύπανσης και γενικά την Προστασία

άνθρώπων και Περιβάλλοντος.

Η δημιουργία Υπουργείου Προστασίας Περιβάλλοντος, αυτόνομου και όχι απορροφημένου από τον Οικισμό ή την Χωροταξία, με ένα άξιοκρατικά επιλεγμένο επιστημονικό προσωπικό, είναι η σωστή λύση για τη βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, και τον έλεγχο Άνοργάνου και Ένοργάνου Ύλης.

Μέ συναδελφικούς χαιρετισμούς

Νίκος Γ. Λαγωνίκας
Χημικός

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥ

Άγαπητά «Χημικά Χρονικά»

Σας στέλνω τούς επαίνους μου για την ποιότητα του περιοδικού μας και για την σχετικά εγκαίρη αποστολή του. Έτσι τα Χ.Χ. γίνονται απαραίτητα για όλους τούς συναδέλφους.

Σας γράφω με άφορμή άρθρο του τεύχους του Αυγούστου στο «Ειδήσεις - Σχόλια» με θέμα την επίσκεψη αντιπροσωπείας της Ε.Ε.Χ. στη Σ.Ε.

Αν και τό άρθρο γράφτηκε, πιθανότατα, πριν τον Αύγουστο, εγώ πήρα τό περιοδικό την ίδια μέρα που οι εφημερίδες έγραφαν ότι ο Λέχ Βαλέσα έφτανε στη Βαρσοβία «για να υποβάλλη αίτηση νομιμοποίησης της ανεξάρτητης εργατικής όμοσπονδίας» (Βήμα 25.9.80). Έτσι είμαι ύποχρεωμένος να ρωτήσω τούς τρεις αντιπροσώπους της Ε.Ε.Χ., αλλά και τή Σ.Ε. των Χ.Χ. αν τό άρθρο αυτό είναι μιά απάντηση των έλλήνων χημικών στις άπεργίες και στις διεκδικήσεις των πολωνών εργατών - που, όπως είναι γνωστό, έχουν διαμετρικά αντίθετες άπόψεις για τά επίσημα συνδικάτα τους, από τις άπόψεις που εξέθεσαν οι αντιπρόσωποι. Ας έλπίσουμε ότι οι άπόψεις αυτές δέν «εκθέτουν» και την Ε.Ε.Χ.

Μιά δεύτερη - οικονομικής φύσης - παρατήρηση στο ίδιο άρθρο. Λέει κάπου τό κείμενο: «Κατ' άρχήν είναι σαφές ότι τά κέρδη της επιχείρησης γυρνάνε σάν παροχές στους εργαζόμενους». Αν πάρουμε κατά γράμμα τά παραπάνω θά πρέπει να συμπεράνουμε: ή ότι δέν γίνονται νέες επενδύσεις στη Σ.Ε., μιά και «τά κέρδη γυρνάνε σάν παροχές» ή ότι γίνονται επενδύσεις μέν, μόνο που ή συσσώρευση γίνεται σε βάρος των άγροτών.

Θά είμουν ιδιαίτερα εύτυχής αν είχα μιά απάντηση από τούς συντάκτες του άρθρου.

Ρέθυμνο 25.9.80

Εύχαριστώ για τή φιλοξενία

Δημήτρης Χ. Ράπτης
Ρέθυμνο

ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άγαπητά Χημικά Χρονικά

Στό τεύχος του Αυγούστου 1980 διαβάσαμε την επιστολή-καταγγελία του σ. Γ. Κοντογιάννη που άφορούσε τό οινοποι-

είον Τυρνάβου της «ΒΕΣΟ» Α.Ε. και τον σ. Π. Χαμακιώτη.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι ό σ. Κοντογιάννης έγραψε τήν επιστολή από κακή έρμηνεία των νόμων που αναφέρει και όχι γιατί δέν εκπληρώθηκε ή επιθυμία του να καλύψει τό οινοποιείον έναντι κάποιας άμοιβής ή γιατί είχε πρόθεση να μειώσει τον σ. Χαμακιώτη του οποίου τό ήθος και ή εδυσνειδησία σάν γραμματέα της Ε.Ε.Ο και Ε.Ε.Χ. είναι γνωστά.

Ό σ. Χαμακιώτης στην επιστολή-άπάντηση έκανε γνωστό τό τί έπεδίωκε ή Ε.Ε.Ο. με τό ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ Νο 1. και έδωσε σαφή εικόνα του τρόπου λειτουργίας της «ΒΕΣΟ» Α.Ε. πράγμα που άσφαλώς θά έκανε τον σ. Κοντογιάννη να αναθεωρήσει τις άρχικές άπόψεις του και ν' άναγνωρίσει τό λάθος του.

Στην εταιρία «ΒΕΣΟ» πράγματι εργάζονται μονίμως άρκετοι Χημικοί-Οινολόγοι ίκανοί να καλύψουν υπεύθυνα τις άνάγκες της όλόκληρο τό χρόνο, και δέν περιφέρονται σάν «Τουρίστες» μιά και είναι άρκετά εδυσνειδητοι ώστε να μη παραβαίνουν τις ισχύουσες διατάξεις ούτε να ενεργούν αντίθετα με τά συμφέροντα των συναδέλφων.

Ό σ. Κοντογιάννης νομίζουμε ότι θά πρέπει να είναι προσεκτικότερος στο μέλλον γιατί τέτοιου είδους άβάσιμες καταγγελίες μόνο αντίθεσεις και όζύτητες προκαλούν και δέν προσφέρουν τίποτα τό ούσιώδες στη δουλειά μας.

Πάτρα, 10.10.80

Εύχαριστούμε για τήν φιλοξενία

Κ. Κολλιόπουλος

Γ. Ανδριόπουλος

Συνάδελφοι - Οινολόγοι

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΝΟΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥ

Άγαπητοί Συνάδελφοι,

Στις 1.10.80 μου άπευθύνετε τό υπ' αριθμ. 141-25/8/80 άρθρο με τίτλο «ΑΜΙΑΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ» ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ για να τήν κρίνω.

Αυπάμαι αλλά για λόγους άρχων δέν μπορώ να συμμετάσχω σε διαδικασίες κρίσεων πνευματικής εργασίας συναδέλφων, μεθοδευμένες σε κλειστά, επιλεκτικά και άτομικά επίπεδα.

Πιστεύω μου είναι πώς μόνον ή Δημοσία κρίση και αξιολόγηση κάθε εργασίας είναι σωστό να γίνεται πράγμα που σε τελευταία άνάλυση είναι δικαίωμα κάθε συναδέλφου που πληρώνει τις σελίδες του περιοδικού μας.

Έτσι σε άτομικό επίπεδο και σε κλειστά κυκλώματα δέν αναγνωρίζω τό δικαίωμα σε κανένα, πολύ περισσότερο στον έαυτό μου, να εκφράσω κρίση και αξιολόγηση μιας γραπτής εργασίας καθοριστικής ή μη της δημοσίευσής της.

Όσον άφορά τήν τεχνική πλευρά του δημοσιεύσιμου ή μη μιας εργασίας (επίκαιρο θέμα, πρωτότυπο, κεκορεσμένο, συντακτισμός με τήν υπόλοιπη ύλη. Αυτό πιά είναι ό ρόλος της Συντακτικής Έπιτροπής που έχει και τήν πολιτική εϋθύνη, και της οποίας τό έργο και ή συμβολή στο περιοδικό θά

ἀξιολογηθεῖ καί θά ὑπερψηφιστεῖ ἢ ὄχι Δημόσια στήν Γενική Συνέλευση τοῦ Κλάδου.

Ἀθήνα 5.10.80

Μέ συναδελφικούς χαιρετισμούς

ΑΘΑΝ. ΠΑΝΤΕΛΟΓΛΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ Σ.Ε. ΤΩΝ Χ.Χ. ΣΤΟ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟ ΘΑΝ. ΠΑΝΤΕΛΟΓΛΟΥ.

Εἶναι κοινή πολιτική τοῦ ἀρχισυντάκτη τῶν Χ.Χ. νά στέλνει τά ἐπιστημονικά ἄρθρα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος σέ δύο συναδέλφους - κριτές γιά ν' ἀποφανθοῦν γιά τήν ποιότητα τοῦ ἄρθρου. Αὐτό γίνονταν ἀνέκαθεν.

Ἡ κριτική τῶν ἐπιστημονικῶν ἄρθρων δέν γίνεται οὔτε γίνονταν μέ σκοπό τήν λογοκρισία τους, ἀλλά μέ στόχο τήν ἀποκέντρωση τῆς μηχανῆς πού ἀποφασίζει γιά τήν ποιότητά τους καί τή συμμετοχή καί ἄλλων συναδέλφων στήν καλύτερη παρουσίαση τῆς ὕλης τοῦ περιοδικοῦ. Ἐπίσης ἀποφεύγονται προχειρογραμμένες ἐργασίες, μεταφράσεις ξένων κειμένων καί ἀκατάλληλα γιά τό περιοδικό κείμενα. Λογοκρισία εἶναι νά ἀφαιρεῖς ἢ νά ἀπορρίπτεις μέρη ἢ ὁλόκληρο τό κείμενο, γιά πολιτικούς ἢ ἄλλους σκοπούς, ἀνεπιθύμητων ἄρθρων. Αὐτό δέν ἔχει γίνει σήμερα ἀπ' ὅτι γνωρίζει ἡ Σ.Ε. τῶν Χ.Χ.

Ὁ συναδέλφος Παντελόγλου τό γνωρίζει αὐτό γιατί ἔχει δοῦλεψι κατά καιρούς στή Σ.Ε. τοῦ περιοδικοῦ.

Ἐπίσης, ἡ Σ.Ε. πιστεύει στή συνεργασία καί τή συμμετοχή ὄλων τῶν συναδέλφων γιά τήν καλύτερηση τῆς ποιότητας τοῦ περιοδικοῦ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στά πλαίσια τῆς συμμετοχῆς τῆς ΕΕΧ στήν Ὁμοσπονδία Εὐρωπαϊκῶν Χημικῶν Ἐνώσεων ἔχει δημιουργηθεῖ Ἐπιτροπή Ἐπαγγελματικῶν ὑποθέσεων.

Ἡ Ἐπιτροπή αὐτή ἀσχολεῖται μέ διάφορα σημαντικά θέματα ὅπως ἡ συλλογή καί ἐπεξεργασία στατιστικῶν στοιχείων γιά παραγωγή, ζήτηση καί ἀπασχόληση Χημικῶν καί Χημικῶν Μηχανικῶν στήν Ἑλλάδα, ὑγεία καί προστασία τῶν Χημικῶν στό ἐργαστήριο καί τή βιομηχανία, αἷτια θανάτων Χημικῶν, ἡ εἰκόνα τῶν Χημικῶν καί τῆς Χημείας κλπ. Παρακαλοῦνται οἱ συναδέλφοι πού θά ἤθελαν νά συμμετάσχουν στήν Ἐπιτροπή νά ἀπευθύνονται κ. Μ. Τσιώκον ὑπεύθυνο FECS τηλ. 3607075 πρῶι καί 6567111 ἀπόγευμα καί στήν ΕΕΧ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΔΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΣΧΒ ΣΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Θέμα: "Άδειες χημικών εγκαταστάσεων Ν. 6422/34

Κύριε Υπουργέ,

Σας γνωρίζουμε πώς ο σύλλογός μας πού σάν μέλη του έχει επιστήμονες χημικούς και χημικούς μηχανικούς πού εργάζονται στη Βιομηχανία ενδιαφέρεται ιδιαίτερα στό νά δοθεί ή σωστή λύση στην αναμόρφωση και έκσυγχρονισμό γενικά της Νομοθεσίας γιά την βιομηχανία και ειδικότερα γιά τή σωστή λύση του προβλήματος πού έχει δημιουργηθεί σχετικά μέ τόν Ν. 6422/34.

Και στό παρελθόν είχαμε πάρει μέρος σέ σχετικές συζητήσεις και οι απόψεις μας φαίνονται στη σχετική αλληλογραφία μέ τόν κ. Πρωτοπαπαδάκη. Οι όποιες συζητήσεις ή αποφάσεις σχετικά μέ την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος δέ θά πρέπει νά γίνουν χωρίς προηγουμένως νά σάς κάνουν σαφείς τίς θέσεις τους όλοι οι ενδιαφερόμενοι επιστημονικοί φορείς.

Πιστεύουμε πώς ή σωστή λύση μπορεί νά δοθεί μόνο μέ την έκδοση νέου νόμου ή τυποποιητική πρόταση του παλαιού. Και αυτό γιατί τό όποιο Π.Δ. δέ μπορεί νά λύσει τό πρόβλημα των επιστημόνων τεχνικών πού μέσα σέ αυτούς είναι και οι χημικοί στη βιομηχανία σχετικά μέ τίς μελέτες των εγκαταστάσεων. Πολύ δέ περισσότερο δέ μπορεί νά λύσει τά σχετικά προβλήματα πού έκκρεμοούν σήμερα σέ όλο τό κύκλωμα της Βιομηχανίας και απαιτούν άμεση και σωστή αντιμετώπιση.

Στή νέα ρύθμιση του θέματος θά πρέπει νά λαμβάνεται ύψη ή σημερινή πραγματικότητα και όχι αυτή του 1934.

Είμαστε λοιπόν πρόθυμοι νά συζητήσουμε τό θέμα είτε μέσα από την επιτροπή πού είχε παλαιότερα συσταθεί από τόν κ. Πρωτοπαπαδάκη ή και απ' εϋθείας μέ συνάντηση μαζί σας.

Τό Δ.Σ. του Π.Σ.Χ.Β.

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΣΤΕΙΛΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ:

ΑΘΗΝΑ 3-10-80

Συνάδελφοι,

Σέ σχέδιο νόμου γιά θέματα άρμοδιότητας Υ.Κ.Υ. πού πέρασε πρόσφατα από την Βουλή (28-8-80) εγκρίθηκε τροπολογία πού υποβλήθηκε από τόν Σύνδεσμό μας γιά την επέκταση του άνθυγεινου επιδόματος πού χορηγείται στους Φαρμακοποιούς του ΚΕΕΦ και στους Χημικούς της ίδιας ύπηρεσίας.

Σχετικά μέ την χορήγηση του άνθυγεινου επιδόματος σέ όλους τούς Χημικούς του Δημοσίου είχαν γίνει οι παρακάτω ενέργειες.

Ο Σύλλογός μας ήρθε σ' έπαφή μέ τόν σύλλογο του ΕΔΠ της Φυσικομαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου και μέ τόν σύλλογο των Τεχνικών του Γ.Χ.Κ. μέ σκοπό τίς συντονισμένες ενέργειες πρós τό Υπ. Οικονομικών γιά νά εισηγηθή την χορήγηση του παραπάνω επιδόματος.

Τό Υπ. Παιδείας είχε καταρτίσει σχέδιο νόμου (Φεβρ. 80) σύμφωνα μέ τό όποιο προτεινόταν νά δοθή άνθυγεινό επίδομα στους Χημικούς των ΑΕΙ γιά την εξομοίωσή τους μέ τούς Φαρμακοποιούς των ΑΕΙ.

Παράλληλα μετά από ενέργειες του Σ.Χ.Δ.Υ., τό Υ.Κ.Υ. ζήτησε από τό ΔΣ του ΚΕΕΦ νά εξετάση την δυνατότητα επέκτασως του άνθυγεινου επιδόματος στους Χημικούς του ΚΕΕΦ γιά την εξομοίωσή τους μέ τούς Φαρμακοποιούς του ΚΕΕΦ.

Τό ΔΣ του ΚΕΕΦ γνωμάτευσε υπέρ της εγκρίσεως της επέκτασως του επιδόματος και διεβίβασε τό όλον θέμα στίς άρμόδιες ύπηρεσίες του Υ.Κ.Υ.

Συγχρόνως ό σύλλογος Τεχνικών του Γ.Χ.Κ. κατέθεσε στό Υπ. Οικονομικών ύπόμνημα μαζί μέ έγγραφο του Γεν. Διευθυντού του Γ.Χ.Κ. στό όποιο επιβεβαιώνεται τό άνθυγεινό της εργασίας των Χημικών.

Επί πλέον προσκομίσαμε στό Υπ. Οικονομικών γνωματεύσεις

καθηγητών των Πανεπιστημίων Ἀθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών, καὶ Ἰωαννίνων καὶ συγχρόνως ἐργασίες, μελέτες πού τεκμηριώνουν τὸ ἀνθυγιεινὸ τῆς ἐργασίας τῶν Χημικῶν.

Στὴν συνέχεια οἱ τρεῖς σύλλογοι (Σ.Χ.Δ.Υ., ΕΔΠ, ΓΧΚ) εἶχαν ἐπαφές με τοὺς Ὑφυπουργοὺς Οἰκονομικῶν οἱ ὁποῖοι ἐδείξαν κατανόηση γιὰ τὸ δίκαιο τοῦ αἰτήματός μας (Μάιος 80). Τὸ γεγονός ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ γιὰ μιὰ κατηγορία Χημικῶν τοῦ Δημοσίου ἤδη ἔχει ἐγκριθῆ ἡ χορήγηση τοῦ ἀνθυγ. ἐπιδόματος ἐνισχύει τὴν διαπραγματευτικὴ μας θέση ἀπέναντι στοῦ Ὑπ. Οἰκονομικῶν.

Οἱ ἐνέργειες τοῦ συλλόγου μας σὲ συνδυασμὸ πάντοτε με τοὺς συλλόγους ΓΧΚ καὶ ΕΔΠ συνεχίζονται καὶ ἐλπίζουμε ὅτι πολὺ γρήγορα θὰ γενικευτεῖ ἡ χορήγηση τοῦ ἀνθυγιεινοῦ ἐπιδόματος σὲ ὅλους τοὺς Χημικοὺς τοῦ Δημοσίου.

Παρόλες τὶς διαβεβαιώσεις παραγόντων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὅτι ὁ ἔλεγχος γιὰ τὴν ὑπαρξὴ ὁρμονῶν στοῦ κρέας καὶ στὶς ζωτροφές γίνεται, μιὰ ἀπλὴ ἐρευνα στὴ διάρθρωση τῶν ἄρμοδιων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργ. Γεωργίας δίνει ἀντίθετη εἰκόνα:

Ἀναλυτικοὶ χημικοὶ ἔλεγχοι, ἀπαραίτητοι γιὰ τὴν πιστοποίηση τῆς ὑπαρξῆς ἢ μὴ ὁρμονῶν καὶ ἄλλων φαρμακευτικῶν ὑπολειμμάτων στοῦ κρέας καὶ στὰ φυτικά προϊόντα δέν γίνονται. Κι' αὐτὸ γιὰ τὴν ἀντίστοιχες ὑπηρεσίες ὅπως τὸ Κτηνιατρικὸ Ἰνστιτούτο Ὑγιεινῆς καὶ Τεχνολογίας Τροφίμων, τὰ Κτηνιατρικὰ Ἐργαστήρια Πατρῶν, Ἰωαννίνων, Λαρίσης, Καβάλλας, Τρίπολης, Ἡρακλείου, τὸ Ἐργαστήριον Κυκλοφορίας Γεωργικῶν Φαρμάκων καὶ τὸ Ἐργαστήριον Ἐλέγχου Κυκλοφορίας Ζωοτροφῶν, δέν ὑπάρχουν Χημικοὶ οὔτε προβλέπονται θέσεις με βάση τὸν ἰσχύοντα Ὀργανισμό.

Ὁ χημικὸς ἀναλυτικὸς ἔλεγχος εἶναι στοῦ ἀντικείμενο σπουδῶν τοῦ χημικοῦ καὶ δέν μπορεῖ νὰ ὑποκατασταθεῖ ἀπὸ ἐπιστήμονες ἄλλων κλάδων.

Ὁ χημικὸς ἀναλυτικὸς ἔλεγχος εἶναι ἀκριθὴς καὶ μπορεῖ νὰ

δώσει ἀποτελέσματα (ποιοτικά καὶ ποσοτικά) σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα. Στὴ σύγχρονη βιβλιογραφία (JOURNAL OF THE ASSOCIATION OF OFFICIAL ANALYTICAL CHEMISTS 1977) περιγράφεται μέθοδος ἀέριος χρωματογραφίας με τὴν ὁποῖαν μέσα σὲ χρόνον 15-30' λεπτά μποροῦν νὰ προσδιοριστοῦν ποσὰ διαιθυλο-στιλβεστρόλης (συνθετικὴ οἰστρογόνος ὁρμόνη) τῆς τάξεως τῶν μερῶν ἀνά δισεκατομμύριο (PPB). Ἐπειδὴ ὑπάρχει καρκινογόνος δρᾶση τῆς διαιθυλο-στιλβεστρόλης δέν ἐπιτρέπονται ὑπολείμματα στὰ τρόφιμα. Ἐπομένως τὰ βοοειδῆ πού ἐρχονται στὴν ἀγορὰ πρέπει νὰ ἐλέγχονται ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξὴ διαιθυλο-στιλβεστρόλης. Ἡ βιολογικὴ μέθοδος πού χρησιμοποιεῖται ἀπὸ χρόνια σάν STANDARD μέθοδος προσδιορισμοῦ τῆς διαιθυλο-στιλβεστρόλης βασίζεται στὴν αὐξηση τοῦ βάρους τῆς μήτρας ἀνωρίμου θηλυκοῦ ποντικοῦ. Ἐχει πλεονεκτήματα τὴν ὑψηλὴ εὐαισθησία καὶ ἐξειδίκευση γιὰ οἰστρογόνου δρᾶση. Ἀπαιτοῦνται ὅμως μεγάλες ποσότητες δειγμάτων καὶ πολὺς χρόνος γιὰ τὴν ἀνάλυση ὅποτε δέν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ σάν γρήγορη διαδικασία ρουτίνας.

Πιστεύουμε ὅτι με τὴν ἐπένδρωση τῶν παραπάνω ὑπηρεσιῶν με τὶς κατάλληλες ἐιδικότητες ἐπιστημόνων, παράλληλα με τὴν σωστὴ ὁργάνωσή τους, θὰ εἶναι δυνατὸς ὁ πλήρης καὶ οὐσιαστικὸς ἔλεγχος.

Παράλληλα τὸ Ὑπουργεῖο Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ συγκεκριμένα τὸ Κρατικὸ Ἐργαστήριον Ἐλέγχου Φαρμάκων (ΚΕΕΦ) πού εἶναι ἄρμόδιο γιὰ τὸν ἔλεγχο τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων, δέν ἀνταποκρίνεται κι αὐτὸ στοῦ ἔργου αὐτοῦ. Ὁ ἔλεγχος τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων τῶν ὁποίων ἡ χρῆση εἶναι διαδεδομένη καὶ ἀνεξέλεγκτη εἶναι ἀνεπαρκής:

Τὰ δείγματα πού φτάνουν στοῦ ΚΕΕΦ γιὰ ἀνάλυση εἶναι ἐλάχιστα καὶ αὐτὰ ἀπὸ τὴν περιοχὴ Ἀττικῆς. Τὰ κυκλοφοροῦντα στὴν ἐπαρχία ἐλέγχονται σπάνια.

Ἐπιπλέον με πρόσφατη ἀπόφαση ἀναστάληκε ἡ λειτουργία τοῦ προβλεπόμενου ἀπὸ τὸν νόμο, Ἐργαστηρίου Κτηνιατρικῶν Φαρμάκων, τὰ ὁποία μοιράσθηκαν κατὰ κατηγορίες στὰ ἀντίστοιχα ἀναλυτικὰ ἐργαστήρια.

Σωστός ἔλεγχος τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων θὰ γίνεῖ με τὴν αὐξηση τῶν δειγματοληψιῶν ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ με τὴν σωστὴ ὁργάνωση τοῦ Κτηνιατρικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ ΚΕΕΦ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΥΜΠΟΣΙΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

1. 4-5 Δεκεμβρίου 1980, Zurich-Oerlikon, Ἑλβετία. Συζήτηση Στρογγυλῆς Τράπεζας II/1980 με θέμα « Ἡλεκτρονικὴ ἐπεξεργασία δεδομένων γιὰ τὴν Ποιοτικὴ Ἀσφάλεια ».
2. Αὐγούστος 1981, στοῦ Ναϊρόμπι, Κένυα. Συνέδριο ΟΗΕ γιὰ νέες καὶ ἀνανεώσιμες πηγές ἐνέργειας.
3. 25-29 Ἀπριλίου 1982, στὴν Ἀθήνα, Ἑλλάδα. Εἰδικὴ Συνάντηση FEBS με θέμα τὴν κυτταρικὴ λειτουργία καὶ διαφοροποίηση.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΑ

Τό πρόβλημα του Χημικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθήνας

Τήν Τρίτη, 16-10-80, δόθηκε στά γραφεία της ΕΕΧ συνέντευξη τύπου μέ θέμα τή χημική παιδεία και τό πρόβλημα πού έχει δημιουργηθεί στό Χημικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Στή συνέντευξη αναπτύχθηκαν οι θέσεις της ΕΕΧ του ΕΔΠ και των φοιτητών από εκπροσώπους των Διοικητικών Συμβουλίων.

Η εισήγηση πού αναπτύχθηκε από τόν εκπρόσωπο της Ε.Ε.Χ. συνάδελφο Π. Παπακώστα είναι ή παρακάτω:

«Ένα από τά κύρια ενδιαφέροντα της Ε.Ε.Χ. είναι ή χημική εκπαίδευση και ή χημική παιδεία.

Τό έρώτημα ποιά παιδεία χρειάζεται για τούς χημικούς και τούς πολίτες είναι τό κύριο έρώτημα πού απασχολεί τό Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. Η άλματώδης ανάπτυξη της χημικής επιστήμης και των εφαρμογών της, τά τελευταία χρόνια, κάνει επιτακτικότερη τήν ανάγκη για διαφορετικούς τρόπους εκπαίδευσης και διδασκαλίας μέσα από τούς όποιους ό κοινωνικός ρόλος της χημείας και του χημικού θά άποκτήσει μία νέα ουσιαστική διάσταση.

Η Ένωση Έλλήνων Χημικών επειδή διαπίστωσε και συνειδητοποίησε τήν ύπαρξη των προβλημάτων ίδρυσε τήν «Έπιτροπή Παιδείας και Χημικής Έκπαίδευσης».

Πρώτο έργο αυτής της έπιτροπής ήταν να εκδόσει ένα τεύχος των Χημικών Χρονικών (Δεκέμβριος του 1979) αφιερωμένο στη χημική παιδεία/εκπαίδευση.

Στό τεύχος αυτό συγκεντρώθηκαν οι σκέψεις και προτάσεις πού άφορούσαν τήν χημική εκπαίδευση κι έγινε ό άξονας γύρω άπ' τόν όποιο αναπτύχθηκε κριτική πάνω στα θέματα χημικής παιδείας και εκπαίδευσης.

Στό τεύχος αυτό είναι δημοσιευμένο και τό πρόγραμμα δράσης του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. για τά θέματα παιδείας.

Είναι διατυπωμένο μέ σαφήνεια ότι για μας πανεπιστήμιο είναι τό σύνολο των καθηγητών, Ε.Δ.Π., φοιτητών κι όχι ή σύγκλητος.

Κι' ότι άκόμα «πρέπει να κάνουμε μία γερή προσπάθεια προσέγγισης των πανεπιστημίων και έρευνητικών κέν-

τρων. Να άποκτήσουμε ζεστές ανθρώπινες σχέσεις για να μπορέσουμε ν' αναπτύξουμε μαζί τους και να προβάλλουμε τήν έλληνική χημεία.

Τό Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. κινείται συνέχεια κατά τή διεύθυνση αυτής της γραμμής.

Για τήν έξυπηρέτηση αυτής της γραμμής τό Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. δέχθηκε μέ εύχαρίστηση τήν πρόσκληση των φοιτητών του Παν/μίου της Αθήνας να δώσει δύο διαλέξεις στό Αμφιθέατρο του Χημείου μέ θέμα.

I. N. 815

II. Κοινωνικός ρόλος του χημικού

Τήν ήμερομηνία πού θά δίνονταν οι διαλέξεις τό Χημείο είχε καταληφθεί από τούς φοιτητές

Απασχόλησε τό Δ.Σ. άν πρέπει να δώσουμε ή όχι αυτές τις διαλέξεις. Πήραμε τήν άπόφαση να τις δώσουμε. Μας δόθηκε λοιπόν ή εύκαιρία να δούμε από κοντά και να ζήσουμε τήν κατάσταση πού επικρατούσε στό Χημείο.

Μπορούμε λοιπόν να βεβαιώσουμε τήν κοινή γνώμη και φυσικά και τούς γονείς των φοιτητών, ότι αντιμετώπισαμε ένα άκροατήριο δύσκολο, όπου οι έρωτήσεις πού μας έθεταν ήταν άρκετές φορές σκληρές, όπου οι άπόψεις πού διατύπωσαν δεν συμφωνούσαν κατ' ανάγκη μέ τις δικές μας, πολλές φορές ήταν διαφορετικές ή και αντίθετες, πού όμως ήξεραν να τις διατυπώνουν σωστά, μέ θάρρος, μέ κοσμιότητα και κύρια μέ επιχειρήματα κι όχι μέ άφορισμούς. Είχαν τήν τέχνη και τήν ικανότητα να φέρουν σε πέρας μία συζήτηση σε δύσκολα θέματα, στό κατάμεστο άμφιθέατρο μέ δημοκρατικό τρόπο.

Αργότερα οι φοιτητές ζήτησαν τή μεσολάβηση της Ε.Ε.Χ. στη διαμάχη τους μέ τόν καθηγητή κ. Βασιλειάδη.

Αρχίζει μία σειρά μακρών συζητήσεων για να βρεθεί λύση, πού δυστυχώς δεν φτάνει σε καλό τέλος.

«Τό Δ.Σ. της Ένωσης Έλλήνων Χημικών θεωρεί ότι μοναδικός υπεύθυνος της διακοπής του διαλόγου είναι ό καθηγητής κ. Βασιλειάδης».

Στό σημείο αυτό σάς διαβάζω τό κείμενο της έπιστολής πού τό Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. έστειλε σ' όλους τούς καθηγητές της ΦΜΣ της Αθήνας και σ' όλους τούς καθηγητές της Χημείας σε όλα τά έλληνικά Πανεπιστήμια... (Χ.Χ. τόμος 45, τεύχος 7, σελ. 18, σελ. 33 Ιούλιος 1980).

Παρ' όλα αυτά τό Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. συνέχισε τις προσπάθειές του. Έτσι βρέθηκε στή σύσκεψη στό Υπουργείο Παιδείας για τό θέμα Βασιλειάδη όπου βρέθηκαν ό ύπουργός κ. Ταλιαδούρος, ό Πρύτανης κ. Μήτσης, ό Κοσμήτορας της ΦΜΣ κ. Αποστολάκης, ό καθηγητής κ. Βασιλειάδης, τό Δ.Σ. των φοιτητών και από τήν Ε.Ε.Χ. ό Πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Ξυθάλης και ό κ. Παπακώστας.

Αυτό τό τελευταίο γεγονός τό αναφέρουμε για δυό λόγους:

α. Η Ε.Ε.Χ. κατέβαλε και καταβάλει άκόμα κάθε προσπάθεια για να βρεθεί λύση, να μήν υπάρξει άδιέξοδο στό Χημικό. Γνωρίζουμε τις συνέπειες πού τό άδιέξοδο θά προκαλέσει όχι μόνο στό Παν/μιο, αλλά σ' όλόκληρο τόν κλάδο.

Σε μία περίοδο πού ή Ε.Ε.Χ. καταβάλει μεγάλη προσπάθεια για να πείσει τούς άρμόδιους παράγοντες για

γιά
νά
νοη
της
των
δύο
ειο
οχι
τις
ιπό
σοε
και
με
ιας
εις
τις
και
τά,
κι'
νά
πό
της
ση,
θει

τήν ανάγκη ύπαρξης νομοσχεδίου πού νά επιβάλει τήν έπιστήμη (τήν χημεία σ' ότι μάς άφορά) στην παραγωγή, τήν κυκλοφορία και τόν έλεγχο των προϊόντων, σέ μιά περίοδο πού πιστεύουμε ότι ό έλληνικός λαός έχει ανάγκη από μιά γερή χημική παιδεία για νά άποφύγει τόν έπηρεασμό από τόν βομβαρδισμό τής πικραγουριάς, του νερού του Καματερού, τή διάφιση μέ άσβέσιο σι-εϊ, και τίς άνόητες άνακοινώσεις ότι τό κρέας δέν έχει οιστρογόνα γιατί άπαγορεύονται, ή ύπαρξη τής άνοιχτής πληγής στό Παν/μιο τής 'Αθήνας και ή άρνηση τής ΦΜΣ πού άγωνίζεται για τή διατήρηση ξεπερασμένων από τή ζωή φεουδαρχικών ύπόλοιπων, είναι καθαρή πρόκληση.

Νομίζουμε ότι και οι άλλες έπιστημονικές όργανώσεις θά πρέπει νά πάρουν θέση για τά γεγονότα τής ΦΜΣ.

β. Όλοι οι παράγοντες πού βρέθηκαν στό 'Υπουργείο Παιδείας στην καλοκαιρινή συνάντηση συμφωνούν ότι ύπάρχει θέμα έλλειψης έμπιστοσύνης προς τόν καθηγητή κ. Βασιλειάδη.

Γι' αυτό έγινε δεκτό άπ' όλους κατά τίς εξετάσεις οι κόλλες νάνα σκεπασμένες και άκόμα τά θέματα νά τά δώσει ό κοσμήτορας τής Σχολής.

Κι' άκόμα έγινε φανερό ότι ό μόνος έγκυρος συνομιλητής φοιτητών και καθηγητού είναι ή Ε.Ε.Χ.

Αυτό είναι και τό σημείο πού κατά τήν γνώμη μας δίνει τήν έλίδα διεξόδου από τήν έκρηκτική κατάσταση.

Νά γίνουν τά εργαστήρια και οι εξετάσεις στό μάθημα τής βιομηχανικής χημείας από τήν Ε.Ε.Χ. σέ συνεργασία μέ τόν καθηγητή κ. Βασιλειάδη.

Πιστεύουμε ότι οι φοιτητές θά έκτιμήσουν τήν προσφορά μας.

Οι φοιτητές του Χημικού Τμήματος στην εισήγησή τους τόνισαν τά παρακάτω:

Στό Χημικό Τμήμα από χρόνια ύπήρχαν προβλήματα σέ σχέση μέ τή λειτουργία του κ. Βασιλειάδη σάν καθηγητή Βιομηχανικής Χημείας.

Τά προβλήματα βασικά άφορούσαν: τή συμπεριφορά του κ. Βασιλειάδη προς τούς φοιτητές και τίς «έξεταστικές άυθαιρεσίες του» (θεματολογία των εξετάσεων έξω από κάθε έπιστημονική δεοντολογία, βαθμολόγηση των γραπτών μέ βάση προσωπικά κριτήρια).

Παράλληλα είχε έπισημανθεί ή μεσαιωνικού επιπέδου στάθμη του μαθήματος-εργαστηρίου και ή επικίνδυνη υποβάθμιση τής Βιομηχανικής Χημικής 'Εκπαίδευσης μέ προφανείς έπιπτώσεις σέ επαγγελματικά προβλήματα.

Μετά από εξετάσεις τόν Νοέμβριο '79 στις όποιες πάνω από 100 φοιτητές πήραν τή βάση 2, ζητήθηκαν από τόν Σύλλογο Φοιτητών εξηγήσεις' από τόν κ. Βασιλειάδη τήν ήμέρα εκείνη τήν 14-11-79 έπήλθε όξεία σύγκρουση μεταξύ καθηγητή φοιτητών πού όδήγησε στην άπομάκρυνση του καθηγητή.

Η Γ.Σ. Χημικού, μαζί μέ τόν ν. 815, κινητοποιήθηκε τότε για τήν άπομάκρυνση του κ. Βασιλειάδη, γιατί δέν μπορούσε νά έχει καμία σχέση μέ τήν ιδιότητα του άκαδημαϊκού δάσκαλου.

"Ετσι καταλήφθηκε το λημείο. Μετά τήν άναστολή του ν. 815 τό θέμα έμενε εκκρεμές. Νέα κινητοποίηση των φοιτητών όδήγησε στην κατάληψη τής έδρας τής Βιομ/κής Χημείας και τόν Μάρτιο άλλη κατάληψη του Χημείου, αυτή τή φορά πού συνεχίστηκε μετά τό Πάσχα.

Έδώ πρέπει νά σημειωθεί ότι ή Σχολή θεωρούσε έαυτήν άναρμόδια νά συζητήσει τό θέμα, ενώ Σύγκλητος, Πρύτανης και καθηγητές μεταβίβαζαν ό ένας στον άλλον τήν ευθύνη του πράγματος. Τήν χρονική εκείνη περίοδο συνέβη ένα γεγονός πού όξυνε τήν κατάσταση: άνατέθηκε στον κ. Βασιλειάδη, πού ήδη δέν άσκοούσε καθήκοντα, και ή έδρα τής Χημ. Τροφίμων, ό καθηγητής τής όποιας έλειπε σέ άδεια.

Μετά από άπόφαση τής Σχολής ν' άρχισει νέος διάλογος μέ τόν κ. Βασιλειάδη άπόφαση πού δέν δέχτηκε ό ίδιος - έγινε μιά προσπάθεια μέ παρέμβαση τής ΕΕΧ και του ΕΔΠ τής ΦΜΣ για έναρξη διαλόγου. Μέ έκπληξη ώστόσο, οι παριστάμενοι στον διάλογο είδαν τόν κ. Βασιλειάδη νά σηκώνεται και νά φεύγει πετώντας τήν καρέκλα του σέ κάποια στιγμή πού θεώρησε πρόσφορη.

Η Ε.Ε.Χ. τότε κατήγγειλε τό γεγονός.

Σ' αυτή τή φάση, μέ τούς 250 φοιτητές νά βρίσκονται επί 1 χρόνο στο πτυχίο και τούς φοιτητές των άλλων έτών νά έχουν εξαιρετικά προβλήματα από τά γεγονότα όλης τής άκαδ. χρονιάς '79-80, ή Γ.Σ. άποφάσισε τόν 'Ιούνιο ότι δέν μπορούν νά γίνουν πλέον εξετάσεις σέ κανένα μάθημα του Τμήματος, αν δέν λυθεί τό θέμα αυτό. 'Επισήμανε άκόμη τήν επερχόμενη διάλυση όλόκληρου του Τμήματος μέ τήν άνευθυνότητα πού έδειχναν τά Πανεπιστημιακά Όργανα και τό 'Υπουργείο πού δέν παρέλειπαν βέβαια νά μεταβιβάζουν τίς ευθύνες τους, λέγοντας ότι οι φοιτητές θά χάσουν τήν χρονιά τους κλπ.

Τότε σέ σύσκεψη πού έγινε στις 3/7 στο 'Υπουργείο, ό κ. Βασιλειάδης άναγκάστηκε ν' άποδεχθεί, για τίς έπόμενες εξεταστικές περιόδους, οι εξετάσεις νά γίνονται μέ καλυμμένα όνόματα και άναγγελία των θεμάτων από τόν κοσμήτορα.

Όλόκληρο τό καλοκαίρι ύπήρχε σειρά εξελίξεων, πού άφορούσαν τίς κρυφές εξετάσεις στο σπίτι του κ. Βασιλειάδη, πού ήταν παράνομες, και άκυρώθηκαν μέ άπόφαση Συγκλήτου, ή όποία επί πλέον κατοχύρωνε έναν κάποιο βαθμό άδιαβλητότητας για τίς έπόμενες εξετάσεις Βιομ. Χημείας.

Τόν Σεπτέμβριο - τόν Αύγουστο παραιτήθηκε ό κοσμήτορας κ. 'Αποστολάκης - ή κατάσταση συνεχίστηκε.

Παρά τό ότι ζητήθηκε νά ισχύσει ή άπόφαση τής Συγκλήτου, μέ σαφείς βέβαια διευκρινίσεις ότι τήν ευθύνη των εξετάσεων έχει ό κοσμήτορας, οι καθηγητές τής ΦΜΣ δέν δέχτηκαν τήν άπόφαση τής Συγκλήτου, και θέλησαν νά κατοχυρώσουν τίς ήδη άκυρες εξετάσεις.

Μετά τήν στάση, αυτή ή Γ.Σ. του τμήματος έκλεισε επ' άόριστο τήν Γραμματεία σέ περίοδο έγγραφής πρωτοετών και όλες τίς έδρες του Χημικού ζητώντας ριζική λύση στο θέμα μέ αίτημα τήν άπομάκρυνση του κ. Βασιλειάδη και πριν λίγες μέρες έκανε πορεία μέ τήν συμπαράσταση εκατοντάδων φοιτητών από άλλες σχολές στο 'Υπουργείο.

Τέλος από τούς φοιτητές του Χημικού Τμήματος τονίστηκε ότι τό θέμα του κ. Βασιλειάδη δέν είναι προσωπικό, αλλά, μέσα από τόν άγώνα τους αυτό στοχεύουν στην δημοκρατικοποίηση τών θεσμών στά Α.Ε.Ι.

Πρόσκληση του Δ.Σ. πρὸς ὄλες τίς ἐπιστημονικές ὀργανώσεις.

Ἀγαπητοί Συνάδελφοι,

Ὑστερα ἀπό πρόσκληση τοῦ Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Δ.Σ. τῶν Ἐπιστημονικῶν ὀργανώσεων: Πανελλήνια Ἐνωση Βιολόγων, Πανελλήνιος Σύλλογος Διπλωματούχων Μηχανολόγων-Ἡλεκτρολόγων, Ἐνωση Ἑλλήνων Φυσιολογιστῶν καί ἡ Ἐνωση Ἑλλήνων Χημικῶν συναντήθηκαν στά γραφεῖα τῆς ΕΕΧ καί ἀνταλλάξαν ἀπόψεις στό θέμα τῆς ἐνεργοποίησης τῶν ἐπιστημόνων γιά βοήθεια στοὺς Τούρκους δημοκράτες στόν άγώνα τους ἐνάντια στην στρατιωτική φασιστική δικτατορία τῆς χώρας τους καί τήν προάσπιση τῆς δημοκρατίας στή χώρα μας.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν πῶ πάνω ἐπιστημονικῶν ὀργανώσεων ἀποφάσισαν νά καλέσουν ὄλες τίς ἐπιστημονικές ὀργανώσεις τῆς πόλης μας σέ μιά πῶ πλατιά σύσκεψη πού θά συγκληθεῖ στίς 29.10.80 στίς 7 μ.μ.στά γραφεῖα τῆς ΕΕΧ μέ θέμα «βοήθειας στοὺς Τούρκους δημοκράτες ἐνάντια στην στρατιωτικοφασιστική δικτατορία στή χώρα τους καί τήν προάσπιση τῆς δημοκρατίας στή χώρα μας».

Εἶναι πραγματικά μεγάλος ὁ κίνδυνος τῆς ἐπιβολῆς μιάς παρόμοιας δικτατορίας στή χώρα μας, ὅπως καί στην Τουρκία, ἀπό τούς παγκόσμιους ἐπιθετικούς ὀργανισμούς πού ἡ προάσπιση τῶν δημοκρατικῶν μας θεσμῶν θά πρέπει νά εἶναι ἕνας πῶ συντονισμένος άγώνας ὄλων τῶν ἐπιστημόνων καί τοῦ λαοῦ μας.

Μέ γνώμονα αὐτές τίς σκέψεις σᾶς καλοῦμε, ἀγαπητοί συνάδελφοι, στή σύσκεψη τῆς 29.10.1980 στά γραφεῖα τῆς Ε.Ε.Χ.

Πιστεύοντας ὅτι θά ἀναποκριθῆτε στό κάλεσμά μας αὐτό σᾶς στέλνουμε τούς συναδελφικούς μας χαιρετισμούς.

Τά Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ.

Βιολόγων

Φυσιολογιστῶν

Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων

Ἐκδήλωση τῶν φοιτητῶν Χημικοῦ Τμήματος Παν/μίου Θεσσαλονίκης

Τό Δ.Σ. τοῦ Χημικοῦ ἀποφάσισε στην τελευταία του συνεδρίαση στίς 27/9/80 νά διοργανώσει τριήμερο Χημείας τόν Νοέμβρη καί μέ τήν εὐκαιρία τοῦ συνέδριου Χημείας. Τό περιεχόμενο τῶν ὀμιλιῶν δέ τό καθορίσαμε ἀκόμα, αὐτό ἄλλωστε θά τό κάνει ἡ ἐπιτροπή πού θά

φτιαχτεῖ. Θεωροῦμε ἀναγκαῖο νά ἀσχοληθεῖ τό τριήμερο μέ τήν ἐπαγγελματική ἀποκατάσταση τῶν χημικῶν μιάς καί πολύ λίγα στοιχεῖα ἔχουμε ὑπ' ὄψη σάν φοιτητές. Ἀπευθυνόμαστε στην Ε.Ε.Χ. καί ζητᾶμε τήν βοήθεια τῆς Ἐνωσης καί στό περιεχόμενο τοῦ τριήμερου ἀλλά καί πρακτικά τί ὀμιλίες μπορεῖ νά μᾶς παραχωρήσει καθώς καί ὀμιλητές ἄν μποροῦν νάρθουν.

Κρέας καί οἰστρογόνες ὀρμόνες

Μεγάλη ἀναταραχή προκάλεσε στην Ἑλληνική Κοινή Γνώμη ἡ ἀποκάλυψη ὅτι στό μοσχάρισιο κρέας, πού εἰσάγεται ἀπό ὀρισμένες χώρες τῆς Ε.Ο.Κ., ὑπάρχουν οἰστρογόνες ὀρμόνες πού μπορεῖ νά ἔχουν δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις στόν ἀνθρώπινο ὀργανισμό (π.χ. καρκινογενέσεις στίς γυναῖκες, ἀναπτυγμένη μαστοφορία στούς ἄρρενες κλπ.). Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἀναταραχῆς ἦταν ἡ κατακόρυφη μείωση τῆς ἀγορᾶς κρέατων (ἰδιαίτερα μὸσχαλῶν), πού σάν συνέπεια προκαλεῖ ἄλλα ἀλυσιδωτά προβλήματα.

Ἐξετάζοντας μέ μιά χρονική σειρά τό ζήτημα πού παρουσιάστηκε πρέπει νά προσέξουμε τά ἑξῆς:

Στά πλαίσια τῶν «Ἱατρικῶν Ἡμερῶν» (Παρίσι, τέλος Σεπτέμβρη), ἔγινε εἰδική συζήτηση στρογγυλῆς τραπέζης, σχετικά μέ τίς ἐπικίνδυνες ἐπιπτώσεις πού ἔχει ἡ οἰστρογόνος ὀρμόνη D.E.S. (Ἱ Δι-αἰθυλοσπλβεστρόλη) γιά τόν ἀνθρώπινο ὀργανισμό, ὅταν περιέχεται σέ τροφές (κρέας, γάλα, κονσέρβες κλπ.).

Στή συζήτηση, τῆς ὁποίας ἐκτενῆ πρακτικά δημοσιεύθηκαν στό Γαλλικό τύπο τῆς 1.10.80 καί στην ὁποία πῆραν μέρος κτηνίατροι, τοξικολόγοι, βιοχημικοί, γυναικολόγοι κ.ἄ., ἀποκαλύφθηκε πῶς εἶναι ἐργαστηριακά διαπιστωμένη ἡ καρκινογόνα δράση διαφόρων ὀρμονῶν. Εἰδικότερα τονίστηκε ὅτι: «Σάν οἰστρογόνος οὐσία καθορίζεται ἐκείνη πού μπορεῖ νά προκαλέσει οἰστρο, ὅταν βρίσκεται σέ ἀρκετή ποσότητα στό αἷμα. Στά βοοειδή, ἡ χρήση τέτοιων ὀρμονῶν μέ τήν αὐξημένη συγκράτηση τοῦ ἀζώτου πού προκαλεῖ, ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τήν αὐξηση τῆς σύνθεσης τῶν πρωτεϊνῶν, σέ σταθερές ποσότητες τροφῆς. Οἱ τεχνητές ὀρμόνες εἶναι δραστικές ὅταν γίνεται λήψη ἀπ' τό στόμα. Ἡ φτηνή τιμή τους τίς κάνει προσιτές γιά χρήση στή κτηνοτροφία, ἄν καί ἡ τοξικότητά τους στόν ἀνθρώπο εἶναι ἀποδεδειγμένη ἐργαστηριακά. Ἡ πῶ διαδεδομένη οἰστρογόνος ὀρμόνη εἶναι ἡ D.E.S. πού συντέθηκε τό 1936 καί χρησιμοποιήθηκε εὐρύτατα στην Ἀμερική, γιά τή θεραπεία τῶν αὐτόματων ἀποβολῶν. Ἀπαγορεύτηκε 19 χρόνια ἀργότερα γιατί παρατηρήθηκε ὅτι προκαλοῦσε τερατογενέσεις, ἀδένωση τοῦ κόλπου καί δημιουργία καρκινικῶν ὀγκῶν. Ἀπό ἔρευνες πού ἔγιναν σέ πειραματόζωα ἀποδείχτηκε, ὅτι ἡ λήψη τροφῆς πού περιείχε ὀρμόνη D.E.S. ἐπιβράδυνε τή φυσιολογική ἀνάπτυξη, ἀλλοίωσε τή γεννητική λειτουργία καί τά μορφολογικά χαρακτηριστικά τῶν γεννητικῶν ὀργάνων. Ἡ παρουσία καί ἡ πυκνότητα τῶν ὀρμονῶν στά κρέατα εἶναι πολύ δύσκολο νά μετρηθεῖ, παρόλο πού εἶναι βιολογικά δραστικές».

Στή συνέχεια, ό Πανελλήνιος Ίατρικός Σύλλογος προειδοποίησε μέ ανακοίνωσή του (9.10.80) ότι «στή νόθευση τών τροφίμων έκτός από τά συντηρητικά, αντιβιοτικά, ζιζανιοκτόνα, χρώματα, γλυκαντικά κλπ. προσθέτονται τώρα και συνθετικές ζωϊκές ή φυτικές όρμόνες, πού δέν θέτουν μόνο τήν ύγεια και τή ζωή τών καταναλωτών σέ κίνδυνο αλλά και άλλοιώνουν τούς χαρακτήρες του φύλου τών καταναλωτών, δηλ. αποτελούν σοβαρό κίνδυνο γιά τή δημόσια ύγεια». «Ή κυβερνητική εϋθύνη, συνεχίζει ή ανακοίνωση του ΠΙΣ, είναι τεράστια, ένω έπιτακτικά πλέον προβάλλει ή ανάγκη όργάνωσης ενός αποτελεσματικού μηχανισμού υγιεινομικού έλέγχου. Ίδιαίτερα, καταλήγει ό ΠΙΣ, ό έλεγχος αυτός πρέπει νά προσανατολισθεϊ στίς έπιχειρήσεις τροφίμων και ποτών».

Παράλληλα ή Πανελλήνια Ένωση Γεωπόνων Δημοσίων Υπαλλήλων έπισήμανε τόν κίνδυνο από τά ύπολειμματα τών όρμονών, συντηρητικών και όλων τών χημικών προϊόντων πού προσφέρονται έλεύθερα στήν Έλληνική αγορά.

Ή Πανελλήνια Όμοσπονδία Κρεοπωλών, σέ ανακοίνωσή της, ζήτησε τήν παραίτηση του ύπεύθυνου ύφυπουργού και μπροστά στήν αδράνεια του Ύπουργείου νά ξεκαθαρίσει τό θέμα, έκλεισε προειδοποιητικά τά κρεοπωλεία (13.10.80).

Συγχρόνως ή Γενική Συνομοσπονδία Έπαγγελματιών Βιοτεχνών Έλλάδος, μετά και τά έπεισόδια μεταξύ κρεοπωλών και ύφυπουργού Γεωργίας, κάλεσε μέ ανακοίνωσή της, τή κυβέρνηση νά ένημερώσει τό κοινό ότι τό 60% τών κρέατων, πού εισάγονται από ανατολικές χώρες και τό 30% τών έγχωριών είναι χωρίς όρμόνες και τελείως ακίνδυνα.

Στή προσπάθειά της νά διασαφήσει τό θέμα, ή κυβέρνηση όργάνωσε τηλεοπτική συζήτηση στοργυλλής τραπέζης (9.10.80), μέ τή συμμετοχή και του καθηγητού της Χημείας Τροφίμων Δ. Γαλανού. Στή συζήτηση, τονίσθηκε άπ' τόν εκπρόσωπο του Ύπ. Γεωργίας, ότι ή κυκλοφορία οιστρογόνων όρμονών έχει άπαγορευτεί στήν Έλλάδα έδω και 20 χρόνια και ότι δέν έχει καταγγεληθεϊ λαθραία εισαγωγή και έμπορία όρμονών και φυτοφαρμάκων (σ' αντίθεση μέ σχετικές καταγγελίες τών Γεωπόων...).

Φαίνεται πάντως πώς ή τηλεοπτική έκπομπή της ΕΡΤ δέν πέτυχε τό σκοπό της, άφου ή Όμοσπονδία καταστηματαρχών κρεοπωλών τήν χαρακτήρισε «σάν μιά συζήτη-

ση άνευθυνούπευθύνων προσώπων, πού προκάλεσε περισσότερο σύγχυση παρά διαφώτιση του καταναλωτικού κοινού» και οι Γεωπόνοι τόνισαν «τήν ύπαρξη σ' αυτή σοβαρών κενών, λόγω και τής άπουσίας τών ειδικών έπιστημόνων γεωπόνων τής κτηνοτροφίας».

Μέ τήν εύκαιρία τής άναταραχής πού προκλήθηκε, ή Ένωση Πτηνοτροφικών Συνεταιρισμών Έλλάδος σέ συνέντευξή της (10.10.80), διαβεβαίωσε ότι δέν χρησιμοποιούνται οιστρογόνες όρμόνες, στή χώρα μας, γιά τήν πάχυνση τών πουλερικών.

Άναφερόμενος στο θέμα, ό Σύλλογος Χημικών του Γενικού Χημείου του Κράτους κατάγγειλε μέ ανακοίνωσή του (11.10.80) ότι «δέν παίρνονται τά κατάλληλα μέτρα γιά τήν προστασία τής δημόσιας ύγειας. Στά έργαστήρια του Γ.Χ.Κ. όχι μόνο έλεγχος τών όρμονών στα κρέατα δέν γίνεται, αλλά δέν έλέγχονται και άλλες επικίνδυνες ουσίες ή πρόσθετα τών τροφίμων, όσο θα έπρεπε.

Κι αυτό, τονίζεται στήν ανακοίνωση, γίνεται γιατί τό Γ.Χ.Κ. κατατρίβεται μ' ένα τρομακτικά μεγάλο αριθμό δειγμάτων και μέ κλασσικές αναλύσεις, όπως τό νέρωμα στο γάλα ή ή νοθεία στο λάδι!».

Άντιμετωπίζοντας τό θέμα ή Ένωση Έλλήνων Χημικών έδωσε συνέντευξη τύπου, στις 13.10.80, όπου κατάγγειλε: «Ποτέ και από κανένα κρατικό έργαστήριο, είτε του Γεν. Χημείου του Κράτους είτε του Ύπ. Γεωργίας, δέν έγινε ή γίνεται χημικός έλεγχος γιά τήν ύπαρξη όρμονών στα κρέατα. Συνεπώς, όποιαδήποτε διαβεβαίωση, από όπουδήποτε και άν προέρχεται, γιά τό αντίθετο, είναι άσχετη και άναληθής». Άκόμα, πολύ σωστά ή ΕΕΧ, έθεσε γενικά τό θέμα του έργαστηριακού έλέγχου τών προϊόντων, είτε πρόκειται γιά τρόφιμα είτε γιά φάρμακα κλπ. και μέ τήν εύκαιρία έπισήμανε ότι «θά όδηγηθούμε σέ άδιέξοδο, άν δέν θεσμοθετηθεϊ διά νόμο άύστηρος έργαστηριακός έλεγχος. Διαφορετικά, τό κύκλωμα τής άσύδοτης κερδοσκοπίας άπ' τίς βιομηχανίες και τίς πολυεθνικές εταιρίες θα άπλώνεται σέ βάρος τής ύγειας τών ανθρώπων». Οι εϋθύνες έπιρρίπτονται σ' όλες τίς κυβερνήσεις τής Δεξιás στα τελευταία 30 χρόνια, γιατί δέν ακολουθήθηκε καμά συγκεκριμένη πολιτική στο θέμα του χημικού έλέγχου γιά τήν προστασία τής ύγειας του έλληνικού λαού. Άποτέλεσμα αυτής τής έλλειψης είναι ή άνυπαρξία προγραμματισμού, νομοθεσίας και έργαστηρίων, μέ άνάλογο ανθρώπινο και έργαστηριακό έξοπλισμό

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΕΧ

Σε συνεργασία του τμήματος ΧΡΩΜΑΤΑ-ΒΕΡΝΙΚΙΑ-ΜΕΛΑΝΙΑ και της Τ.Ε.-Ι του ΕΛΟΤ κυκλοφόρησε το παρακάτω σχέδιο Έλληνικού προτύπου που αφορά ορολογία χρωμάτων.

Παρατηρήσεις μπορούν να σταλούν στο τμήμα Χρώματα-Βερνίκια-Μελάνια της Ε.Ε.Χ.

1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Τό παρόν Έλληνικό Πρότυπο ορίζει τούς γενικούς όρους τούς σχετικούς με τά χρώματα, βερνίκια και συναφή προϊόντα και τίς πρώτες ύλες τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ - Η απόδοση των όρων στά Άγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά περιέχεται στό Πρότυπο ΕΛΟΤ 546-1 «Χρώματα και βερνίκια - Πίνακας αντιστοιχίας όρων Μέρος 1 : Γενικοί όροι». Η αρίθμηση των όρων που ακολουθείται είναι ή ίδια και στά δύο Πρότυπα.

2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

2.1. Χρώμα

Προϊόν σε υγρή ή στερεή μορφή (σκόνη) που περιέχει πιγμέντα, τό οποίο, όταν εφαρμόζεται στην προς βαφή επιφάνεια, σχηματίζει αδιαφανή ύμένα, με διακοσμητικές, προστατευτικές ή ειδικές τεχνικές ιδιότητες.

2.2. Βερνίκι

Προϊόν τό οποίο, όταν εφαρμόζεται πάνω στην προς βαφή επιφάνεια, σχηματίζει ένα σκληρό, διαφανή ύμένα, ό οποίος έχει προστατευτικές, διακοσμητικές ή ειδικές τεχνικές ιδιότητες.

2.3. Φορέας

Τό σύνολο των συστατικών της υγρής φάσεως ενός χρώματος.

2.4. Συνδετικό μέσο

Τό μή πηκτικό μέρος του φορέα, που σχηματίζει τόν ύμένα και συνδέει τά πιγμέντα.

2.5. Διαλύτης

Η πηκτική, υπό συνήθεις συνθήκες ξηράσεως, υγρή φάση του χρώματος, που αποτελείται από ένα ή περισσότερα συστατικά, στην οποία τό συνδετικό μέσο είναι πλήρως διαλυμένο.

2.6. Αραιωτικό

Υγρό πηκτικό, υπό συνήθεις συνθήκες ξηράσεως, που αποτελείται από ένα ή περισσότερα συστατικά, τό οποίο ενσωματώνεται στό χρώμα ή στό βερνίκι, είτε κατά την παρασκευή είτε κατά την εφαρμογή τους, με σκοπό τη μείωση του ιξώδους, χωρίς να προκαλεί επιβλαβείς συνέπειες, παρόλο που είναι δυνατό να μην είναι διαλύτης του συνδετικού μέσου.

2.7. Διαλυτή χρωστική

Φυσική ή συνθετική ουσία, ή οποία δίνει την επιθυμητή απόχρωση σε ένα χρώμα ή βερνίκι στό οποίο διαλύεται.

2.8. Πιγμέντο

Φυσική ή συνθετική, ανόργανη ή οργανική, χρωστική ύλη, γενικά σε μορφή λεπτών σωματιδίων, ή οποία είναι πρακτικά αδιάλυτη στό φορέα, στον οποίον διασπείρεται και χρησιμοποιείται για τίς όπτικές, προστατευτικές ή διακοσμητικές της ιδιότητες.

2.9. Πληρωτικό ύλικό

Ουσία σε μορφή σκόνης, ή οποία είναι πρακτικά αδιάλυτη στό φορέα, συνήθως λευκή ή ελαφρά χρωματισμένη, έχοντας ένα δείκτη διαθλάσεως μικρότερο συνήθως του 1,7, ή οποία χρησιμοποιείται για τίς φυσικές ή χημικές της ιδιότητες.

2.10 Στεγνωτικό

Ένωση, συνήθως οργανομεταλλική και διαλυτή σε οργανικούς διαλύτες και συνδετικά μέσα, ή οποία προστίθεται σε προϊόντα που ξηραίνονται δι' όξειδώσεως, προκειμένου να επιταχυνθεί ή διαδικασία της ξηράσεως.

2.11 Πρός βαφή επιφάνεια

Ἡ ἐπιφάνεια πάνω στήν ὁποία ἐφαρμόζεται τό χρώμα ἢ τό βερνίκι.

2.12 Ἐπίχρισμα

Ἐνα συνεχές στρώμα ἑνός χρώματος ἢ βερνικιοῦ πού προκύπτει ἀπό μιά μόνο ἐπίστρωση.

2.13 Ἀστάρι

Ἐπίχρισμα πού ἐφαρμόζεται ἀπ' εὐθείας στήν πρὸς βαφή ἐπιφάνεια.

2.14 Ἐνδιάμεσο ἐπίχρισμα

Ἐπίχρισμα μεταξὺ τοῦ ὑποστρώματος καί τοῦ τελικοῦ ἐπιχρίσματος.

2.15 Ὑπόστρωμα

Κάθε ἐπίχρισμα ἑνός συστήματος ἐπιχρισμάτων κάτω ἀπὸ τό τελικό ἐπίχρισμα.

2.16 Τελικό ἐπίχρισμα

Τό τελικό ἐπίχρισμα ἑνός συστήματος ἐπιχρισμάτων.

2.17 Στέγνωμα ἢ Ξήρανση

Τό σύνολο τῶν διεργασιῶν πού μετατρέπει ἕνα ὑγρὸ ὑμένιο σέ στερεό.

2.18 Ὑμένιας

Μία συνεχῆς στοιβάδα πού προκύπτει ἀπὸ τήν ἐπίστρωση ἑνός ἢ περισσοτέρων ἐπιχρισμάτων πάνω στήν πρὸς βαφή ἐπιφάνεια.

2.19 Σύστημα ἐπιχρισμάτων

Τό σύνολο τῶν ἐπιχρισμάτων χρώματος ἢ βερνικιοῦ, τὰ ὁποία πρόκειται νά ἐφαρμοστοῦν ἢ ἐφαρμόζονται διαδοχικά πάνω στήν πρὸς βαφή ἐπιφάνεια.

3 ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ**3.1 Συγκέντρωση πιγμέντου κατ' ὄγκο (P.V.C.)**

Ἡ ἀναλογία τοῦ ὄγκου τῶν πιγμένων καί τῶν πληρωτικῶν ὑλικῶν στό σύνολο τοῦ ὄγκου τῶν μή πτητικῶν ὑλών.

3.2. Κρίσιμη συγκέντρωση πιγμέντου κατ' ὄγκο (C.P.V.C.).

Ἡ συγκεκριμένη τιμή τοῦ P.V.C. κατά τήν ὁποία ὁ κενός χώρος καί μόνο αὐτός μεταξὺ στερεῶν σωματιδίων, τὰ ὁποία βρίσκονται πρακτικά σέ ἐπαφή, καταλαμβάνεται

ἀπὸ συνδετικό μέσο.

Πέρα αὐτῆς τῆς συγκεκριμένης γιά κάθε σύστημα τιμῆς, ὀρισμένες ιδιότητες μεταβάλλονται αἰσθητά.

3.3 Μή πτητικές ὑλες

Τό ὑπόλειμμα πού ἀπομένει μετὰ ἀπὸ ἐξάτμιση κάτω ἀπὸ καθορισμένες συνθήκες δοκιμῆς¹.

3.4 Πρακτική ἀπόδοση

Τό μέσο ἐμβαδὸ μιάς καθορισμένης ἐπιφάνειας πού μπορεῖ νά καλυφθεῖ ἀπὸ μιά μονάδα ὄγκου (ἢ μάζας) ἑνός χρώματος ἢ βερνικιοῦ, ὅταν αὐτό ἐφαρμόζεται σέ μιά στρώση, κάτω ἀπὸ καθορισμένες πρακτικές συνθήκες. ΣΗΜΕΙΩΣΗ - Αὐτὴ συνήθως ἐκφράζεται σέ τετραγωνικά μέτρα ἀνά λίτρο ἢ σέ τετραγωνικά μέτρα ἀνά χιλιόγραμμα.

4 ΦΥΣΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΒΕΡΝΙΚΙΩΝ**4.1 Πρόσφυση**

Τό σύνολο τῶν συνδετικῶν δυνάμεων μεταξὺ ἑνός ξηροῦ ὑμένιο καί τῆς πρὸς βαφή ἐπιφάνειας.

4.2 α) Ἀναμιξιμότητα

Ἡ ικανότητα ἑνός προϊόντος ν' ἀναμιγνύεται μέ ἕνα ἄλλο χωρὶς νά προκαλοῦνται ἀνεπιθύμητα ἐπακόλουθα ὅπως εἶναι ἡ καταβύθιση, ἡ θρόμβωση, ἡ ζελατινοποίηση κλπ.

4.2 β) Συμβατότητα

Ἡ ικανότητα ἑνός προϊόντος νά ἐφαρμόζεται πάνω σ' ἕνα ὑπόστρωμα ἢ μιά ἐπιφάνεια, χωρὶς νά προκαλοῦνται ἀνεπιθύμητες ἀλληλοεπιδράσεις.

4.3 Στιλπνότητα

Ἡ ὀπτική ιδιότητα μιάς ἐπιφάνειας πού χαρακτηρίζεται ἀπὸ τήν ικανότητά της ν' ἀντανακλᾷ τό φῶς.

4.4 Καλυπτική ικανότητα

Ἡ ικανότητα ἑνός χρώματος νά ἐξαλείφει τήν ἀπόχρωση ἢ τίς διαφορές ἀποχρώσεων μιάς ἐπιφάνειας.

4.5 Σκληρότητα

Ἡ ικανότητα ἑνός ξηροῦ ὑμένιο ν' ἀντιστέκεται στήν ἐπίδραση μηχανικῶν ἐπιδράσεων ὅπως εἶναι ἡ αὐλάκωση, ἡ χάραξη κλπ.

(1) Βλέπε ἐπίσης ΕΛΟΤ 178 καί ΕΛΟΤ

Τό πυρηνικό ατύχημα στον αντιδραστήρα του Three Mile Island.

New Scientist, 11.9.1980

Μετά τό ατύχημα στό πυρηνικό έργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ένέργειας στό Three Mile Island στίς ΗΠΑ τό 1979 παρέμειναν μεγάλα προβλήματα καθαρισμού του έσωτερικού του έργοστασίου. Στό έσωτερικό υπάρχουν περίπου 2600 έκατομ. λίτρα ραδιενεργού νερού, βάθος 2,5 μέτρα, πού μόνο μετά από τόν πλήρη καθαρισμό του θά μπορέσει νά ξαναλειτουργήσει τό έργοστάσιο.

Μετά από μία μελέτη πού κράτησε 6 μήνες και από σύντομες επίτοπιες έρευνες από έθελοντές στό έσωτερικό μέ ειδικά προστατευτικά ρούχα και συσκευές όξυγόνου, ύπολογίζεται ότι τό πρόγραμμα καθαρισμού θά κρατήσει γύρω στά έπτά (7) χρόνια!! Κατά τή διάρκεια του καθαρισμού οι εργάτες και όποιοι βρεθούν σέ μία όρισμένη άκτινα γύρω από τό έργοστάσιο θά ύποστούν δόσεις ραδιενέργειας μεγαλύτερες από τίς έπιτρεπόμενες, άν και θά φορούν προστατευτικά ρούχα και θά χρησιμοποιηθούν όργανα μέ τήν τελευταία λέξη τής τεχνολογίας.

Τό κόστος τής όλης έπιχείρησης καθαρισμού μπορεί νά στοιχίσει τόσο πολλά χρήματα πού τελικά ή έταιρία Metropolitan Edison μπορεί νά παρατήρει όριστικά τό έργοστάσιο.

Οι πρωταγωνιστές στή μάχη για καλύτερο περιβάλλον και ή προεκλογική έκστρατεία στίς ΗΠΑ.

New Scientist, 28.8.1980

Οί άμερικανοί περιβαλλοντολόγοι, αντίθετα μέ τούς εύρωπαίους, παλεύουν τό σύστημα από τά μέσα. Από τό 1969 έχουν ξεκινήσει μία καμπάνια για αύστηρότερη περιβαλλοντική πολιτική και έχουν πετύχει σημαντικές νίκες, παρά τήν αντίδραση από τό 'λόμπυ' των βιομηχάνων και πολυεθνικών έταιριών.

Ο Gus Speth, πρόεδρος του προεδρικού συμβουλίου για τήν Ποιότητα του Περιβάλλοντος έχει δραστηριοποιηθεί μέσα από τήν κυβερνητική πολιτική για βελτίωση των νομοθεσιών προστασίας του περιβάλλοντος. Ο Denis Hayes του Worldwatch Institute προπαγανδίζει μέ

άρκετή έπιτυχία ήπιες μορφές ένέργειας, όπως ή ήλιακή ένέργεια. Οί γερουσιαστές Gary Hart και Paul Tsongas χρησιμοποιούν τό πρόβλημα τής βελτίωσης του περιβάλλοντος στίς προεκλογικές τους έκστρατείες.

Ο βετεράνος ύποστηρικτής των καταναλωτών Ralph Nader συνεχίζει τή σταυροφορία του για καλύτερα και ασφαλέστερα καταναλωτικά αγαθά και περιορισμό των πυρηνικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ένέργειας, ένώ ό γνωστός έπιστήμονας Barry Commoner ίδρυσε τό Citizen's Party πού προπαγανδίζει συνεχώς για νέους νόμους και περιορισμούς πού θά βελτιώσουν τό περιβάλλον.

Η προσπάθειά τους δέν είναι εύκολη και ή μάχη τους μέ τό βιομηχανικό κατεστημένο δύσκολη, ώστόσο έχουν βάλει για καλά τό περιβαλλοντικό πρόβλημα στήν προεκλογική έκστρατεία.

Βιβλιογραφία για νέα βιβλία: Καρκίνος και συνθήκες έργασίας.

Πέρα από τά κλασικά βιβλία για τή διαμάχη καρκίνου και περιβάλλον (ιδιαίτερα σέ χώρους έργασίας), όπως:

α) New York Academy of Sciences: *Cancer and the worker*, New York, 1977.

β) Cold Spring Harbor Conference on Cell Proliferation: "Origins of Human Cancer", Cold Spring Harbor, 1977.

γ) R. Harris: *Cancer*, Penguin, London, 1962 και 1976, υπάρχουν τώρα τελευταία καινούργια βιβλία και φυλλάδια πού αναλύουν τήν όλη κατάσταση από μία άλλη γωνία. Τέτοια βιβλία είναι:

α) S.S. Epstein: *The Politics of Cancer*, Anchor Press, New York, 1979

β) ASTMS: *The Prevention of Occupational Cancer*, London, 1980.

γ) Le Serre, Vose, Wigley & Bennett: *Chemicals, Work and Cancer*, Nelson publ. Surrey, 1980.

δ) Chemical Industries Association: *Cancer in modern mortality*, London, 1980.

Τό (β) είναι βιβλίο ενός ριζοσπαστικού άγγλικού συνδκάτου, και τό (δ) ή άπάντηση τής όργάνωσης των βιομηχάνων.

Προστασία Ε.Ο.Κ.

Man. Chemist. Aug. 1980, 9, 7

Τό Συμβούλιο των Υπουργών τής ΕΟΚ στό Λουξεμβούργο, ένέκρινε μία ντιρεκτίβα σάν πλαίσιο για μελλοντικές ένθνικές και κοινοτικές συστάσεις για τήν προστασία των εργατών πού είναι έκτεθειμένοι σέ χημικές και βιολογικές ούσίες.

Μεταξύ των προτάσεων πού περιέχονται στήν ντιρεκτίβα είναι τροποποιημένα έπίπεδα έκθεσης, τεχνικές συστάσεις, μέτρα για έπείγουσες περιπτώσεις βελτιωμένη ιατρική έπίβλεψη και περισσότερο κατανοητές πληροφορίες για εργάτες. Οί όροι θά έφαρμοστούν έπί 3 χρόνια για νά δοθει χρόνος στα κράτη-μέλη νά προσαρμόσουν τή νομοθεσία τους.

ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΠΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥΣ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΟΕΙΔΙΚΩΝ ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΠΤΙΚΩΝ

Βαλεντίνη Ίγνατιάδου-Ραγκούση*

Στά θηλαστικά, τά σημαντικά στεροειδή γιά τήν αναπαραγωγή τους (οίστραδιόλη, προγεστερόνη και τεστοστερόνη) συντίθενται και εκκρίνονται από τίς ώθηκες και τούς όρχεις και κατόπιν μεταφέρονται και κατανέμονται στον όργανισμό από τό αίμα, γιά νά καταλήξουν στά όργανα - στόχους, τά όποια βάσει τής διεγέρσεώς τους από τίς όρμόνες, παρουσιάζουν μία αντίδραση (αύξηση βάρους, μορφολογικές μετατροπές, έπαγωγή ειδικών πρωτεϊνών κ.λ.π.). Ή άφαίρεση τών ένδοκρινών αδένων μεταφράζεται σέ μία άτροφία του όργάνου - στόχου ή σέ μία άνισορροπία στην έκκριση τών ήλεκτρολυτών (Na⁺ / K⁺). Σέ εύνουχισμένο ζώο, ή σέ ζώο πού δέν έχει φθάσει τήν ήβη, στά όποια ή ποσότης τών όρμονών αναπαραγωγής πού κυκλοφορούν είναι πολύ άσθενής, ή χορήγηση φυσικής ή συνθετικής όρμόνης διεγείρει τό όργανο-στόχος, προκαλώντας αναλόγως του ζώου διαφορετικές χαρακτηριστικές αντιδράσεις¹. Βάσει τών αντιδράσεων αυτών κρίνεται και ή δραστικότητα τών συνθετικών μορίων, χωρίς νά ληφθή ύπ' όψη ό μηχανισμός δράσεως στο έπίπεδο του όργάνου-στόχος, ούτε ό μεταβολισμός τους ούτε ή μεταφορά και ή κατανομή τους, ούτε τέλος οι δράσεις τους σέ άλλους ιστούς, όπου μπορούν πιθανώς νά έπιφέρουν δευτερεύοντα όλέθρια άποτελέσματα. Ή χρησιμοποίηση από τό 1960 και πέρα τριτωμένων όρμονών², κατέστησε δυνατή τήν παρακολούθησή τους κατά τήν πορεία μέσα στο όργανο-στόχος. Μέσα στο ίδιο τό όργανο, όρισμένος τύπος κυττάρων μπορεί συγχρόνως νά ανταποκριθή σέ μία ή περισσότερες όρμόνες και νά συνυπάρξη μέ άλλους κυτταρικούς τύπους, πού έχουν διαφορετικές βιολογικές δράσεις π.χ. ή μήτρα έχει κύτταρα άνταποκρινόμενα στις τρεις όρμόνες αναπαραγωγής δηλ. οίστραδιόλη, προγεστερόνη και τεστοστερόνη. Ή όρμονική συνεπώς ειδικότης μπορεί νά καθορισθή μόνο σέ μοριακό έπίπεδο³.

Ή προγεστερονική, οίστρογόνας ή άνδρογόνας δράση μιάς όρμόνης μετράται in vivo μέ κλασικές δοκιμασίες, πού παραθέτουμε άμέσως παρακάτω, και in vitro μέ προσδιορισμό τής δράσεως της στο κυττοπλασμικό ύποδοχέα τής προγεστερόνης, οίστραδιόλης και τεστοστερόνης καθώς και του συναγωνισμού της προς αυτές στους αντίστοιχους ύποδοχείς³.

* Docteur és Sciences Physiques Πανεπιστημίου Orsay Παρισίων.

Ήπιμελήτρια Ήργαστηρίου Ήργανικής Χημείας Πανεπιστημίου Αθηνών.

A. Προγεστογόνα

1. Προγεστερονική δράση

Γιά νά άποδειχθή ή κλινική έπιτυχία ενός καινούργιου προϊόντος συνθέσεως σάν προγεστογόνου, γίνεται μεγάλη σειρά δοκιμασιών σχετικά μέ τούς διαφόρους τύπους τών αναπαραγωγικών ιδιοτήτων.

Σάν ούσία άναφοράς, γιά σύγκριση τής προγεστερονικής δράσεως λαμβάνεται ή προγεστερόνη, ή όποια είναι τό καλύτερο φυσικό προγεστογόνο όλων τών σπονδυλωτών. Ήνδοκρινολογικές μελέτες τών τελευταίων σαράντα έτών δείχνουν ότι ή προγεστερόνη έχει ένα αριθμό ιδιοτήτων, πού συνδέονται άμεσα μέ τήν βιολογική της δράση.

Αυτές είναι:

- α) Ή υποβοηθά τήν άδενική εξέλιξη στο ένδομήτριο, σέ ζώα πού αναπτύχθηκαν κατάλληλα γιά έργαστηριακή έρευνα (test Clauberger και test Mc Ginty)^{4,5}.
- Μέ τήν εξέταση τών αλλαγών τής άρχιτεκτονικής του έπιθηλίου τής μήτρας, μπορεί κανείς νά διακρίνη μεταξύ ένώσεων πού έχουν προγεστερονική, άνδρογόνα και οίστρογόνα δράση.
- β) Αυξάνει τήν συγκέντρωση του ένζυμου τής άνθρακικής άνυδράσης στο ένδομήτριο⁶.
- γ) Διατηρεί τήν έγκυμοσύνη σέ θηλυκά ζώα πού εύνουχήθηκαν κατά τήν διάρκεια τής έγκυμοσύνης. Ή προγεστερόνη μόνη της είναι άποτελεσματική σ' αυτό τό έστ. ή ένέργειά της όμως ισχυροποιείται μέ τήν σύγχρονη χορήγηση μικρής ποσότητας οίστρογόνου⁷.
- δ) Παρεμποδίζει τήν εξέλιξη του τοκετού, όταν δίδεται σέ έγκυα ζώα μόλις πριν τον τοκετό⁸.

Όλες οι παραπάνω ιδιότητες έχει συμφωνηθή νά μετρούνται μέ όρισμένη μεθοδολογία βάσει τής όποίας έκτιμώνται τά νέα φάρμακα μέ προγεστερονικές ιδιότητες.

Τά άποτελέσματα τών δοκιμασιών αυτών γιά τά πιό σημαντικά προγεστογόνα περιλαμβάνονται στον πίνακα 1.

Ήπό τά δεδομένα του πίνακα γι' αυτές τίς δοκιμασίες, φαίνεται ότι τά παράγωγα τής άκετοξείπρογεστερόνης συμπεριφέρονται όπως ή προγεστερόνη ως προς τίς παραπάνω παράμετρους ένεργότητας και μπορούν νά θεωρηθούν σάν πραγματικά προγεστογόνα (true progestagens).

Ήντίθετα μέ αυτά, τά παράγωγα τών νορστεροειδών, νορθινοστερόνη και νορθινοδρέλη είναι άσθενή μέσα, σχετικά μέ τίς παραπάνω άναφερθείσες δράσεις τών προγεστογόνων (έξέλιξη ένδομητρίου, διατήρηση έγκυμοσύνης, παράταση τοκετού). Ή

Πίνακας 1. Βιολογικά φάσματα των διαφόρων στεροειδών

Στεροειδή	Τέστ	Τέστ	Διατήρηση	Παράταση	Αντιγόνα-Οιστρογόνα	Οιστρογόνα	Μητροτροφικά	Αντιοιστρογόνα	Ανδρογόνα	Αρσενικά	
	Clauberg	Mc Ginty	έγκυμοσύν. τοκετού	τοκετού	δοτροφικά Τέστ	Τέστ	Τέστ μικρός μεγάλος	Τέστ Αντί-οιστρονή Αντι-οιστριόλη	Τέστ Αντι-οιστριόλη	Ανδρογόνο και έμβρυο δράση	Αρσενικά έμβρυο
Προγεστερόνη	E	E	E	E	E (X1)	A	E; E	E	A	A	A
Τεστοστερόνη	;	A	A	E	E	A	E	E	E	A	A
Οιστρονή	A	A	A	A	E (X200)	E	E	E	A	A	A
Παράγωγα άκετοξει-προγεστερόνης											
όξεική μεδροξειπρογεστερόνη	E	E	E	E	E	A	E; A	E	-	A	E
όξεική χλωρομαδιόνη	E	E	E	-	A	A	E; -	E	-	-	E
όξεική μεγεστερόλη	E	E	E	-	-	A	-	E	-	-	A
Παράγωγα Τεστοστερόνης											
Αίθιστερόνη	E	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Νορτεστοστερόνες											
Νοραιθιστερόνη	E πολύ μικρ.	A	A	E	E (X7,5)	A	E	E	E	E	E πολύ μικρ.
Νοργεστρέλη	E	E	E	E	E (X4,7)	A	A	E	E	E	E πολύ μικρ.
Νοραιθιοδρέλη	;	A	A	E	E (X50)	E	E	-	A	A	A
Διοξεική αίθιοδιόλη	E	-	-	-	E (X36)	E	E	-	E	-	E πολύ μικρ.

E = Ένεργός
A = Άνενεργός

δράση της νοργεστρέλης και τα λίγα δεδομένα για την διοξεική αίθιοδιόλη, μάς επιτρέπουν να τα κατατάξουμε στην κατηγορία των παρομοίων της προγεστερόνης (progesterone - like)⁹.

2. Δράση στην άναπαραγωγή.

Έκτός της προγεστερονικής δράσεως υπάρχουν και άλλοι συγκριτικοί τρόποι μετρήσεως της δραστηριότητας των αντισυλληπτικών ούσιων, οι οποίοι στηρίζονται στην επίδραση που άσκούν οι προγεστογόνα αυτές ενώσεις στην διαδικασία της άναπαραγωγής.

Τά στοιχεία αυτά, στά όποια μπορεί να στηριχθή ή κατάταξη, περιλαμβάνονται στον πίνακα 1 και είναι τά εξής:

α) Μέτρηση της παρεμποδιστικής δράσεως της ενώσεως επί της ύποφύσεως. Έκτός των οιστρογόνων, που είναι ισχυροί παρεμποδιστές, πολλά προγεστογόνα, παρεμποδίζουν επίσης την έκκριση των γοναδοτροφινών σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό¹⁰. Η προγεστερόνη είναι ένα ήπιο αντιγοναδοτροφικό μέσο. Η ισχύς των υπόλοιπων φαίνεται στον πίνακα 1.

β) Παρατηρήσεις των μεταβολών που συμβαίνουν, με την χορήγηση στεροειδών, στά κολπικά έπιχρίσματα¹¹ (κερατινοποίηση των κολπικών έπιθηλίων - Keratinized vaginal epithelia) καθώς και στην αύξηση του μεγέθους της μήτρας¹², με την παροχή στεροειδών (οιστρογονικά και μητροτροφικά άποτελέσματα των διαφόρων στεροειδών).

Όπωςδήποτε οι μεταβολές αυτές είναι έντονες με την χορήγηση οιστρογόνων, γίνονται όμως μέχρις ενός σημείου και με χορήγηση προγεστογόνων.

γ) Μέτρηση της αντιοιστρογόνου δράσεως, των διαφόρων προγεστογόνων. Όταν χορηγούνται οιστρογόνα σε πειραματόζωα, παρατηρούνται άλλαγές στό μέγεθος της μήτρας και τά κολπικά έπιχρίσματα. Αυτά τά άποτελέσματα μπορούν να άποφευχθούν τελείως ή έν μέρει, με σύγχρονη χορήγηση όρισμένων άλλων στεροειδικών ενώσεων όπως π.χ. όρισμένων προγεστογόνων¹³.

δ) Μετρήσεις βασιζόμενες στην άνδρογόνο και άναβολική δράση των προγεστογόνων. Όρισμένα νορτεροειδικά προγεστογόνα έχουν άφ' ενός άνδρογόνο δράση, π.χ. προκαλούν

αύξηση των άνδρικών χαρακτηριστικών θηλυκών έμβριών, των όποιων οι μητέρες έπαιρναν αντισυλληπτικά χάπια κατά την διάρκεια της έγκυμοσύνης^{14,15}, άφ' έτέρου προκαλούν αύξηση του βάρους του σώματος (άναβολική δράση)¹⁴.

Αυτές οι παραπάνω δράσεις έχουν κωδικοποιηθή με ειδικές δοκιμασίες και χρησιμοποιούνται για την συγκριτική μελέτη των προγεστογόνων. Τά άποτελέσματα για τά πιό χαρακτηριστικά άπό τά προγεστογόνα, που χρησιμοποιούνται στά αντισυλληπτικά χάπια, φαίνονται στον πίνακα 1. Τά τρία στεροειδή του φύλλου, προγεστερόνη, τεστοστερόνη, και οιστρονή έχουν χαρακτηριστικά φάσματα ιδιοτήτων και δραστηριότητας, τά όποια μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν πρότυπα για έπεξήγηση των ιδιοτήτων των άλλων προγεστογόνων.

Άν ληφθούν ύπ' όψη α) τό σύνολο των βιολογικών χαρακτηριστικών των διαφόρων προγεστογόνων σε σύγκριση με τά παραπάνω πρότυπα (πίνακας 1) και β) ό προηγούμενος διαχωρισμός, σε πραγματικά προγεστογόνα και παρόμοια της προγεστερόνης, είναι δυνατόν να γίνη μία γενικότερη κατάταξη για τά πιό γνωστά προγεστογόνα¹⁶:

1. Πραγματικά προγεστογόνα

Προγεστερόνη
όξεική χλωρομαδιόνη
όξεική μεγεστερόλη } → χωρίς καθόλου οιστρογόνο και άνδρογόνο δράση

2. Πραγματικά προγεστογόνα με άνδρογόνο δράση
όξεική μεδροξειπρογεστερόνη, νοργεστρέλη

Παρόμοια προγεστογόνων

3. Άνδρογόνα με ιδιότητες προγεστογόνου
Νοραιθιστερόνη

4. Οιστρογόνα με ιδιότητες προγεστογόνου
νοραιθιοδρέλη

5. Στεροειδή με άμφίβολη δράση

Διοξεική αίθιοδιόλη (ισχυρά οιστρογόνο και προγεστογόνο).

Στόν πίνακα 2, φαίνεται ή παραπάνω κατάταξη των προγεστογόνων

νων, ως προς τις κλινικές τους ιδιότητες.

Πίνακας 2

Προγεστογόνα	Ιδιότητες		
	Προγεστογόνες	Ανδρογόνες	Οιστρογόνες
όξεική χλωρομαδιονή	+	-	-
όξεική μεγεστερόλη	+	-	-
όξεική μεδροξεπρογεστερόνη	+	-	-
Νοργαιστρέλη	+	+	-
Νοραιθινοδρέλη	+	-	+
Νοραιθιστερόνη	+	+	-
Διοξεική αιθινοδιόλη	+	+	+

Οι χαρακτηριστικές βιολογικές δράσεις των στεροειδικών ενώσεων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν σαν φάρμακα, ώστε να αποφεύγονται οι ανεπιθύμητες παρενέργειες.

Β. Οιστρογόνα

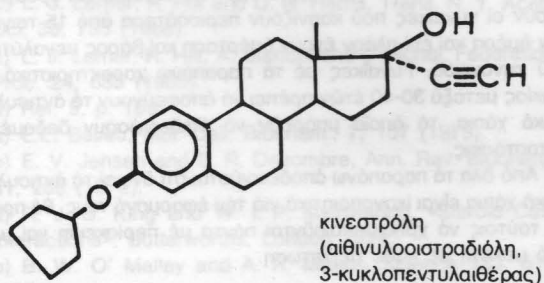
Η δράση των οιστρογόνων, συστατικών των αντισυλληπτικών σκευασμάτων που λαμβάνονται από το στόμα, έχει μελετηθεί πολύ λιγότερο από αυτήν των προγεστογόνων. Όλα τα κοινά αντισυλληπτικά χάπια περιέχουν οιστρανόλη και μεστρανόλη¹⁷, οι οποίες είναι πολύ ικανοποιητικές σαν οιστρογόνα. Η οιστρανόλη είναι ισχυρότερη από την μεστρανόλη και πρέπει να χρησιμοποιείται σε μικρότερη δόση¹⁸. Σε μελέτες in vivo, τα δύο οιστρογόνα είναι γνωστό ότι έχουν την ίδια οιστρογόνο δράση με την οιστραδιόλη, παρ' όλο που όταν λαμβάνονται από το στόμα, η μεστρανόλη είναι δραστική μόνο μετά την μεταβολική μετατροπή της σε οιστρανόλη¹⁹. Αντίθετα σε μελέτες in vitro, εάν θεωρηθεί η δραστικότητα της οιστρανόλης ίση με την της οιστραδιόλης, ως προς συγκεκριμένο υποδοχέα της στή μίτρα του ποντικού, η μεστρανόλη έχει 1/100 δράση ως προς την οιστρανόλη και την οιστραδιόλη²⁰.

Οι πιο χαρακτηριστικές βιολογικές ιδιότητες των οιστρογόνων είναι οι εξής¹⁸.

- α) Άλλαξη στην σύσταση του κοιλιακού επιχρίσματος (κερατινοποίηση).
- β) Αύξηση του βάρους της μήτρας (και υποφύσεως)
- γ) Αντιγοναδοτροφική δράση (παρεμπόδιση του άξονα υποθάλαμος - υπόφυση - ωθήκης).

Σ' αυτές τις δράσεις στηρίζεται κυρίως η μελέτη για την κατάταξή τους (βλέπε Πίνακα 1). Βέβαια δεν πρέπει να παραληφθεί ότι γενικά προλαμβάνουν την γονιμοποίηση, παρεμποδίζοντας την ώριξη (αντιγοναδοτροφική δράση), την μεταφορά ωαρίων στους ωαγωγούς και την εμφύτευση ωαρίου στην μήτρα κ.λ.π.

Ένα άλλο οιστρογόνο παράγωγο που μελετήθηκε ιδιαίτερα είναι η κινεστρόλη²¹.

Έχει αποδειχθεί ότι το προϊόν αυτό λαμβανόμενο από το στόμα, φαίνεται να έναποτίθεται στο λίπος του σώματος από όπου βγαίνει λίγο-λίγο στον οργανισμό²¹.

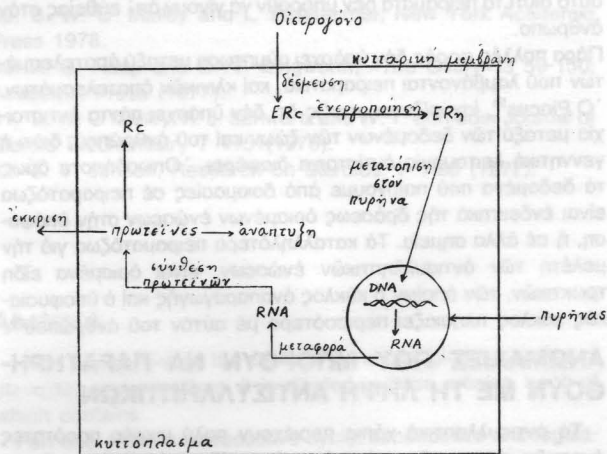
Η ουσία αυτή σε άνεπτυγμένα ποντίκια έχει μακρύ χρόνο δράσεως (μέχρι και τριάντα (30) μέρες).

Γενικά τα οιστρογόνα επηρεάζουν αλλαγές, εκτός από τους ιστούς που έχουν σχέση με το σύστημα αναπαραγωγής και σε πολλούς άλλους, άμεσα ή έμμεσα, βέβαια με διαφορετική δραστηριότητα κάθε φορά (π.χ. στο κυκλοφοριακό σύστημα, στα ένζυμα συστήματα²², στο κεντρικό νευρικό σύστημα κ.λ.π.). Γι' αυτό η χρησιμοποίησή τους σαν αντισυλληπτικά πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή.

Γ. Νεότερες αντιλήψεις για τη δράση των στεροειδικών ορμονών.

Η εξέλιξη των βιοχημικών μεθόδων επέτρεψε να εντοπισθεί μέσα στο κυττόπλάσμα των κυττάρων του ιστού στόχου, ένα μακρομόριο πρωτεϊνικής φύσεως, στο οποίο η ορμόνη προσκολλάται με μεγάλη συγγένεια και σχηματίζει ένα σύμπλοκο. Το σύμπλοκο αυτό, αλλάζει άμεσα την φυσικοχημική του μορφή και ενεργοποιείται²⁶. Έτσι ενεργοποιημένο περνάει στον πυρήνα για να αντιδράσει με την χρωματίνη και να άρχισι η σύνθεση των νουκλεϊικών οξέων και πρωτεϊνών, των οποίων η συνισταμένη αποτελεί την βιολογική δράση^{23,24}. Αυτή η κυττοπλασματική πρωτεΐνη ή όποια είναι σημαντική για την εκδήλωση των φαινομένων που παρατηρούνται μετά την ένεση μίας φυσιολογικής δόσεως ορμόνης, μπορεί να καθορισθεί σαν ορμονικός υποδοχέας.

Ο συνδιασμός των δύο παραπάνω σταδίων δράσεως στην περίπτωση π.χ. των οιστρογόνων²⁶ φαίνεται στο παρακάτω σχήμα:

Rc εξωπυρηνικός υποδοχέας πρωτεϊνικής φύσεως

ERC σύμπλοκο οιστρογόνου - υποδοχέα

ERn ενεργοποιημένο σύμπλοκο οιστρογόνου - υποδοχέα

Μετατόπιση του ενεργοποιημένου συμπλόκου στον πυρήνα και προσκόλλησή του στη χρωματίνη, αυξάνει κατά κάποιο τρόπο την πορεία, που συνδέεται με την παραγωγή και την χρήση του RNA, που απαιτείται για την σύνθεση των πρωτεϊνών, συμπεριλαμβανομένης και αυτής του υποδοχέα.

Οι πειραματικές παρατηρήσεις, οι οποίες έχουν γίνει και οδηγούν στην άποδοχή του παραπάνω μηχανισμού, κατ' αρχάς μελετήθηκαν για τα οιστρογόνα αλλά εφαρμόζονται και στην δράση όλων των τάξεων των στεροειδικών ορμονών και των

άντιστοιχων κυττάρων - στόχων³⁶. Για την προγεστερόνη π.χ. υπάρχει υπόθεση, με πολλά πειραματικά δεδομένα για ένα ανάλογο μηχανισμό⁷ και για τα ανδρογόνα επίσης³⁸.

Οι όρμονες αναπαραγωγής, που εκκρίνονται όπως αναφέρθηκε από τις ωοθήκες και τους όρχεις μεταφέρονται και καταναλώνονται στον οργανισμό από το αίμα, για να καταλήξουν στα όργανα - στόχους όπου και θα ακολουθήσει ο μηχανισμός που περιγράφηκε παραπάνω. Στο αίμα τα στεροειδή αυτά ενώνονται συνήθως με τις πρωτεΐνες του πλάσματος, οι οποίες έχουν διαφορετική εξειδίκευση από τις πρωτεΐνες - υποδοχής των ιστών του οργάνου-στόχου. Οι πρωτεΐνες του πλάσματος παίζουν ένα σπουδαίο ρόλο μεταφοράς (plasma transport system) αλλά μόνο η πρωτεΐνη υποδοχέας (receptor system) μπορεί να θεωρηθεί σημαντική για την ενδοκυτταρική εξέλιξη³⁶.

Σάν παραδείγματα πρωτεϊνών του πλάσματος που δεσμεύουν στεροειδή μπορούμε να αναφέρουμε την SBP^{29,36} (sex steroid binding b-globulin), η οποία σε όρισμένα θηλαστικά δεσμεύει την τεστοστερόνη, η CBG^{39,41} (corticosteroid binding globulin), η οποία δεσμεύει τα κορτικοστεροειδή καθώς και την προγεστερόνη σε όλα σχεδόν τα είδη, η EBP²⁶ (Estradiol binding protein) η οποία στο νεαρό ποντίκι δεσμεύει την οιστραδιόλη κ.τ.λ. Σχετικά με τους υποδοχείς των ιστών, οι ιστοί αναπαραγωγής θηλαστικών περιέχουν ένα χαρακτηριστικό υποδοχέα οιστρογόνου (oestrogen binding component) η οιστροφιλίνη³⁶.

Περισσότερες λεπτομέρειες και αποτελέσματα πειραματικών μελετών, σχετικά με την δεσμευση των οιστρογόνων, ανδρογόνων και προγεστερόνης στους ιστούς-στόχους, καθώς και τον μηχανισμό δράσεώς τους, υπάρχουν σε σχετική βιβλιογραφία^{29,42}.

Γενικά στην έρευνα για τις ενώσεις με αντιουλληπτική δράση, πρέπει να δίνεται μεγάλη προσοχή στην πειραματική μέθοδο που θα εκλεγεί για τον προσδιορισμό της δραστηριότητας, καθώς και στην έρμηνεία των αποτελεσμάτων που θα παρατηρηθούν, και αυτό διότι τα πειράματα δεν μπορούν να γίνουν απ' ευθείας στον άνθρωπο.

Πάρα πολλές φορές δεν υπάρχει σύμπτωση μεταξύ αποτελεσμάτων που λαμβάνονται πειραματικά, και κλινικών αποτελεσμάτων. Ο Pincus²⁹, ισχυρίζεται σαφώς ότι δεν υπάρχει πάντα αντιστοιχία μεταξύ των δεδομένων των ζώων και του ανθρώπου, διότι η γεννητική λειτουργία αντίστοιχα διαφέρει. Όποσδήποτε όμως τα δεδομένα που παίρνουμε από δοκιμασίες σε πειραματόζωα είναι ενδεικτικά της δράσεως όρισμένων ενώσεων στην ύπφυση, ή σε άλλα σημεία. Τα καταλληλότερα πειραματόζωα για την μελέτη των αντιουλληπτικών ενώσεων, είναι όρισμένα είδη τρωκτικών, των οποίων ο κύκλος αναπαραγωγής και ο ύποφυσιακός κύκλος πλησιάζει περισσότερο με αυτόν του ανθρώπου³⁰.

ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΘΟΥΝ ΜΕ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΠΤΙΚΩΝ

Τά αντιουλληπτικά χάπια περιέχουν πολύ μικρές ποσότητες ενεργών συστατικών και σπάνια εμφανίζουν ανωμαλίες. Διαπιστώνονται όμως μερικές παρενέργειες περαστικές³, που είναι οι εξής: μεγαλύτερη αιμορραγία ή αμηνόρροια, ναυτία, πόνοι στο στήθος, κατακράτηση νερού με αποτέλεσμα την αύξηση βάρους και κεφαλαλγία. Όλες αυτές οι ανωμαλίες, που είναι πιθανόν να εμφανισθούν τον πρώτο και δεύτερο μήνα της λήψεως, εξαφανίζονται από τον τρίτο μήνα και μετά. Σε περίπτωση που συνεχίζονται, το άτομο πρέπει να αλλάξει προϊόντα ή τεχνική αντιουλληψεως.

Σχετικά με τους κινδύνους που διατρέχουν τά άτομα που κάνουν παρατεταμένη χρήση αντιουλληπτικών, είναι σχετικά σπάνιοι. Έν τούτοις αναφέρουμε δύο σοβαρούς κινδύνους³, που διατρέχουν κυρίως γυναίκες, που παρουσιάζουν μιά σχετική

προδιάθεση και έχουν όρισμένες παθολογικές αιτίες:

α) Κίνδυνος θρομβοεμβολής κυρίως από την χρήση οιστρογόνων.

β) Αμηνόρροιες, που διαρκούν αρκετό χρόνο μετά τό σταμάτημα της λήψεως των αντιουλληπτικών.

Βέβαια, πριν να κυκλοφορήσει ένα σκεύασμα γίνονται τοξικολογικές έρευνες διαφόρων ειδών³¹, ώστε να συγκεντρωθούν τά απαραίτητα στοιχεία για την εκτίμηση της ασφάλειάς του. Οι έρευνες αυτές διαφέρουν από χώρα σε χώρα, εξαρτώμενες από τον αριθμό των στοιχείων που απαιτούνται για να δοθεί σε κυκλοφορία ένα προϊόν ή ένας συνδυασμός προϊόντων.

Μελέτες των διαφόρων κλινικών αποτελεσμάτων σχετικά με τις παρενέργειες όρισμένων αντιουλληπτικών σκευασμάτων του έμπορίου στον άνθρωπο, δίδονται στην βιβλιογραφία³².

Μιά έρευνα σχετική με τά έπιβλαβή αποτελέσματα των αντιουλληπτικών, δημοσιεύθηκε³³ από τό τμήμα παθολογίας του Royal College of General Practitioners.

Στηρίζεται σε μελέτη τεσσάρων ετών επί 46.000 γυναικών όλης της Άγγλιας, που έγινε από 1.400 παθολόγους. Η αναφορά λέει ότι, γυναίκες που έπαιρναν τό αντιουλληπτικό χάπι, υπέφεραν λιγότερο από μηνιαίες ανωμαλίες και ήταν σε μικρότερο ποσοστό άναμικές από ότι οι άλλες.

Έκτός όμως από τά όφέλη αυτά παρουσιάσθηκαν και άνεπιθύμητες δράσεις δηλ. πονοκέφαλοι, μελαγχολίες καθώς και νοσήματα του δέρματος.

Τό πρόγραμμα άρχισε τό 1968 και τά αποτελέσματα συγκεντρώνονταν κάθε τέσσερις μήνες. Η ίδια έρευνα συνεχίσθηκε μέχρι τό 1976³⁴ (σύνολο όκτώ ετών) και άποδείχθηκε ότι, υπάρχουν κίνδυνοι θανάτου από κυκλοφοριακές αιτίες πέντε φορές μεγαλύτεροι σ' αυτούς που παίρνουν τό χάπι. Βεβαίως, ό αριθμός γενικά των θανάτων που όφειλονται σ' αυτή την αίτια, σε σύγκριση με άλλες αιτίες, είναι σχετικά μικρός. Ο κίνδυνος αυξάνει με την ηλικία και συγκεκριμένα έχουν 1/20.000 κίνδυνος θανάτου για γυναίκες μέχρι 34 ετών, ενώ από 34 έως 44 ετών ό κίνδυνος αυξάνει σε αναλογία 1/3.000. Ιδιαίτερα οι γυναίκες μεταξύ 30-35 ετών και οι όποιες καπνίζουν και έχουν τουλάχιστον επί πέντε συνεχή χρόνια χρησιμοποίηση αντιουλληπτικά, πρέπει σε όρισμένες περιπτώσεις να αλλάζουν μεθόδους αντιουλληψεως.

Δύο άρθρα, σχετικά με την μακροχρόνια χρήση αντιουλληπτικών, που δόθηκαν στο British Medical Journal³⁵ από τό τμήμα Έρευνας του Πανεπιστημίου της Όξφόρδης και από την Έπιτροπή για την Ασφάλεια Φαρμάκων, αναφέρουν ότι γυναίκες από 30-40 ετών που παίρνουν αντιουλληπτικά, αυξάνουν τους κινδύνους της στεφανιαίας θρομβώσεως, ιδιαίτερα εκείνες που έχουν προδιάθεση σε ασθένειες της καρδιάς. Τό ποσοστό των γυναικών που πεθαίνουν από καρδιακό νόσημα καθώς και ό κίνδυνος στεφανιαίας θρομβώσεως, συνδεδεμένα με τά αντιουλληπτικά χάπια, ύπολογίζονται να είναι τρεις φορές μεγαλύτερα για γυναίκες μεταξύ 40-44 ετών.

Βέβαια, σημειώνεται στην έρευνα ότι εκτός από τό χάπι, πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο για άρρώστιες της καρδιάς και θρόμβωση έχουν οι γυναίκες που καπνίζουν περισσότερο από 15 τσιγάρα την ημέρα και επί πλέον έχουν υπέρταση και βάρος μεγαλύτερο του κανονικού. Γυναίκες με τά παραπάνω χαρακτηριστικά και ηλικίας μεταξύ 30-40 ετών πρέπει να άποφεύγουν τά αντιουλληπτικά χάπια, τά όποια μπορούν να έπιδεινώσουν δεδομένες καταστάσεις.

Άπό όλα τά παραπάνω άποδεικνύεται ότι άν και τά αντιουλληπτικά χάπια είναι ικανοποιητικά για την έφαρμογή τους, θα πρέπει έν τούτοις να χρησιμοποιούνται πάντα με περίσκεψη και μετά από μελέτη σε κάθε περίπτωση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. J. P. Raynaud, «Une strategie de recherche pour les hormones de synthèse: leurs interactions avec les recepturs hormonaux», Actualités Pharmacologiques (J. Cheymol, J. P. Biossier et P. Lechat eds) Masson et Cie, Paris, 1977, **29**, p. 49-64.
2. R. F. Glascock, W. G. Holkstra, *Biochem. Jour.*, **72**, 673 (1959).
3. G. Azadian-Boulanger, *L' Actualité Chimique*, Juin-Juillet, (1977) p. 7-10.
4. a) C. Clauberg, *Zbl. Gynakol*, **54**, 2757-2770 (1930).
b) R. L. Elton *Anat. Record*, **142**, 469 (1962).
5. D. A. McGinty, L. P. Anderson and M. B. McCullough, *Endocrinology* **24**, 829 (1932).
6. a) T. Miyake, «Methods in Hormone Research», R. I. Dorfman, ed. Vol. II, Academic, New York 1962, Chap. 4.
b) R. L. Elton, *Proc. Soc. Exptl. Biol. Med.*, **101**, 677 (1959).
7. a) R. A. Edgren and coll. *Recent. Progr. Hormone, Res.*, **22**, 343 (1966).
b) L. J. Lerner and coll., *Endocrinology*, **70**, 283 (1962).
8. R. A. Edgren and D. L. Peterson, *Proc. Soc. Exptl. Biol. Med.* **123**, 867 (1966).
9. D. Lednicer, «Contraception: The Chemical Control of Fertility» Marcel Dekker inc. New York, 1969, p. 36.
10. R. I. Dorfman and F. A. Kincl. *Methods in Hormone Research* (R. I. Dorfman, ed.) Vol. V, Academic New York, 1966, Chap. 3.
11. R. A. Edgren and D. W. Calhoun, *Am. J. Physiol*, **189**, 355 (1957).
12. R. A. Edgren, *Endocrinology*, **62**, 689 (1958).
13. a) R. I. Dorfman, F. A. Kincl and H. J. Ringold, *Endocrinology*, **68**, 17 (1961).
b) R. A. Edgren and D. W. Calhoun, *Experientia*, **16**, 188 (1966).
14. a) L. G. Hershberger, E. G. Shipley and R. K. Meyer, *Proc. Soc. Exptl. Med. (N. Y.)* **83**, 175 (1953).
b) R. A. Edgren, *Acta Endocrinol., Suppl.* **87**, **44**, 1 (1963).
15. B. Vannier and J. P. Raynaud, *Mol. Coll. Endocr.*, **3**, 323 (1975).
16. Ref. 9, p. 58-61.
17. Β. Ήγνατιάδου-Ραγκούση. «Χημεία και βιολογική δράση τών στεροειδικών αντισυλληπτικών», *Χημικά Χρονικά, Γενική Έκδοση*, μέρος δεύτερο.
18. Ref. 9, p. 45.
19. E. V. Jensen, H. I. Jacobson and coll., *Steroid Dynamics*, (G. Pincus, T. Nakao and J. F. Tait ed.), Academic Press, N. Y. 1966, p. 133-157.
20. Ref. 3, p. 8.
21. «Symposium on Quinestrol», *Intern. J. Fertility*, **12**, 141 (1967).
22. a) K. E. Moyer, *Trans. N. Y. Acad. Sci.*, **31**, 104 (1969).
b) L. J. Lerner, R. Hilf and D. N. Harris, *Trans. N. Y. Acad. Sci.* **30**, 783 (1968).
c) L. J. Lerner, R. Hilf, A. Bianchi and I. Michel, *Federation Proc.* **24**, 638 (1965).
d) Ref. 9, p. 169.
23. a) E.E. Balieu, *Mol. Cell. Biochem.*, **7**, 157 (1975).
b) E. V. Jensen and E. R. Desombre, *Ann. Rev. Biochem.* **41**, 203 (1972).
24. a) R. J. B. King and W. I. P. Mainwaring, «Steroid Cell Interactions», Butterworths, London 1974.
b) B. W. O' Malley and A. R. Means, *Science* **183**, 610 (1974).
25. M. C. Lebeau and coll., *Ann. Endocr. (Paris)* **30**, 183 (1969).
26. J. P. Raynaud, C. Mercier-Bodard et E.E. Baulieu, *Steroids*, **18**, 767 (1971).
27. a) V. Westphal, «Steroid-Protein Interactions», *Monographs on Endocrinology*, Vol. 4, Springer Verlag, Berlin 1971.
b) E. Milgrom, M. Atger and E.E. Baulieu, *Nature* **228**, 1205 (1970).
28. a) A. A. Sandberg, W. R. Slaunwhite and H. N. Antoniades, *Rec. Prog. Horm. Res.*, **13**, 209 (1957).
b) V. S. Seal and P. P. Doe, *Steroid Dynamics*, p. 63-90, Academic Press, New York, 1966.
29. a) G. Pincus and A. Merrill, «Control of Ovulation», Pergamon, New York 1961, p. 37.
b) G. Pincus, «The Control of Fertility», Academic, New York 1965.
30. W. C. Young, «Sex and Internal Secretions», W.C. Young ed. Vol. I, Williams and Wilking, Baltimore 1961, p. 449.
31. Ref. 9, p. 50.
32. a) D. J. Richards, *Acta Endocrin. Suppl.*, **119**, 149 (1967).
b) E. C. G. Crant *J. Obstet. Gynaec. Brit. Commonwealth*, **74**, 908 (1967).
33. a) *Nature Times - New Services* 22-5-1974.
b) *Oral Contraceptives and Health* (Pitman Medical).
34. a) *Guardian Weekly* 16-10-1977.
b) *Lancet Journal*, Sept. - Oct. 1977.
35. *Nature Time News Services* 1975 (ἀπό τό British Medical Journal).
36. C. R. Austin and R. V. Short, «Mechanisms of Hormone Action», Cambridge University Press. London 1979.
37. B. W. O' Malley and W. T. Schrader, *Sci. Amer.* **234**(2)(1976).
38. W. I. P. Mainwaring, *Monographs on Endocrinology*, Vol 10, New York, Springer Verlag (1977).
39. B. W. O' Malley and L. Birnbaumer, *New York Academic Press* 1978.
40. R. B. Heap and D. V. Illingworth, «The Ovary» 3 59-150, Academic Press (1977).
41. B. W. O Malley, R. J. Schwartz and W. T. Schrader *Journal of Steroid Biochemistry* **7** 1151(1976).
42. E. V. Jensen, *Research on Steroids*, **7** 1-36 (1977).

Abstract:

This is a review on the chemistry and biological properties of stevoidal contraceptives. It is divided in three articles, each of which contains:

Part one: Human reproductive cycle: dependence and regulation from endocrine glands and the central nervous system. Composition and mode of action of contraceptives on human reproductive cycle. *Chimika Chronika General Edition* **45** 28(5) 1980.

Part two: Chemistry of steroidal contraceptives: steroidal compounds of the progestogene and oestrogen groups, showing contraceptive activity. Total or partial synthesis and study of their biological activity. Chemical composition of contraceptive pills.

Part three: Biological activity of steroidal contraceptives; studies and assays concerning the progestogenous and oestrogenous efficacy of new synthetic products. Measurements and estimation of biological activity of known progestogens. New concepts for their activity. Side effects of contraceptive usage.

Περίληψη

Μία ανασκόπηση στον τομέα στεροειδικών αντισυλληπτικών, σχετικά με την χημεία και την βιολογική τους δράση, δίδεται σε μία σειρά από τρία άρθρα. Τά επί μέρους τμήματα του θέματος αυτού περιλαμβάνουν:

Πρώτο μέρος: Κύκλος αναπαραγωγής του ανθρώπου: εξάρτηση και ρύθμισή του από τους ένδοκρινείς αδένες και κεντρικό νευρικό σύστημα. Σύσταση και τρόποι δράσεως των γνωστών αντισυλληπτικών, επί του γεννητικού κύκλου. Χημικά Γενικά έκδοση 45 28(5) 1980.

Δεύτερο μέρος: Χημεία των στεροειδικών αντισυλληπτικών: Χημικές ενώσεις της κατηγορίας των στεροειδών, που καλύπτουν την τάξη των προγεστογόνων και οιστρογόνων με αντισυλληπτική δράση. Όλική ή μερική σύνθεσή τους και μελέτη της βιολογικής τους δράσεως. Χημική σύσταση των αντισυλληπτικών που κυκλοφορούν. Χημικά Χρονικά Γενική έκδοση.

Τρίτο μέρος: Βιολογική δράση των στεροειδικών αντισυλληπτικών: Τρόποι μελέτης και σειρά δοκιμασιών για την προγεστογόνο ή οιστρογόνο αποτελεσματικότητα νέων προϊόντων συνθέσεως. Μετρήσεις και κατάταξη των γνωστών προγεστογόνων ως προς την βιολογική τους δράση. Νεώτερες αντιλήψεις για την δράση τους. Ανωμαλίες που μπορούν να παρατηρηθούν από την χρήση των αντισυλληπτικών. Χημικά Χρονικά γενική έκδοση.

Συμπλήρωση - διόρθωση στο πρώτο μέρος Χημικά Χρονικά 45 28(5) 1980

Στή σελίδα 28 του τεύχους πρέπει να σημειωθεί ότι οι όρμονες FSH και LH έχουν απομονωθεί σε καθαρή κατάσταση, έχουν χαρακτηριστεί και χρησιμοποιούνται για διαγνωστικούς και θεραπευτικούς σκοπούς (W. C. Bowman and M. J. Rond «Textbook of Pharmacology, Blackwell scientific publication, second edition 1980, σελ. 2019 ως 2027). Σχετικά με τους αντίστοιχους ρυθμιστικούς παράγοντες FSHRF και LHRF δεν είναι δύο ξεχωριστά αλλά μία όρμονη, ή LHRH ή LRF. Αυτή έχει συνθεθεί και είναι ένα δεκαπεπτίδιο (R. Guillemain Science 202 390 (1978), A. V. Schally, D. H. Coy and C. A. Meyers Ann. Rev. Bioch. H7 89(1978). Χρησιμοποιείται επίσης για διαγνωστικούς σκοπούς.

Πρέπει να προστεθεί ακόμα ότι η LHRH δεν εκκρίνεται μόνο από την αδenoιπόφυση αλλά και από τον πλακούντα σε μεγάλες ποσότητες (G. S. Khodr and T. M. Siler Khodr Science 207 315(1980).

Στήν σελίδα 32 να προστεθεί ότι έχει εφαρμοσθεί αποτελεσματικά ή μέθοδος αποφυγής της έγκυμοσύνης μετά την συνουσία, με την χορήγηση προγεστογόνου 5mg την ημέρα και για 5 μέρες που ακολουθούν την συνουσία (W. C. Bowman and H. J. Rond «Text-book of Pharmacology, Blackwell Scientific publication 2nd edition σελ. 2034(1980).

ΣΥΜΠΛΟΚΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΤΟΥ ΕΞΙ

I. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

των **Μ. Καμαριωτάκη***
Α. Καραλιώτα*
Δ. Χατζηπαναγιώτου*
Δ. Κατάκη*

1. Εισαγωγή.

Σκοπός τής εργασίας αυτής είναι η άνασκόπηση τής χημείας των ενώσεων που έχουν αριθμό συντάξεως μεγαλύτερο από έξι. Για τούς «μεγάλους» αυτούς αριθμούς συντάξεως και τις αντίστοιχες ενώσεις έχει επικρατήσει ο χαρακτηρισμός «άσυνήθεις» και η σχετική χημεία είναι πολύ λιγότερο γνωστή από εκείνη των ενώσεων με αριθμούς συντάξεως 4,5,6. Τό άρθρο φιλοδοξεί να καταστήσει τούς μεγάλους αριθμούς συντάξεως λιγότερο «άσυνήθεις» για τούς Έλληνες συναδέλφους.

Στό γενικό μέρος θά εξετασθούν:

- Οι παράγοντες που εύνοούν γενικά τό σχηματισμό ενώσεων με μεγάλους αριθμούς συντάξεως.
- Χαρακτηριστικές ιδιότητες.
- Τά στερεοχημικά σχήματα που αντιστοιχούν σέ κάθε αριθμό συντάξεως.

Πιό αναλυτικά άναφερόμαστε (στό δεύτερο και τρίτο μέρος) στους αριθμούς συντάξεως έπτά και όκτώ, έπειδή άφενός έχει γίνει γενικά περισσότερη δουλειά, θεωρητική και πειραματική, πάνω σ' αυτούς και άφετέρου, έπειδή ειδικά στό εργαστήριό μας, παρασκευάστηκαν, άπομονώθηκαν και χαρακτηρίστηκαν τέτοιες χημικές ενώσεις.

Ο χαρακτηρισμός «άσυνήθεις» διευκρινίζεται ότι είναι όπωσδήποτε σχετικός. Ένα μέταλλο σ' ένα σύμπλοκο (όπως γενικά ένα άτομο σέ μία χημική ένωση), άλληλεπίδρα χημικά μέ τό περιβάλλον του και τό ποιό γεωμετρικό σχήμα θά προκύψει έξαρτάται σέ μεγάλο βαθμό από τήν άλληλεπίδραση αυτή. Ένα μεταλλικό ίόν θά συνεχίσει γενικά νά δέχεται πρόσθετους ύποκαταστάτες άν ή συνολική έλάτπωση τής ένέργειας του συστήματος που όφείλεται στήν αύξηση του αριθμού των δεσμών μετάλλου-ύποκαταστάτου είναι (άπόλυτα) μεγαλύτερη από τό σύνολο των δυσμενών όρων ένέργειας που αντιστοιχούν στις άλληλεπίδρασεις των ύποκαταστατών μεταξύ τους ή μέ ζεύγη ήλεκτρονίων. Οί άπαιτήσεις όμως για τό μεταλλικό ίόν και τούς ύποκαταστάτες, ώστε νά είναι δυνατόν ό σχηματισμός συμπλοκών μεγάλου αριθμού συντάξεως, θά έξετασθούν μέ περισσότερος λεπτομέρειες χωριστά.

Όσο αυξάνει η έμπειρία μας και επεκτείνεται γενικά ή μελέτη των ήλεκτρονικών διαταραγμένων συστημάτων κι όσο προχωρούμε περισσότερο στήν έρευνα των στοιχείων μεταπτώσεως, παρατηρούμε, πώς για τά στοιχεία αυτά και κυρίως για εκείνα που βρίσκονται στό άριστερό μέρος του περιοδικού πίνακα, ή αριθμητική ύπεροχή των χημικών ενώσεων μέ αριθμό συντάξεως 4 και 6 είναι σοβαρά άμφισβητήσιμη. Έχουμε τώρα τόσα παραδείγματα ενώσεων μέ αριθμούς συντάξεως 7 και 8 ώστε νά μή τις ταιριάζει πιά ό χαρακτηρισμός «άσυνήθης» ή «σπάνιος». Αυτό είναι πιό φανερό στις ενώσεις των στοιχείων τής σειράς των λανθανοειδών και άκτινοειδών, όπου παρατηρούμε ότι είναι πολύ περισσότερες οι ενώσεις μέ αριθμούς συντάξεως^{1,2} 7,8 ή και μεγαλύτερους παρά μέ αριθμούς συντάξεως 6.

Στή βιβλιογραφία ύπάρχει συνήθως ή διάκριση μεταξύ «χημικού» και «κρυσταλλογραφικού» αριθμού συντάξεως. Έδώ μέ τόν όρο «άριθμός συντάξεως» έννοοϋμε τόν αριθμό των κορυφών ένός πολυέδρου τό όποίο περικλείει ένα όρισμένο κεντρικό άτομο ή ίόν.

Η ύπόθεση του Werner ότι τό περιβάλλον ένός μεταλλικού ίόντος καθορίζεται από ένα όρισμένο αριθμό συντάξεως και όρισμένη συμμετρία έχει πάψει πρό πολλού ν' άποτελεί χρήσιμη γενίκευση. Για τό ίδιο μεταλλικό ίόν μπορεί νά έχουμε διάφορους αριθμούς συντάξεως και για ένα αριθμό συντάξεως διάφορες συμμετρίες.

2. Παράγοντες που εύνοούν τό σχηματισμό συμπλοκών μέ μεγάλο αριθμό συντάξεως.

Οί παράγοντες που καθορίζουν τόν αριθμό συντάξεως σ' ένα σύμπλοκο μπορούν νά συνοψιστούν ως εξής:^{1,2}

- Μέγεθος κεντρικού ατόμου ή ίόντος και ύποκαταστατών
- Ήλεκτροστατικές άλληλεπίδρασεις
- Ήλεκτρονική διαμόρφωση κεντρικού ατόμου
- Φύση των ύποκαταστατών

Οί παράγοντες αυτοί δέν είναι βέβαια άνεξάρτητοι μεταξύ τους, παρακάτω έξετάζονται όμως χωριστά κυρίως για νά διευκολυνθή ή παρουσίαση.

2.1. Μέγεθος.

Ύπάρχουν βασικά δύο τρόποι νά έξετασθεί ή σχέση άνάμεσα στόν αριθμό συντάξεως και στό μέγεθος του κεντρικού ατόμου ή

* Εργαστήριον Άνοργάνου Χημείας Πανεπιστημίου Αθηνών.

ιόντος και των υποκαταστατών: (1) να υπολογίσουμε πόσο υποκαταστάτες χωρούν γύρω απ' το κεντρικό άτομο ή ιόν και σ' επαφή μ' αυτό (2) να θεωρήσουμε ότι οι υποκαταστάτες τοποθετούνται στις κορυφές διαφόρων πολυέδρων και να υπολογίσουμε το μέγεθος της κοιλότητας που σχηματίζεται σε κάθε περίπτωση και επομένως και το μέγεθος του μεταλλικού ατόμου ή ιόντος που μπορεί να χωρέσει μέσα σ' αυτή την κοιλότητα. Στη πρώτη περίπτωση παίρνουμε το μέγιστο αριθμό συντάξεως για κάθε μεταλλικό άτομο ή ιόν, στη δεύτερη το μέγεθος του μεταλλικού ατόμου ή ιόντος σε σχέση με το μέγεθος των υποκαταστατών, που μπορεί να σχηματίσει σύμπλοκο με δεδομένο αριθμό συντάξεως και όρισμένη γεωμετρία.

Η γενική τάση είναι φυσικά ότι, για δεδομένο υποκαταστάτη, όσο μεγαλύτερο το κεντρικό άτομο τόσο μεγαλύτερος κι' ο αριθμός συντάξεως κι' αυτό θα μπορούσαμε ίσως να το προβλέψουμε και με απλή λογική. Το πλεονέκτημα των υπολογισμών είναι ότι πέρα απ' αυτό δίνουν και προσεγγιστικές τιμές και αποκαλύπτουν τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στις διάφορες στερεοχημικές διατάξεις.

Παραδείγματα τιμών που υπολογίζονται με τις δύο μεθόδους δίνονται στους πίνακες I και II, αντίστοιχα. Στόν πίνακα I οι τιμές υπολογίστηκαν απ' τον τύπο:

$$\text{Αριθμός συντάξεως} = \frac{4\pi}{2\sqrt{3}} \left(\frac{d}{R}\right)^2 \left(\frac{1}{1 - \left(\frac{R^2}{3d^2}\right)}\right)$$

όπου d η απόσταση μεταλλικού ιόντος-υποκαταστάτη και R η ακτίνα Van der Waals του υποκαταστάτη.

ΠΙΝΑΚΑΣ I
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Κεντρικό άτομο	Υποκαταστάτες			
	F	Cl	Br	I
Ti(IV)	8.0	5.8	5.6	5.5
Zn(II)	6.9	6.4	5.9	5.1
Zr(IV), Hf(IV)	8.7	6.5	6.3	6.1
Sn(IV)	9.0	6.5	6.2	6.1
La(III)	12.1	9.6	9.0	8.5
Lu(III)	10.0	8.3	7.9	7.5
Pt(IV)	7.7	6.6	6.4	6.1
Hg(II)	11.9	6.3	6.0	5.7
Th(IV)	12.0	8.0	6.7	8.4

Επισημαίνεται πάντως ότι και οι δύο παραπάνω μέθοδοι υποφέρουν από μία έμφυτη αδυναμία, απ' το γεγονός δηλαδή ότι το «μέγεθος» των ατόμων ή ιόντων δεν είναι μία καλά καθορισμένη και ανεξάρτητη απ' το περιβάλλον και άλλους παράγοντες ποσότητα. Γι' αυτό και υπολογισμοί όπως αυτοί που έγιναν για να ληφθούν οι αριθμοί των πινάκων I και II δεν φιλοδοξούν να δώσουν ακριβείς τιμές. Δίνουν όμως ικανοποιητικά τις τάσεις που παρατηρούνται.

2.2. Ηλεκτροστατικές αλληλεπιδράσεις.

Η δομή των χημικών ενώσεων εξετάζεται συνήθως σε σχέση με την ενέργεια. Η θέση της ισορροπίας των πυρήνων στην ένωση αντιστοιχεί σε κάποιο ελάχιστο της δυναμικής ενέργειας. Έναλλακτικά όμως, για την περιγραφή της δομής μπορεί να χρησιμοποιηθεί η έννοια της δύναμης. Μία τέτοια περιγραφή συνηθίζεται ασφαλώς πολύ λιγότερο, εδώ όμως θα προτιμηθεί επειδή είναι απλούστερη και έναργέστερη. Η έννοια της δύναμης είναι ίσως διαισθητικά πιο κατανοητή και πιο άμεσα δεμένη με την ανθρώπινη εμπειρία.

ΠΙΝΑΚΑΣ II

ΛΟΓΟΣ ΑΚΤΙΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΛΥΕΔΡΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΝ ΣΕ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Αριθ. Συντάξ.	Στερεοχημεία	Λόγος ακτίνων r/R
7	Πενταγωνική διπυραμίδα	0,701
	Επιστεγασμένο τριγωνικό πρίσμα	0,619
	Επιστεγασμένο οκτάεδρο	0,591
8	Τετραγωνικό αντίπρισμα	0,645
	Δωδεκάεδρο	0,668
	Κύβος	0,732
9	Επίπεδη εξαγωγική διπυραμίδα	1,000
	Τριεπιστεγασμένο τριγωνικό πρίσμα	0,732
	Επιστεγασμένο τετραγωνικό αντίπρισμα	0,742
10	Διεπιστεγασμένο τετραγωνικό αντίπρισμα	0,848
12	Εικόσαεδρο (Κυβοοκτάεδρο)	0,902 1,000

* R είναι η ακτίνα του υποκαταστάτη και r η ακτίνα του μεταλλικού ιόντος.

Για να περιγράψουμε τις αλληλεπιδράσεις σ' οποιοδήποτε μοριακό σύστημα (ομοιοπολικό ή ετεροπολικό) μπορούμε, όπως θα δούμε παρακάτω, να χρησιμοποιήσουμε άπλους ηλεκτροστατικούς όρους και την έννοια της ηλεκτροστατικής δύναμης σε συνδυασμό με το θεώρημα Hellmann-Feynman. Σ' αυτό όμως εδώ το κεφάλαιο ή αντιμετώπιση δεν θα είναι τόσο γενική. Θα αγνοήσουμε προς το παρόν οποιοδήποτε «μοίρασμα» ηλεκτρονίων, οποιοδήποτε δηλαδή ομοιοπολικό χαρακτήρα στους δεσμούς. Θα προσπαθήσουμε πάντως να λάβουμε υπ' όψη μας όλες τις άλλες (ηλεκτροστατικές) αλληλεπιδράσεις.

Οι δυνάμεις που ασκούνται σ' ένα μοριακό συγκρότημα μπορούν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες: σε κεντρικές και περιφερειακές. Οι κεντρικές δυνάμεις, που ασκούνται απ' το κεντρικό ιόν ή άτομο πάνω στους υποκαταστάτες και απ' τους υποκαταστάτες πάνω στο κεντρικό άτομο ή ιόν, έχουν μία έλκτική και μία άπωθητική συνιστώσα. Στις περιφερειακές δυνάμεις υπάγονται οι δυνάμεις άπώσεως μεταξύ ατόμων με συμπληρωμένες ηλεκτρονικές στιβάδες και στη περίπτωση που οι υποκαταστάτες είναι φορτισμένοι, περιλαμβάνονται και οι απλές κουλομβικές άπώσεις μεταξύ ομόνυμων φορτίων. Στις άπωθητικές δυνάμεις μπορούν ακόμα να υπαχθούν οι επιδράσεις του περιβάλλοντος (δυνάμεις κρυσταλλικού πλέγματος στα στερεά, δυνάμεις διαλυτώσεως στα διαλύματα κλπ.), καθώς και οι δυνάμεις που ασκούνται απ' το περιβάλλον πάνω στα μη δεσμικά ζεύγη ηλεκτρονίων. Τέλος, στη περίπτωση πολυσιχιδών υποκαταστατών υπάρχουν και εσωτερικές έλκτικές δυνάμεις μέσα στον υποκαταστάτη που θα εξεταστούν όμως αργότερα, στη παράγραφο 2.4.

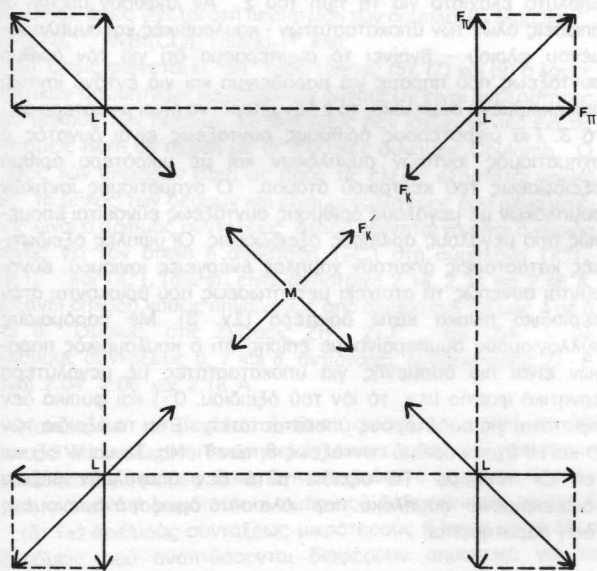
Στη θέση ισορροπίας οι δυνάμεις που ασκούνται πάνω σ' οποιοδήποτε πυρήνα του μοριακού συστήματος αλληλοεξουδετερώνονται.

Απ' τη γενική αυτή αρχή προκύπτει άμεσα ότι στη θέση ισορροπίας ή έλκτική συνιστώσα των κεντρικών δυνάμεων πρέπει να είναι μεγαλύτερη απ' την άπωθητική, ή συνισταμένη των κεντρικών δυνάμεων πρέπει δηλαδή να είναι έλκτική έπειδή

πρέπει να εξισορροπηθούν οι περιφερειακές δυνάμεις που είναι γενικά άπωθητικές, που τείνουν δηλαδή να διαλύσουν το μοριακό συγκρότημα.

Στήν άπλοποιημένη περίπτωση ενός επίπεδου τετραγωνικού συμπλόκου του τύπου ML_4 , οι δυνάμεις που αναπτύσσονται συνοψίζονται στο Σχ. 1. Τό συμπλοκο μπορεί να έχει ή να μη έχει όλικό ηλεκτρικό φορτίο και για ν' άπλοποιήσουμε τά πράγματα υποθέτουμε ότι οι ύποκαταστάτες L είναι μονατομικοί κι' ότι δέν υπάρχουν μή δεσμικά ζεύγη ηλεκτρονίων.

Στό Σχήμα 1 F_k και F'_k παριστάνουν τήν συνισταμένη τών κεντρικών δυνάμεων και F_{π} τής περιφερειακές.

Σχ. 1 Συνοπτική σχηματική παράσταση τών δυνάμεων σ' ένα τετραγωνικό συμπλοκο του τύπου ML_4

Στή θέση ισορροπίας ή συνισταμένη δύναμη πάνω σέ κάθε άτομο μηδενίζεται. 'Απ' τό σχήμα φαίνεται ότι εφ' όσον τό τετράγωνο δέν έχει παραμορφώσεις οι δυνάμεις F'_k πάνω στό κεντρικό άτομο άλληλοεξουδετερώνονται και μάλιστα άνεξάρτητα απ' τό πόσο ισχυρές είναι οι περιφερειακές δυνάμεις. Στους ύποκαταστάτες ή δύναμη F_k εξουδετερώνεται απ' τή συνισταμένη τών άπωθητικών δυνάμεων μεταξύ ύποκαταστατών.

Στήν περίπτωση λοιπόν τών ύποκαταστατών είναι φανερό ότι, αντί νά μελετήσουμε τής δυνάμεις του λεγόμενου χημικού δεσμού που τούς συγκρατούν κολημένους πάνω στό κεντρικό άτομο ή ιόν (όπως κάνουμε συνήθως), είναι από φυσική άποψη ισοδύναμο νά έντοπίσουμε τήν προσοχή μας στίς δυνάμεις άπόσσεως, παρόλο που οι δυνάμεις αυτές άσκοούνται μεταξύ ατόμων που δέν συνδέονται άμεσα μέ χημικό δεσμό. Τό μεγάλο πλεονέκτημα μιάς τέτοιας άντιμετωπίσεως είναι ότι οι περιφερειακές δυνάμεις βρίσκονται πάνω στίς πλευρές του τετραγώνου - τής άκμές του πολυέδρου γενικότερα - και μ' αυτή τήν έννοια σχετίζονται πιό άμεσα μέ τή γεωμετρία τής ένώσεως. Όταν εξετάζονται οι κεντρικές δυνάμεις, τό είδος του πολυέδρου που σχηματίζεται συνάγεται ούσιαστικά έμμεσα, απ' τά μετρικά στοιχεία τών δεσμών (μήκη και γωνίες).

Σύγκριση τής ισχύος τών κεντρικών και περιφερειακών δυνάμεων. Θεωρούμε σύμπλοκο μέ έντονο ιοντικό χαρακτήρα, του γενικού τύπου M^2+L_x , $Z > 0$, $X > 4$. Οι ύποκαταστάτες θεωρούνται πάλι μονατομικοί και υποτίθεται ότι δέν υπάρχουν μή δεσμικά ζεύγη ηλεκτρονίων.

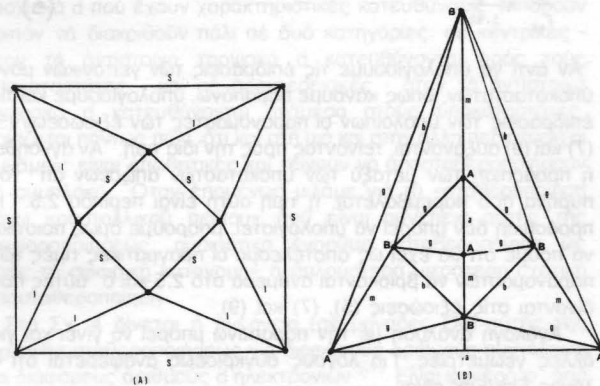
Συγκρίνουμε πρώτα τής κολουμβικές δυνάμεις. 'Η δύναμη που άσκειται απ' τό κεντρικό ιόν πάνω σ' έναν ύποκαταστάτη έχει άριθμητική τιμή:

$$F_{kk} = \frac{ze^2}{r_{ML}^2} \quad (1)$$

όπου r_{ML} τό μήκος του δεσμού. 'Η δύναμη που άσκειται απ' τούς άλλους ύποκαταστάτες σέ κατεύθυνση άντίθετη τής F_{kk} έχει άριθμητική τιμή ίση μέ τό άθροισμα τών άριθμητικών τιμών τών προβολών τών F_{π} πάνω στήν ευθεία M-L, τών άπόσσεων απ' τούς άλλους ύποκαταστάτες:

$$F_{kk} = \Sigma \text{προβ } F_{\pi} \quad (2)$$

Τό άθροισμα στή (2) εξαρτάται απ' τόν αριθμό τών ύποκαταστατών και τή γεωμετρία. Όπως φαίνεται κι' απ' τό διάγραμμα Schlegel³ (Σχ. 2α), στό άντίπρισμα D_3d -82m, π.χ., ύπάρχει ένα είδος μόνον κορυφών, αλλά δύο είδη άκμών: άκμές 1 που ένώνουν δύο τριγωνικές έδρες και άκμές s που ένώνουν μία τριγωνική μέ μία τετραγωνική έδρα.

Σχ. 2 Διάγραμμα Schlegel άντίπριματος (α) και δωδεκαέδρου (β) Τά διαγράμματα Schlegel προκύπτουν διά προβολής τών κορυφών του πολυέδρου πάνω σέ μία από τής έδρες του.

Γιά άντίπρισμα έγγεγραμμένο σέ σφαιρα άκτίνας r_{ML} όπου r_{ML} τό μήκος του δεσμού, $s=1.215 r_{ML}$ και ή γωνία που σχηματίζει κάθε δεσμός μέ τόν κύριο άξονα συμμετρίας 8 είναι 59.250° ($^{(45)}$). 'Η έξίσωση (2) έπομένως παίρνει τή μορφή.

$$F_{\pi k} = 4 \frac{e^2}{(1.215 r_{ML})^2} \text{ συν } \varphi \quad (3)$$

Ο συντελεστής 4 μπαίνει διότι ύπάρχουν γιά κάθε ύποκαταστάτη τέσσερις γειτονικοί (οι κορυφές στό διάγραμμα Schlegel είναι όλες τετάρτης τάξεως), φ είναι ή γωνία που σχηματίζουν οι άκμές μέ τούς δεσμούς και συνεπώς γιά τό πρότυπο σκληρών σφαιριών έχουμε:

$$\text{συν } \varphi = \frac{1}{2r_{ML}} = \frac{s}{2r_{ML}} = 0.6075 \quad (4)$$

άπότε

$$F_{\pi k} = 1.65 \frac{e^2}{r_{ML}^2}$$

και ό λόγος $F_{kk}/F_{\pi k}$ είναι:

$$\frac{F_{kk}}{F_{\pi k}} = \frac{z}{1.65} \quad (5)$$

Στό δωδεκάεδρο (Σχ. 2β) υπάρχουν τέσσερα είδη άκμων, a, b, g και m και δύο είδη κορυφών, A (τετάρτης τάξεως) και B (πέμπτης τάξεως).

Γιά δωδεκάεδρο έγγεγραμμένο σε σφαίρα ακτίνας $r_A=r_B=r_{ML}$, $a = m = g = 1.199 r_{ML}$, $b = 1.499 r_{ML}$.

Στις κορυφές A συντρέχουν δύο άκμές g, μία a και μία m.

$$F_{\pi k} = 4 \frac{e^2}{(1.199 r_{ML})^2} \frac{1.199}{2} = 1,67 \frac{e^2}{r_{ML}^2} \quad (6)$$

$$\frac{F_{kk}}{F_{\pi k}} = \frac{z}{1,67} \quad (7)$$

Επομένως:

Στις κορυφές B συντρέχουν δύο άκμές b, δύο g και μία m.

Επομένως:

$$F_{\pi k} = 2 \frac{e^2}{(1.499 r_{ML})^2} \frac{1.499}{2} + 3 \frac{e^2}{(1.199 r_{ML})^2} \frac{1.199}{2} = 1,92 \frac{e^2}{r_{ML}^2} \quad (8)$$

$$\frac{F_{kk}}{F_{\pi k}} = \frac{z}{1,92} \quad (9)$$

Αν αντί να υπολογίσουμε τις επιδράσεις των γειτονικών μόνο υποκαταστατών, όπως κάνουμε παραπάνω, υπολογίσουμε και τις επιδράσεις των υπολοίπων οι παρανομαστές των εξισώσεων (5) (7) και (9) αυξάνονται, τείνοντας προς την ίδια τιμή. Αν άγνοηθεί ή προάσπιση των μεταξύ των υποκαταστατών απώσεων από τον πυρήνα που παρεμβάλεται, η τιμή αυτή είναι περίπου 2,5. Η προάσπιση δεν μπορεί να υπολογιστεί, μπορούμε όμως ποιοτικά να πούμε ότι θα έχει ως αποτέλεσμα οι πραγματικές τιμές των παρανομαστών να βρίσκονται ανάμεσα στο 2,5 και σ' αυτές που δίνονται στις εξισώσεις (5), (7) και (9).

Ανάλογη ανάλυση με την παραπάνω μπορεί να γίνει και για άλλες γεωμετρίες. Για λόγους συγκρίσεως αναφέρεται ότι ο λόγος $F_{kk}/F_{\pi k}$ είναι:

για το τετράγωνο: $z/0,7$ για τους γειτονικούς υποκαταστάτες,

$z/0,95$ για το σύνολο

για το τετράεδρο: $z/0,8$ για τους γειτονικούς υποκαταστάτες, που συμπίπτουν με το σύνολο

για τον οκτάεδρο: $z/1,4$ για τους γειτονικούς υποκαταστάτες, $z/1,65$ για το σύνολο.

για τον κύβο: $z/2,6$ για τους γειτονικούς υποκαταστάτες, $z/4,25$ για το σύνολο.

Εκτός από τις κολουμβικές δυνάμεις απώσεως μεταξύ φορτισμένων υποκαταστατών, υπάρχουν στα σύμπλοκα και οι λεγόμενες δυνάμεις απώσεως μεταξύ ατόμων ή ιόντων με συμπληρωμένους φλοιούς. Το αντίστοιχο δυναμικό εκφράζεται συνηθώς αναλυτικά με την εξίσωση Born:

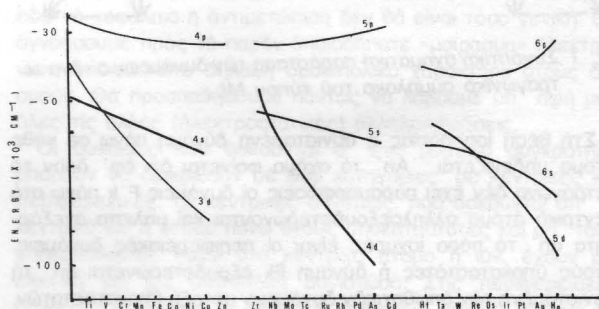
$$V_{ij} = \frac{b_{ij} e^2}{r_{ij}^n} \quad (10)$$

όπου b_{ij} ο λεγόμενος συντελεστής απώσεως και η εκθέτης που παίρνει τιμές από 5 έως 12⁶. Οι δυνάμεις αυτές επενεργούν γενικά τόσο μεταξύ κεντρικού ατόμου και υποκαταστατών όσο και μεταξύ των υποκαταστατών. Όπως φαίνεται κι' από την (10) ο λόγος των αριθμητικών τιμών των δυνάμεων αυτών με τις αριθμητικές τιμές των ελκτικών δυνάμεων δεν είναι πλέον ανεξάρτητος από τα μήκη των δεσμών, όπως στη περίπτωση των κολουμβικών δυνάμεων κι' εξαρτάται ακόμα από τις τιμές των σταθερών b_{ij} κι' από την τιμή του εκθέτη η. Σημειώνεται πάντως

ότι ακριβώς λόγω του εκθέτη, η ισχύς αυτών των δυνάμεων αυξάνεται απότομα σε μικρές διαπυρηνικές αποστάσεις και μπορεί να φτάσει ή και να υπερβεί την ισχύ των κολουμβικών δυνάμεων απώσεως.

Η παραπάνω ανάλυση των ηλεκτροστατικών παραγόντων είναι ομολογουμένως συνοπτική και στοιχειώδης. Παρόλα αυτά οδηγεί σε πολύ ενδιαφέροντα συμπεράσματα, μερικά από τα οποία παραθέτονται παρακάτω.

(α) Αφού στη θέση της ισορροπίας οι δυνάμεις απώσεως πρέπει να αντισταθμίζονται από τη δύναμη έλξεως πάνω σε κάθε υποκαταστάτη, οι εξισώσεις όπως οι (5), (7) και (9) δίνουν ένα απόλυτο ελάχιστο για τη τιμή του z. Αν ληφθούν υπόψη οι απώσεις όλων των υποκαταστατών - κολουμβικές και συμπληρωμένους φλοιού - βγαίνει το συμπέρασμα ότι για τον αριθμό συντάξεως που πήραμε για παράδειγμα και για έντονα ιοντικά διακεκριμένα σύμπλοκα, το z δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 3. Για μικρότερους αριθμούς συντάξεως είναι δυνατός ο σχηματισμός ιοντικών συμπλόκων και με μικρότερο αριθμό οξειδώσεως του κεντρικού ατόμου. Ο σχηματισμός ιοντικών συμπλόκων με μεγάλους αριθμούς συντάξεως ευνουείται επομένως από μεγάλους αριθμούς οξειδώσεως. Οι υψηλές οξειδωτικές καταστάσεις απαιτούν χαμηλές ενέργειες ιονισμού, ευνουούνται συνεπώς τα στοιχεία μεταπτώσεως που βρίσκονται στον περιοδικό πίνακα κάτω αριστερά (Σχ. 3). Με παρόμοιους συλλογισμούς συμπεραίνουμε επίσης ότι ο κολουμβικός παράγων είναι πιο δυσμενής για υποκαταστάτες με μεγαλύτερο αρνητικό φορτίο (π.χ. το ιόν του οξειδίου, O²⁻) και φυσικά δεν υφίσταται για ουδέτερους υποκαταστάτες. Έτσι τα οξειδία των Zr και Hf έχουν αριθμό συντάξεως 8, των Ti, Nb, Ta και W έξι και του Cr τέσσερα. Τα οξειδία αυτά δεν αποτελούν βέβαια «διακεκριμένα» σύμπλοκα, παρ' όλα αυτά όμως η αναμενόμενη τάση παρατηρείται.

Σχ. 3 Ένέργεια ιονισμού από διάφορα τροχιακά των στοιχείων μεταπτώσεως της 1ης, 2ας και 3ης σειράς.

(β) Ένας τρόπος με τον οποίο ελαττώνονται οι κολουμβικές απώσεις μεταξύ υποκαταστατών είναι η μετατόπιση ηλεκτρονικού φορτίου προς τα μεταλλικά ιόν, που εξαρτάται από την πόλωση που υφίσταται ο υποκαταστάτης υπό την επίδραση του κεντρικού ιόντος και συνεπώς είναι μεγαλύτερη για τους μεγάλους αριθμούς οξειδώσεως. Με άλλα λόγια, η κολουμβική άπωση μεταξύ υποκαταστατών ελαττώνεται όταν οι δεσμοί αποκτήσουν ομοιοπολικό χαρακτήρα. Σ' αυτή όμως την περίπτωση, όπως προκύπτει από τους τύπους (5), (7) και (9) ή κολουμβική έλξη κεντρικού ιόντος - υποκαταστάτη ελαττώνεται ταχύτερα από ότι η άπωση μεταξύ των υποκαταστατών. Για το αντίπρισμα και για $z = 3$ π.χ., από την εξίσωση (5) έχουμε $F_{kk}/F_{\pi k} = 3/1,65$. Αν υποθεθεί ότι 25% του φορτίου κάθε υποκαταστάτη μετατοπίστηκε προς το κέντρο, το αποτελεσματικό φορτίο στο κεντρικό ιόν θα ελαττωθεί κατά δύο μονάδες, και από τον τύπο (5) παίρνουμε

ότι $F_{kk}/F_{pk} = \frac{1(3/4)}{1.65(3/4)^2} = \frac{1.33}{1.65}$, ο λόγος δηλαδή ελάττωθηκε.

Συμπεραίνουμε λοιπόν πώς στην περίπτωση που οι δεσμοί έχουν όμοιοπολικό χαρακτήρα, η επικάλυψη των τροχιακών πρέπει να είναι επαρκής για να αντισταθμίζεται η ελάττωση αυτή του λόγου των κολουμβικών δυνάμεων. Ο έντονος όμως όμοιοπολικός χαρακτήρας μπορεί να απαιτεί υπερβολική συσσώρευση αρνητικού φορτίου στο ηλεκτροθετικό μέταλλο που ο πυρήνας του να μη μπορεί να συγκρατήσει. Σ' αυτή τη περίπτωση βοηθάει αν ο υποκαταστάτης έχει κενά τροχιακά για να δεχθεί το πλεονάζον ηλεκτρονικό νέφος διά του σχηματισμού και π δεσμού (back bonding), όπως γίνεται στη περίπτωση των συμπλόκων $\text{Mo}(\text{CN})_8^{5-}$, $\text{Mo}(\text{CN})_8^{4-}$, $[\text{WBr}(\text{CO})_2(\text{diars})_2]^+$ κλπ.

(γ) Όπως φαίνεται κι' απ' τούς τύπους (5), (7) και (9) ο λόγος έλκτικών-άπωθτικών κολουμβικών δυνάμεων είναι ανεξάρτητος του μήκους των δεσμών. Το ίδιο όμως δεν ισχύει γενικά για τις δυνάμεις Born σε σχέση με τις έλκτικές δυνάμεις Coulomb. Ο λόγος των άπώσεων Born ως προς τις έλξεις εξαρτάται γενικά απ' το μήκος των δεσμών και είναι μεγαλύτερος όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός συντάξεως. Αυτός φαίνεται να είναι ο κύριος λόγος για τον οποίο η απόσταση Ti-Cl στα σύμπλοκα TiCl_4 , TiCl_6^{2-} και $\text{TiCl}_4(\text{diars})_2$ είναι αντίστοιχα 2,18, 2,34 και 2,46 Å, αύξάνει δηλαδή καθώς πηγαίνουμε από αριθμό συντάξεως 4 σε 6 και 8. Ομοίως, στις ενώσεις ZrF_6 , $\text{Zr}_2\text{F}_{13}^{5-}$ και $(\text{ZrF}_2)_n$ με αριθμούς συντάξεως 6, 7 και 8, αντίστοιχα, οι αποστάσεις Zr-F είναι 2,04, 2,06 και 2,18 Å.

Κανένα απ' τα μεγάλα αριθμού συντάξεως σύμπλοκα δεν μπορεί επομένως να θεωρηθεί ότι αποτελείται από «σκληρές», άσμπιεστες σφαίρες, όπως έγινε παραδεκτό σε πρώτη προσέγγιση για να υπολογιστούν οι τιμές που δόθηκαν στον πίνακα II.

(δ) Για αριθμούς συντάξεως μικρότερους ή ίσους με το έξι οι δυνάμεις που αναπτύσσονται διαφέρουν σημαντικά για τις διάφορες στερεοχημείες. Για τούς μεγάλους αριθμούς συντάξεως υπάρχουν κατά κανόνα δύο ή περισσότερα γεωμετρικά σχήματα στα οποία οι δυνάμεις διαφέρουν πολύ λίγο. Παρατηρήθηκε π.χ. πίο πάνω ότι, αν ληφθούν υπόψη όλες οι αλληλεπιδράσεις, οι ενδομοριακές ηλεκτροστατικές δυνάμεις στο αντιπρίσμα και το δωδεκάεδρο τείνουν να εξισωθούν. Αυτό σημαίνει ότι με σχετικά μικρές εξωτερικές επιδράσεις είναι δυνατό να έχουμε μετατροπή απ' το ένα σχήμα στο άλλο. Μερικές φορές μάλιστα τα πολυέδρα μπορεί να είναι άσυνήθιστα ή παραμορφωμένα. Η επέκταση π.χ. στο χώρο μιάς στερεοχημικής δομής μπορεί ν' αλλάξει τη γεωμετρία, επειδή μεταβάλλεται το περιβάλλον γύρω απ' το σύμπλοκο. Αυτός είναι ο λόγος που για αριθμό συντάξεως 8 στη κρυσταλλική κατάσταση επικρατεί το κυβικό σύστημα, ενώ για κάθε ιόν χωριστά είναι προτιμότερη, όπως δείξαμε παραπάνω, η δομή του αντιπρίσματος.

Είναι φανερό λοιπόν ότι παράγοντες που εμφανίζονται ως «δευτερεύοντες» μπορεί να παίξουν αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της γεωμετρίας ενώσεων με μεγάλους αριθμούς συντάξεως. Τέτοιοι παράγοντες είναι π.χ. οι δυνάμεις London, ο δεσμός υδρογόνου κλπ.

Οι δυνάμεις του κρυσταλλικού πλέγματος, διαλυτώσεως κλπ. δεν είναι βέβαια «δευτερεύουσες». Γι' αυτό η επίδρασή τους μπορεί ν' αλλάξει όχι μόνο τη γεωμετρία αλλά ακόμα και τον αριθμό συντάξεως και συνεπώς και τη σύσταση. Τα παραδείγματα είναι πολυάριθμα. Το σύμπλοκο π.χ. $\text{Mo}(\text{CN})_8^{4-}$ που στη στερεά κατάσταση έχει αριθμό συντάξεως 8, σε διάλυμα έχει υποστηριχτεί ^{4,8,9}, ότι σχηματίζει σύμπλοκα με 9 και 10 υποκαταστάτες. Αντίθετα, σ' άλλες περιπτώσεις στο διάλυμα έχουμε μικρότερο αριθμό συντάξεως απ' ότι στη στερεά κατάσταση. Τα σύμπλοκα π.χ. Na_3TaF_8 και K_2TaF_7 , που στη

στερεά κατάσταση έχουν αριθμούς συντάξεως 8 και 7, όταν διαλυθούν δίνουν TaF_6^{2-} και TaF_5 , αντίστοιχα και υδροφθόριο ^{8,10}. Σ' άλλες πάλι περιπτώσεις, όπως στο $\text{Mo}(\text{CN})_7$, ο αριθμός συντάξεως δεν αλλάζει αλλά στο διάλυμα η συμμετρία είναι D_{5h} , ενώ στη στερεά κατάσταση είναι C_{2v}^{11} .

2.3. Ηλεκτρονική διαμόρφωση κεντρικού ατόμου ή ιόντος.

Οι δύο θεμελιώδεις ιδιότητες του κεντρικού μεταλλικού ατόμου ή ιόντος που καθορίζουν τ' αν θα σχηματίσει σύμπλοκα με μεγάλο αριθμό συντάξεως έχουν ήδη συζητηθεί, είναι το μέγεθος και το φορτίο. Εδώ θα εξετάσουμε μερικές «λεπτομέρειες» που αναφέρονται στην ηλεκτρονική δομή, που όμως παίζουν αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της δομής. Και αρχίζουμε απ' τα μη δεσμικά ζεύγη ηλεκτρονίων, που στη προηγούμενη παράγραφο αγνοήθηκαν. Τα αρνητικά φορτισμένα αυτά ζεύγη προφανώς άπωθούν τούς υποκαταστάτες. Οι δυνάμεις άπώσεως που άσκούν πρέπει να προσταθεροποιηθούν (άυσματικά) στις δυνάμεις άπώσεως που εξετάσαμε ήδη.

Αν τα ηλεκτρονικά νέφη των μη δεσμικών ηλεκτρονίων ήταν σφαιρικά οι δυνάμεις άπώσεως θα ήταν ομοιόμορφες. Στα στοιχεία όμως μεταπτώσεως τ' ζεύγη αυτά καταλαμβάνουν τροχιακά d που έχουν χαρακτηριστικές κατευθύνσεις. Μπορούν λοιπόν να διακριθούν πάλι σε δυο κατηγορίες: σε κεντρικές - όταν τα αντίστοιχα τροχιακά d κατευθύνονται προς τούς υποκαταστάτες - και σε περιφερειακές - όταν τα αντίστοιχα τροχιακά d κατευθύνονται ανάμεσα στους υποκαταστάτες. Τονίζεται πάντως πάλι, ότι και στη μία και στην άλλη περίπτωση οι δυνάμεις είναι άπωθητικές και τείνουν να άποσταθεροποιήσουν το σύμπλοκο. Όταν επομένως μιλάμε για τη «σταθεροποίηση λόγω κρυσταλλικού πεδίου» που είναι συνέπεια αυτής της διαφοροποίησης, ουσιαστικά ένοούμε «σταθεροποίηση ως προς τη σφαιρική κατανομή» ή άπλουστερα μικρότερη σχετική άποσταθεροποίηση.

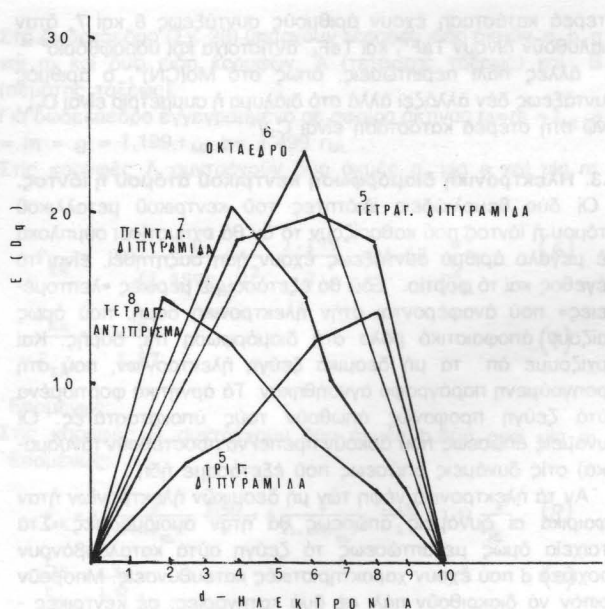
Στο Σχ. 4 δίνεται η ένέργεια (σε μονάδες Dq) αυτής της σχετικής σταθεροποίησης για διάφορους αριθμούς συντάξεως και διάφορους αριθμούς d ηλεκτρονίων ^{12,13}. Είναι φανερό κι' από το σχήμα αυτό ότι για μεγάλους αριθμούς συντάξεως εύνοούνται στοιχεία με λίγα ηλεκτρόνια d, στοιχεία δηλαδή που βρίσκονται στην αρχή των σειρών των στοιχείων μεταπτώσεως. Σημειώνεται ακόμα ότι οι δυνάμεις που άσκούνται απ' τα μη δεσμικά ζεύγη ηλεκτρονίων είναι σχετικά μικρές, επειδή όμως για μεγάλους αριθμούς συντάξεως μικρές είναι συχνά και οι δυνάμεις που χρειάζονται για τη μετατροπή ενός πολυέδρου σε άλλο, οι άπώσεις απ' τα μη δεσμικά ζεύγη μπορεί να παίξουν αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της στερεοχημικής δομής.

Τήν προτίμηση των πρώτων μελών των σειρών στοιχείων μεταπτώσεως για μεγάλους αριθμούς συντάξεως μπορούμε να την προβλέψουμε χρησιμοποιώντας και τη θεωρία του δεσμού σθένους. Ίοντα π.χ. d^9 έχουν έννεα κενά τροχιακά και μπορούν να δώσουν μέγιστο αριθμό συντάξεως έννεα με ύβριδισμό d^2sp^3 . Παραδείγματα: $[\text{Nd}(\text{H}_2\text{O})_9]^{3+}$, $[\text{ReHg}]^{2-}$. Για ίοντα d^1 , d^2 προβλέπεται μέγιστος αριθμός συντάξεως 8 και ύβριδισμός d^2sp^3 . Παράδειγμα το σύμπλοκο $[\text{Mo}(\text{CN})_8]^{4-}$. Για ίοντα d^3 και d^4 ο ύβριδισμός είναι d^2sp^3 και ο μέγιστος αριθμός συντάξεως 7. Παράδειγμα $[\text{WBr}(\text{CO})_2(\text{diars})_2]^+$

Στόν πίνακα III δίνονται παραστατικά οι περιοχές του Περιοδικού Πίνακα, στις οποίες βρίσκονται τα στοιχεία που έχει βρεθεί ότι σχηματίζουν ενώσεις με μεγάλους αριθμούς συντάξεως

2.4. Φύση των υποκαταστατών.

Δυό ιδιότητες ενός μονοσχιδούς υποκαταστάτη που μπορούν να οδηγήσουν σε αύξηση του αριθμού συντάξεως είναι το μικρό μέγεθος, ώστε να «χωρούν» περισσότεροι υποκαταστάτες γύρω

Σχ. 4 Ένέργειες σχετικής σταθεροποίησης λόγω κρυσταλλικού πεδίου για διάφορους αριθμούς ηλεκτρονίων. Οι υπολογισμοί έγιναν για καταστάσεις χαμηλού spin.

ΠΙΝΑΚΑΣ III

Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn
Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd
La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg

- — — — — πολύ συχνές ενώσεις τους με μεγάλο αριθμό συντάξεως.
- — — — — συχνές ενώσεις τους με μεγάλο αριθμό συντάξεως.
- - - - - σπάνιες ενώσεις τους με μεγάλο αριθμό συντάξεως.

από το κεντρικό μεταλλικό άτομο ή ιόν και η ικανότητα σχηματισμού π-δεσμού επαναφοράς για να εμποδίζεται ή μεγάλη συσσώρευση αρνητικού φορτίου στο μέταλλο.

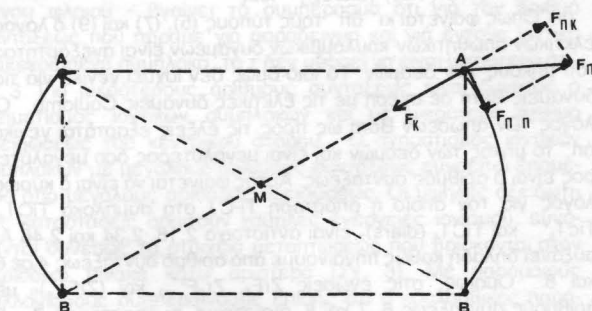
Χαρακτηριστικό παράδειγμα μονοσχιδοῦς ὑποκαταστάτη πού ἔχει καί τίς δύο αὐτές ιδιότητες εἶναι τὸ ἰόν τοῦ κυανιδίου, τοῦ ὁποῦ εἶναι γνωστά^{9,11,14,15} πάρα πολλά σύμπλοκα μέ ἀριθμούς συντάξεως 7 καί 8, π.χ. $[\text{Re}^{\text{V}}(\text{CN})_8]^{3-}$, $[\text{Re}^{\text{VI}}(\text{CN})_8]^{2-}$, $[\text{Mo}^{\text{IV}}(\text{CN})_8]^{4-}$, $[\text{Mo}^{\text{V}}(\text{CN})_8]^{3-}$, $[\text{V}^{\text{III}}(\text{CN})_7]^{4-}$, $[\text{Nb}^{\text{IV}}(\text{CN})_7]^{3-}$, $[\text{Ti}^{\text{III}}(\text{CN})_6]^{3-}$, $[\text{W}^{\text{IV}}(\text{CN})_6]^{4-}$, $[\text{Nb}(\text{CN})_6]^{4-}$ κ.ο.κ. Εἶναι ἐπίσης γνωστά πολλά προϊόντα ὑδρολύσεως τῶν συμπλόκων αὐτῶν, στά ὁποῖα μερικά CN- ἔχουν ἀντικατασταθεῖ ἀπό HO- ἢ H₂O.

Ἄλλοι μονοσχιδεῖς ὑποκαταστάτες πού συναντᾶμε συχνά εἶναι οἱ μικροῦ μεγέθους H⁻ καί F⁻, π.χ. στό $[\text{Re}^{\text{VII}}\text{H}_9]^{2-(16)}$ καί τό $[\text{Re}^{\text{VI}}\text{F}_8]^{2-(17)}$.

Ὁ ρόλος τῆς πολωσιμότητας τοῦ ὑποκαταστάτη καί τῆς δημιουργίας ὁμοιοπολικῶν χαρακτήρα στοὺς δεσμούς πού συνεπάγεται ἐξετάστηκε ἤδη στή παράγραφο 2.2. Ἐδῶ ἀπλῶς διευκρινίζουμε πάλι ὅτι ἀπό τήν ἀνάλυση αὐτή πρόκυψε ὅτι σύμπλοκα μέ μεγάλους ἀριθμούς συντάξεως μπορούν νά σχηματίσουν καί ὑποκαταστάτες μέ μικρή πολωσιμότητα ἀλλά καί ὑποκαταστάτες μέ μεγάλη πολωσιμότητα ἂν ἡ ἐλάττωση τοῦ λόγου ἔλξεων, πρὸς ἀπώσεις πού συνεπάγεται ἡ πόλωση, ἀντισταθμίζεται ἀπό τίς πρόσθετες «ὁμοιοπολικές δυνάμεις».

Οἱ καλύτεροι πάντως ὑποκαταστάτες γιά σύμπλοκα μέ μεγάλο ἀριθμό συντάξεως εἶναι οἱ δισχιδεῖς καί γενικά οἱ πολυσχιδεῖς. Ἐχουν συντεθεῖ κυριολεκτικά χιλιάδες σύμπλοκα μέ τέτοιους ὑποκαταστάτες καί ἀριθμό συντάξεως μεγαλύτερο τοῦ 7 καί δέν θά ἦταν οὔτε σκόπιμο οὔτε δυνατό νά μνημονευτοῦν ἐδῶ. Γιατί ὅμως αὐτή ἡ προτίμηση γιά τοὺς πολυσχιδεῖς ὑποκαταστάτες; Ἡ ἀπόπειρα ἐρμηνείας πού θά κάνουμε θά βασιστεῖ πάλι στή μέθοδο ἀνυσματικῆς ἀναλύσεως καί συνθέσεως τῶν δυνάμεων πού χρησιμοποιήσαμε καί πρὶν.

Ξεκινᾶμε πάλι ἀπό τήν ἀπλή περίπτωση ἑνός ἰοντικοῦ, ἐπίπεδου, τετραγωνικοῦ συμπλόκου (Σχ. 5) μέ δεσμούς ἔντονα ἰοντικούς. Οἱ παρατηρήσεις πού θά γίνουν ἐπεκτείνονται εὐκόλα καί στίς ἄλλες γεωμετρίες.

Σχ. 5 Σχηματική παράσταση δυνάμεων σέ κηλικό «τετραγωνικό» σύμπλοκο.

Στό Σχ. 5 παρατηροῦμε, ὅτι ἡ δύναμη ἀπώσεως F_π ἀσκειῖται μόνο ἀπό τό ἄλλο A (ἀγνοοῦμε τίς διαγώνιες ἀπώσεις). Ἡ ἀντίστοιχη δύναμη ἀπό τό B πού ἀνήκει στό ἴδιο μόριο ὑποκαταστάτη ἐξουδετερώνεται ἀπό τίς ἰσχυρές ἐσωτερικές δυνάμεις στό μόριο αὐτό. Ὄδηγοῦμαστε λοιπόν στό συμπέρασμα ὅτι οἱ δυνάμεις ἀπώσεως εἶναι ἀσθενέστερες ἀπό ὅτι θά ἦταν ἂν οἱ ὑποκαταστάτες ἦταν μονοσχιδεῖς. Παρατηροῦμε ἀκόμα ὅτι οἱ δυνάμεις αὐτές τείνουν νά παραμορφώσουν τό τετράγωνο, ἀφοῦ μπορούν νά ἀναλυθοῦν σέ μιά συνιστώσα (F_{πκ}) κατά τήν εὐθεία MA καί μιά συνιστώσα (F_{ππ}) κάθετη σ' αὐτή τήν εὐθεία.

Μιά ἄλλη παρατήρηση πού μπορεῖ νά γίνει εἶναι ὅτι οἱ ἰσχυρές ἐσωτερικές ὁμοιοπολικές δυνάμεις στόν ὑποκαταστάτη καθορίζουν κατά κύριο λόγο τό μήκος τῶν πλευρῶν AB. Τό μήκος τῶν ἄλλων δύο πλευρῶν καθορίζεται ἀπό τίς ἀντίστοιχες ἀπώσεις καί γενικά ἀναμένεται AA ≠ BB. Οἱ ἐσωτερικές ὁμοιοπολικές δυνάμεις ἐξ ἄλλου ἔχουν σχέση μέ τό μέγεθος τοῦ τόξου AB, τό «δάγκωμα» (bite) πού κάνει ὁ ὑποκαταστάτης στό μέταλλο, ὅπως λέγεται παραστατικά, καθώς καί μέ τήν ἐσωτερική ἐλαστικότητα («εὐκαμψία») τοῦ ὑποκαταστάτη. Ἡ δύναμη F_{ππ} παίζει κι' αὐτή ρόλο στόν καθορισμό τοῦ μήκους AB πολύ μικρότερο ὅμως καί ἐξαρτώμενο ἀπό τήν «εὐκαμψία» πού ἔχει ὁ ὑποκαταστάτης. Σ' ὁποιαδήποτε πάντως περίπτωση δέν παύει νά ἰσχύει τό συμπέρασμα ὅτι ἡ κεντρική συνιστώσα F_{πκ} εἶναι ἀσθενέστερη ἀπό ὅτι θά ἦταν ἂν οἱ ὑποκαταστάτες ἦταν μονοσχιδεῖς (στό τετράγωνο λιγότερο ἀπό τή μισή).

Στή περίπτωση τώρα πού οἱ δεσμοί ἔχουν ὁμοιοπολικό χαρακτήρα ἰσχύει ὅτι εἶπαμε περί πολωσιμότητας κλπ. γιά τοὺς μονοσχιδεῖς ὑποκαταστάτες. Στή περίπτωση ὅμως τῶν πολυσχιδῶν ὑποκαταστατῶν ὑπάρχει κι' ἕνα πρόσθετο στοιχεῖο. Οἱ ὁμοιοπολικοὶ δεσμοί, συνεπῶς καί οἱ ἀντίστοιχες δυνάμεις, ἔχουν ὀρισμένη κατεύθυνση πού καθορίζεται ἀπό τό εἶδος τῶν τροχιακῶν πού χρησιμοποιοῦνται. Ἄν ἡ μεταξύ ἀμιγῶν ἢ ὑβριδικῶν τροχιακῶν γωνία δέν ταιριάζει μέ τή γωνία πού

καθορίζεται απ' το «δάγκωμα» και την «εύκαμψία» («fluxionality») του υποκαταστάτη, ή επικάλυψη των τροχιακών δεν είναι η μέγιστη δυνατή και οι δυνάμεις έλξεως θα είναι κι' αυτές εξασθενημένες, όπως και οι δυνάμεις απώσεως. Τό αν θα έχουμε τότε σταθερό χηλικό σύμπλοκο ή όχι θα εξαρτηθεί απ' το ποιά εξασθένιση είναι μικρότερη.

Η εξασθένιση των έλκτικων δυνάμεων θα είναι μικρότερη όταν οι γωνίες των τροχιακών του κεντρικού μετάλλου ταιριάζουν με τις γωνίες που καθορίζονται απ' τον υποκαταστάτη. Γι' αυτό κι' όρισμένοι πολυσιχιδείς υποκαταστάτες σχηματίζουν πίο σταθερά σύμπλοκα από άλλους. Ο λόγος ανάμεσα στο μήκος του δεσμού και στο μήκος της άκμης επηρεάζει, όπως είδαμε, το λόγο των έλκτικων-απωθητικών δυνάμεων και είναι διαφορετική στους διάφορους αριθμούς συντάξεως. Επομένως διαφορετικά αναμένεται να είναι και τα χαρακτηριστικά των πολυσιχιδών υποκαταστατών που εύνοούνται για κάθε αριθμό συντάξεως. Στους «προνομιούχους» δισιχιδείς υποκαταστάτες για μεγάλους αριθμούς συντάξεως συγκαταλέγονται τό O_2^{2-} ($O=1,4A^\circ$), τό NO_2^- ($O-O=2 A^\circ$) και τό CO_2H ($O-O=2,2 A^\circ$). Οι υποκαταστάτες αυτοί σχηματίζουν πολλές ενώσεις με αριθμούς συντάξεως 7 και 8 με τα στοιχεία της πρώτης σειράς των στοιχείων μεταπτώσεως και αριθμούς συντάξεως 11 και 12 με τα στοιχεία των λανθανιδών και άκτινιδών.

Τέλος αναφέρεται ότι μπορεί να υπάρχουν «δευτερεύουσες» δυνάμεις στους υποκαταστάτες (άσύζευκτα ηλεκτρόνια κλπ) που να μη είναι άρκετά ισχυρές για να καθορίσουν αν θα σχηματιστεί ή όχι σύμπλοκο με μεγάλο αριθμό συντάξεως που μπορούν όμως να καθορίσουν ποίο συγκεκριμένο πολυέδρο θα σχηματιστεί.

3. Χαρακτηριστικές ιδιότητες.

Η πίο αξιοσημείωτη ιδιότητα που συναντάμε στή μελέτη ενώσεων με μεγάλους αριθμούς συντάξεως είναι χωρίς άμφιβολία ή στερεοχημική τους «εύκαμψία» (fluxionality). Αναφερθήκαμε ήδη επανειλημμένα στο γεγονός ότι τό αντίπρισμα μπορεί να μετατραπεί εύκολα σέ δωδεκάεδρο και αντίστροφα, υπό την επίδραση σχετικά άσθενών δυνάμεων. Μ' αυτή την έννοια τό στερεοχημικά αυτά σχήματα, για την ακρίβεια οι αντίστοιχες ενώσεις, χαρακτηρίζονται «εύκαμπτες» (fluxional) ή «μη άκαμπτες» (non-rigid). Σέ αντίθεση με τις όκταεδρικές ή τετραεδρικές ενώσεις, των οποίων ή στερεοχημεία αλλάζει πολύ δύσκολα και οι όποιες χαρακτηρίζονται ως «άκαμπτες» και άνήκουν σέ μία και μόνο σημειακή ομάδα συμμετρίας.

Ένα εύκαμπο μόριο αλλάζει συνεχώς δομή, λόγω των διακυμάνσεων των επίδράσεων που δέχεται από τό περιβάλλον του ή ίσως άκόμα και μόνο έξ αιτίας των ένδομοριακών του δονήσεων. Στο $Mo(CN)_8^{4-}$ π.χ. όταν βρίσκεται σέ διάλυμα φαίνεται ότι υπάρχει κατανομή ανάμεσα στην αντιπρισματική και δωδεκαεδρική γεωμετρία και γρήγορη ένδομοριακή έναλλαγή. Κάθε στιγμή πάντως έχουμε όρισμένο αριθμό ιόντων $Mo(CN)_8^{4-}$ που είναι αντιπρισματικά, όρισμένο δωδεκαεδρικά και δεν μπορεί ν' άποκλειστεί τό ένδεχόμενο να έχουμε κι' άλλες ένδιάμεσες γεωμετρίες. Η κατάσταση αυτή δεν πρέπει να συγχέεται με ένδεχόμενη μόνιμη παραμόρφωση που επιβάλλεται π.χ. απ' τό κρυσταλλικό πλέγμα στή στερεά κατάσταση και που μπορεί να δίνει σ' όλα τά μόρια μία ένδιάμεση ανάμεσα σέ δύο ή περισσότερες «ιδανικές» δομές κατάσταση, την ίδια όμως για όλα τά μόρια.

Πλήρης εύκαμψία θα ίσοδυναμούσε με σφαιρική μέση κατανομή των υποκαταστατών γύρω απ' τό κεντρικό ίόν ή άτομο. Υπάρχουν όμως πολλές παρατηρήσεις που δείχνουν ότι ό έκφυλισμός των τροχιακών d μερικά αίρεται. Πού σημαίνει ότι τό περιβάλλον γύρω τους δεν είναι σφαιρικό. Στόν Πίνακα IV π.χ.

δίνονται τά μήκη κύματος μερικών μεγίστων στά φάσματα υπεριώδους-όρατοϋ διαφόρων συμπλόκων καθώς και οι αντίστοιχοι συντελεστές άπορροφήσεως. Χαρακτηριστικό των φασμάτων όρατοϋ - υπεριώδους ενώσεων με μεγάλους αριθμούς συντάξεως είναι γενικά οι μεγάλοι συντελεστές άπορροφήσεως που όφειλονται στην έλλειψη κεντροσυμμετρικότητας στίς δομές. Οι κορυφές είναι πλατιές και άλληλοκαλύπτονται, που δεν άποδεικνύει μέν αλλά πάντως δεν βρίσκεται σέ άσυμφωνία με την υπόθεση ταυτόχρονης παρουσίας περισσότερων της μίας δομών. Τό σημαντικότερο όμως απ' τή σκοπιά της εύκαμψίας είναι ότι άπορροφήσεις d-d υπάρχουν, που σημαίνει ότι τά τροχιακά d έχουν διαφοροποιηθή και ότι τό περιβάλλον γύρω τους δεν είναι σφαιρικό. Τά φάσματα λοιπόν δείχνουν ότι ναί μέν φαίνεται να υπάρχει εύκαμψία, όχι όμως πλήρης. Οι υποκαταστάτες μετακινούνται εύκολα μέσα σ' όρισμένα όρια, δεν μπορούν όμως να πάρουν κι' όποιαδήποτε σχετική θέση. Υπάρχουν περιοχές που τούς είναι άπρόσιτες. Αυτό φαίνεται καθαρά κι' απ' τή σύγκριση που κάναμε στή παράγραφο 2.2. ανάμεσα στο αντίπρισμα και τό δωδεκάεδρο απ' τή μία μεριά και τον κύβο απ' την άλλη. Είδαμε, ότι οι δυνάμεις απώσεως στον κύβο είναι συγκριτικά πολύ πίο ισχυρές και γενικά υπάρχει μία άσάθθεια του κύβου ως προς τά άλλα σχήματα. Γι' αυτό άλλωστε δεν έχουν παρασκευαστεί μεμονωμένα κυβικά σύμπλοκα. Η κυβική είναι λοιπόν μία απ' τις διατάξεις που για λόγους φυσικών δυνάμεων άποκλείεται.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV

ΜΕΓΙΣΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΩΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΥΜΠΛΟΚΩΝ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ 7 ΚΑΙ 8

Ένωση	λ_{max} (nm)	ϵ_{max}	λ_{max} (nm)	ϵ_{max}	Βιβλιο- γραφία
$K_4 Mo(CN)_7$	289	693	402	203	(11)
$Mo(CN)_8^{3-}$	312	800	387	1350	(14)
$W(CN)_8^{3-}$	296	810	357	1790	(14)
$Re(CN)_8^{3-}$	330	653	376	177	(14)
$KNb(SO_4)_2(H_2O)_4$	310	100	400	90	(18)

Τά όρια της εύκαμψίας δεν είναι εύκολο να καθοριστούν και πάντως δεν έχει άκόμα γίνει άπόπειρα όρισμού κάποιου «βαθμού εύκαμψίας». Μία ποιοτική εξέταση που θα κάναμε σ' επόμενη παράγραφο για να δούμε ποιές δομές προτιμούνται είναι μία πρώτη άπόπειρα καθορισμού των όριων της εύκαμψίας, δεν μπορεί όμως να θεωρηθεί λύση του προβλήματος. Τό μόνο που μπορούμε ίσως να πούμε σ' αυτή τή φάση είναι ότι τό κριτήριο για τό βαθμό της εύκαμψίας πρέπει να είναι μία συνεχής συνάρτηση, να είναι δηλαδή τοπολογικό.

Συνήθως, οι διάφοροι συγγραφείς για κάθε αριθμό συντάξεως «παίζουν» ανάμεσα σέ δύο ή τρεις «έξιιδανικευμένες» δομές και προσπαθούν να εξηγήσουν τά δεδομένα τους με βάση αυτές τις δομές, έπικαλούμενοι συχνά και παραμορφώσεις. Ο αριθμός όμως των δυνατών πολυέδρων αυξάνεται άπότομα αυξανόμενου του αριθμού των κορυφών¹⁹ (Πίνακας V). Φαίνεται λοιπόν σάν υπεραπλοποίηση τό να ξεχωρίζουμε έλάχιστα απ' αυτά τά πολυέδρα χωρίς να δικαιολογούμε γιατί άποκλείσαμε τά υπόλοιπα. ίσως μάλιστα και χωρίς να συνειδητοποιούμε καν ότι υπάρχουν κι' άλλα.

Ποιές είναι όμως οι πειραματικές δυνατότητες για να διερευνηθούν τά παραπάνω προβλήματα; Στόν πίνακα VI δίνονται οι χρόνοι ζωής για τή διάταξη με τή μικρότερη ένέργεια τριών εύκάμπτων μορίων. Οι εκτιμήσεις είναι όμολογουμένα πολύ χονδροειδείς και κυμαίνονται μέσα σέ εύρύτατα όρια. Δίνουν όμως μία ιδέα της κλίμακας του χρόνου. Η κλίμακα χρόνου των

ΠΙΝΑΚΑΣ V

Αριθμός κορυφών	Αριθμός κορυφών				
	4	5	6	7	8
Ολικός αριθμός πολυέδρων	1	2	7	34	257

διαφόρων φυσικών πειραματικών μεθόδων που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να είναι συγκρίσιμη με το χρόνο που διατηρείται μία συγκεκριμένη δομή. Στόν Πίνακα VII δίνεται ο χρόνος αλληλεπιδράσεως της αντίστοιχης ακτινοβολίας (ή σωματιδίου) με το μόριο. Ο χρόνος όμως αυτός λέει απλώς πόσο κρατάει μία αλληλεπίδραση. Το πραγματικό όμως πείραμα συνεπάγεται συσσώρευση του αποτελέσματος πολλών τέτοιων αλληλεπιδράσεων - για να μπορέσει το αποτέλεσμα αυτό να καταγραφεί στα όργανα μετρήσεως. Το πραγματικό δηλαδή πείραμα διαρκεί πολύ περισσότερο. Αν στη διάρκεια του πειράματος ή δομή του μορίου αλλάξει, μία γρήγορη μέθοδος (όπως π.χ. η περιθλαση, φασματοσκοπία υπεριώδους, όρατου κλπ) θα δώσει ένα είδος «έπικαλύψεις πολλών στιγμιαίων δομών». Σάν να φωτογραφίζουμε επανειλημμένα, πάνω στο ίδιο φιλμ ένα αντικείμενο που κινείται. Το αποτέλεσμα θα είναι να απέικονιστεί μία κάποια μέση κατάσταση. Οι βραδύτερες μέθοδοι (όπως το nmr) έχουν διάρκεια αλληλεπιδράσεως συγκρίσιμη με τη «ζωή» ενός εύκαμπτου μορίου και γι' αυτό είναι πιο χρήσιμες στην ανίχνευση τέτοιων μορίων. Η εύκαμψια μπορεί όμως να ανιχνευτεί έμμεσα και με τις άλλες μεθόδους, μία και η αλλαγή της δομής μπορεί να συνεπάγεται αλλαγή χρώματος, μαγνητικών ιδιοτήτων κλπ. Στόν Πίνακα VIII π.χ. δίνεται η επίδραση που έχουν διάφορα κατιόντα σ' ένα λ_{\max} του ηλεκτρονικού φάσματος του ανιόντος $W(CN)_6^{3-}$. Οι παρατηρούμενες αλλαγές αποδίδονται²² στην εύκαμψια του συμπλόκου αυτού ιόντος.

ΠΙΝΑΚΑΣ VI

ΧΡΟΝΟΙ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΟΥΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΣΕ ΜΗ ΑΚΑΜΤΑ ΜΟΡΙΑ^{20,21}

Μόριο ή ιόν	Χρόνος Ζωής (s)	Μέθοδος μετρήσεως
IF ₇	10 ⁻³ - 10 ⁻¹²	n.m.r., IR
Mo(CN) ₆ ⁴⁻	10 ⁻³ - 10 ⁻¹²	n.m.r.
ReH ₉ ²⁻	10 ⁻³ - 10 ⁻¹²	n.m.r., IR

ΠΙΝΑΚΑΣ VII

ΚΛΙΜΑΚΑ ΧΡΟΝΟΥ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ

Τεχνική	Χρόνος αλληλεπιδράσεως (κατά προσέγγιση, s)
Περιθλαση ηλεκτρονίων	10 ⁻²⁰
» νετρονίων	10 ⁻¹⁸
» ακτίνων X	10 ⁻¹⁸
Υπεριώδες	10 ⁻¹⁵
Όρατό	10 ⁻¹⁴
Υπερυθρο	10 ⁻¹³
ESR	10 ⁻⁴ - 10 ⁻⁸
NMR	10 ⁻¹ - 10 ⁻⁹
Τετραπολικός συντονισμός	10 ⁻¹ - 10 ⁻⁸
Mössbauer (σίδηρος)	10 ⁻⁷
Μοριακές δέσμες	10 ⁻⁶
Πειραματικός διαχωρισμός ισομερών	10 ⁻²

ΠΙΝΑΚΑΣ VIII

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΑΤΙΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ $W(CN)_6^{3-}$

Κατιόν	λ_{\max}
Na+ (ύδατικό διάλυμα)	435
(n-Bu) ₄ N ⁺ (σέ CH ₂ Cl ₂)	358
Ag+ (ύδατικό διάλυμα με NH ₃)	439-420
Na+ (στερεό άλας νατρίου)	455
K+ (στερεό άλας καλίου)	439

4. Στερεοχημικά σχήματα για διάφορους αριθμούς συντάξεως.

Υπό το φώς των όσων είπαμε «περί βαθμού εύκαμψίας» θα εξετάσουμε στη συνέχεια τις στερεοχημικές δομές για διάφορους αριθμούς συντάξεως. Πριν όμως προχωρήσουμε στην ανάπτυξη του κύριου θέματος θ' ανοίξουμε μία παρένθεση για να γενικεύσουμε τη μέθοδο της ανυσματικής συνθέσεως και αναλύσεως των δυνάμεων, ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί και σε όμοιοπολικά μόρια. Έτσι, και τα συμπεράσματά μας ως προς τις διάφορες δομές θα είναι κι' αυτά γενικότερα.

4.1. Γενίκευση της μεθόδου της ανυσματικής συνθέσεως και αναλύσεως των δυνάμεων.

Σύμφωνα με το ηλεκτροστατικό θεώρημα των Helmann και Feynman²³ ή συνιστώσα της δυνάμεως που δρᾷ πάνω στον πυρήνα A του μορίου κατά τον άξονα των Δ δίνεται απ' την εξίσωση:

$$F_{Ax} = \frac{\partial}{\partial x_A} \left(\sum_{B(\neq A)} \frac{Z_A Z_B e^2}{r_{AB}} \right) - \int \rho \epsilon_{Ax} dr \quad (11)$$

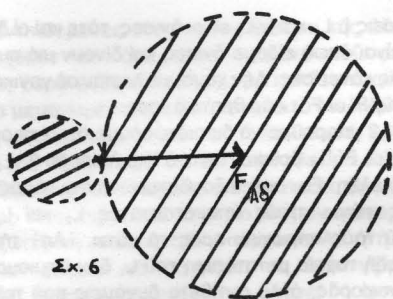
όπου Z_A, Z_B είναι τα φορτία των πυρήνων A και B αντίστοιχα, r_{AB} η απόσταση μεταξύ πυρήνων A και B, ρ η ηλεκτρονική πυκνότης στο σημείο με συντεταγμένες (x, y, z) και E_{Ax} το ηλεκτρικό πεδίο που παράγεται απ' τον πυρήνα A κατά την κατεύθυνση του άξονα των X, στη θέση του ηλεκτρονίου 1.

Για την εφαρμογή της παραπάνω εξισώσεως μπορούμε να κάνουμε προσεγγίσεις, όπως κάνουμε και με τις εξισώσεις που περιέχουν ενεργειακούς όρους, ή ίδια όμως η εξίσωση δέν αποτελεί προσέγγιση, είναι ακριβές αποτέλεσμα της κβαντομηχανικής, που όμως έχει μία καταπληκτικά απλή φυσική σημασία: δίνει τη δύναμη F_{Ax} που ασκούν πάνω στον πυρήνα A όλοι οι άλλοι πυρήνες και τα ηλεκτρόνια του μοριακού συστήματος και λέει ότι η δύναμη αυτή είναι απλούστατα το άθροισμα των κλασσικών ηλεκτροστατικών δυνάμεων που ασκούνται μεταξύ A και όλου τους άλλους πυρήνες και μεταξύ A και το ηλεκτρονικό νέφος. Η κατανομή ρ(x,y,z) του ηλεκτρονικού νέφους προσδιορίζεται κβαντομηχανικά. Από κει όμως και πέρα χρησιμοποιούμε μόνο έννοιες και όρους της κλασσικής ηλεκτροστατικής.

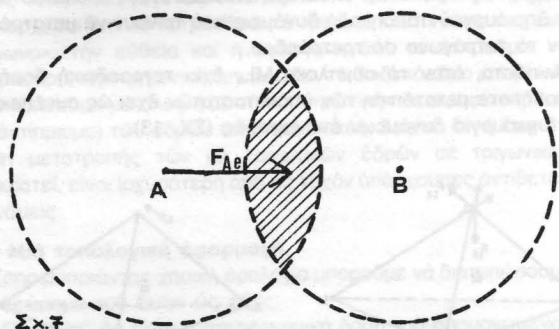
Κβαντομηχανικά η κατανομή ρ(x, y, z) μπορεί να εκφραστεί ως συνάρτηση ατομικών ή μοριακών τροχιακών. Κάνοντάς το ο Nakatzuj²⁴ μετασχημάτισε το δεξιό μέρος της εξισώσεως (11) έτσι πού ν' αποτελεί άθροισμα τριών όρων. Έδω, χωρίς να υπεισέλθουμε στις ακριβείς μαθηματικές εκφράσεις μπορούμε να γράψουμε συνοπτικά για την ανυσματική δύναμη F_A που δρᾷ πάνω στον πυρήνα A:

$$\vec{F}_A = \vec{F}_{A\delta} + \vec{F}_{Ae} + \vec{F}_{Aa} \quad (12)$$

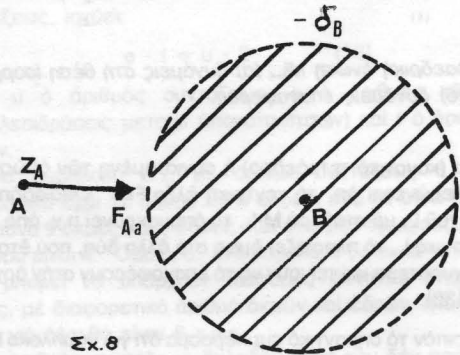
Ο καθένας απ' τούς τρεις όρους στο δεξιό μέρος της εξισώσεως (12) έχει τη δική του φυσική σημασία. Έτσι, η δύναμη F_{Aδ} που ονομάζεται δύναμη διπόλου είναι η δύναμη που ασκείται στο A π.χ. από ένα υβριδισμένο ηλεκτρονικό νέφος (Σχ. 6). Η δύναμη F_{Ae} που θα ονομάσουμε δύναμη έναλλαγής είναι η

Σχ. 6

Σχ. 7

Σχ. 8

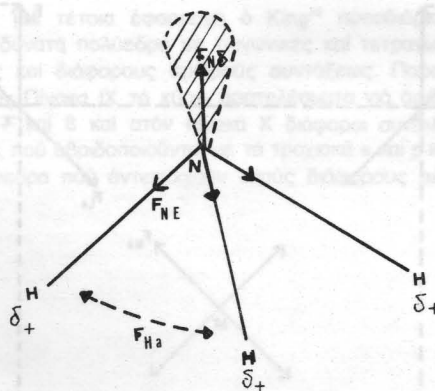
δύναμη που άσκειται πάνω στον πυρήνα A απ' το ηλεκτρονικό νέφος που βρίσκεται στη περιοχή επικαλύψεως των τροχιακών, ανάμεσα στους πυρήνες A και B (Σχήμα 7)

Έδω πρέπει να σημειωθεί ότι η δύναμη F_{Ae} που άσκειται πάνω στον πυρήνα A δεν είναι αναγκαστικά ίση με την αντίστοιχη δύναμη έναλλαγής F_{Be} , παρά μόνο αν η κατανομή του ηλεκτρονικού νέφους ανάμεσα στους πυρήνες A και B είναι απόλυτα συμμετρική.

Η δύναμη τέλος F_{Aa} , που θα ονομάσουμε δύναμη αποτελεσματικού φορτίου, είναι η δύναμη που άσκειται στον A απ' το όλικό αποτελεσματικό φορτίο δε του ατόμου B (τό προασπισμένο απ' τα γύρω ηλεκτρόνια, φορτίο του B) (Σχ. 8)

Στό μόριο π.χ. της άμμωνίας (Σχ. 9) έχουμε τις εξής κύριες δυνάμεις (οι άσθενέστερες παραλείπονται απ' το σχήμα):

Στις παραπάνω τρεις κατηγορίες δυνάμεων ταξινομούνται όλες οι δυνάμεις μέσα σ' ένα μόριο, είτε το μόριο είναι ιοντικό είτε είναι ομοιοπολικό και δ , τειπαμε στη παράγραφο 2.2 για την σύνθεση και την ανάλυση των δυνάμεων ισχύει και γενικότερα για τις γενικευμένες δυνάμεις που προκύπτουν απ' το θεώρημα Hellmann-Feynman. Ίσχύει ειδικότερα η γενική άρχη σύμφωνα

Σχήμα 9

με την όποια στη θέση ισορροπίας των πυρήνων ή συνισταμένη δύναμη πάνω σε κάθε πυρήνα μηδενίζεται.

4.2. Η τάση για τριγωνοποίηση των εδρών στις χημικές δομές*.

Είναι γεγονός άναμφισβήτητο ότι στις χημικές δομές κυριαρχούν πολυέδρα με τριγωνικές έδρες, ή όπως άλλοιώς λέγονται τά τριγωνοποιημένα πολυέδρα. Με βάση την παραπάνω συνοπτική θεωρητική θεμελίωση θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε γιατί συμβαίνει αυτό. Ας εξετάσουμε πάλι, για λόγους απλότητας, ένα τετραγωνικό σύμπλοκο ML_4 , χωρίς μή δεσμικά ζεύγη ηλεκτρονίων στη στιβάδα σθένους κι' επομένως χωρίς διπολικές δυνάμεις (F_s), με υποκαταστάτες L μονατομικούς. Περιορισμούς για τη φύση των δεσμών δεν βάζουμε. Η εικόνα που παίρνουμε τότε δίνεται στο σχήμα 10.

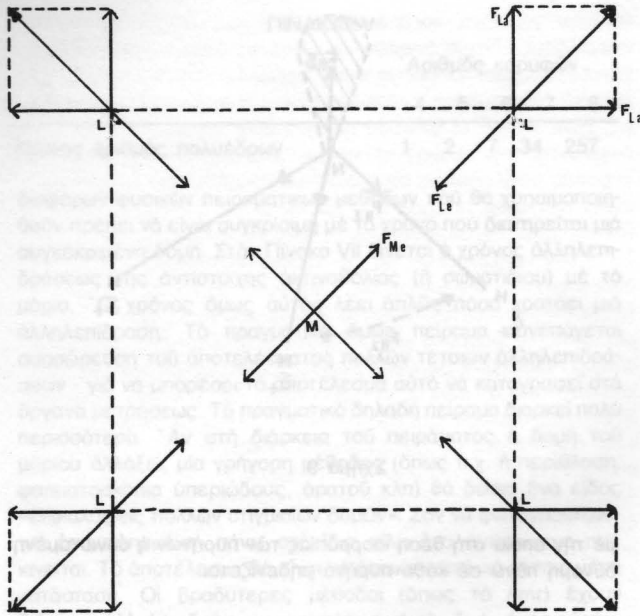
Από τό σχήμα έχουν προσληφθή για απλότητα οι δυνάμεις όλικου αποτελεσματικού φορτίου που άσκοονται απ' τό M πάνω στους L και αντίστροφα. Τά συμπεράσματα στά όποία θά οδηγηθούμε για τη γεωμετρία δεν επηρεάζονται απ' την παράλειψη αυτή. Είναι φανερό απ' τό Σχ. 10 ότι αν τό τετράγωνο δεν έχει παραμορφώσεις οι δυνάμεις F_{Me} άλληλοεξουδετερώνονται. Για τούς υποκαταστάτες η δύναμη F_{Me} εξουδετερώνεται απ' τη συνισταμένη των δυνάμεων άπίσσεως M_{La} κλπ.

Ας υποθέσουμε τώρα ότι ένα απ' τά L φεύγει λίγο απ' τη κορυφή του κανονικού τετραγώνου (π.χ. λόγω δονήσεως), αλλά ότι παραμένει στο επίπεδο (Σχ. 11)

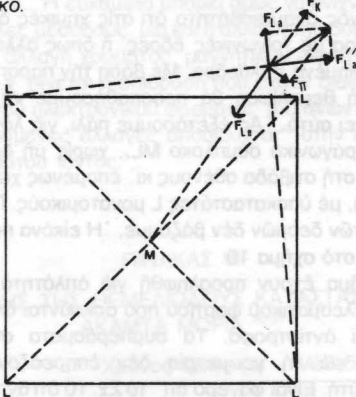
Απ' τό Σχ. 11 φαίνεται ότι οι δυνάμεις F'_{La} , F''_{La} είναι άνισες και η συνισταμένη τους δεν κείται πιά στην εύθεια ML. Αντίθετα, υπάρχει μία συνιστώσα κάθετη στην εύθεια αυτή (ή F_n) που τείνει να επαναφέρει τό L στη θέση του κανονικού τετραγώνου. Βλέπουμε δηλαδή τό φυσικό λόγο για τό όποιο η ένωση ML_4 τείνει να πάρει τη μορφή μή παραμορφωμένου τετραγώνου.

Τί θα συμβεί όμως αν τό L μετατοπιστεί έξω απ' τό επίπεδο; Η εικόνα που παίρνουμε σ' αυτή την περίπτωση δίνεται στο Σχ. 12 (που σχεδιάστηκε προοπτικά).

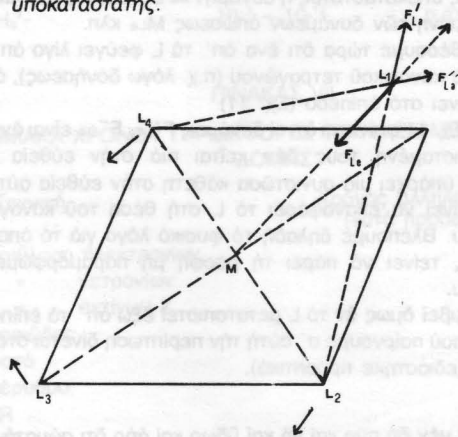
* «Πρώτον μέν δὴ πῦρ καὶ γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ ὅτι σώματά ἐστι, δὴλόν που καὶ παντί· τό δέ τοῦ σώματος εἶδος πᾶν καὶ βάθος ἔχει· τό δέ βάθος αὐ πᾶσα ἀνάγκη τήν ἐπίπεδον περιειληφέναι φύσιν· ἡ δέ ὀρθή τῆς ἐπιπέδου βάσεως ἐκ τριγώνου συνέστηκε» Πλάτωνος Τίταιος:

Σχ. 10 Δυνάμεις Hellmann - Feynman σ' ένα τετραγωνικό σύμπλοκο.

Σχ. 11 Δυνάμεις που αναπτύσσονται όταν μετατοπιστεί ένας υποκαταστάτης.

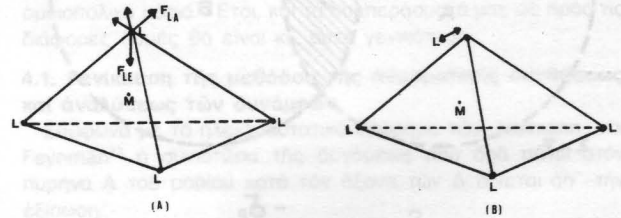

Σχ. 12 Δυνάμεις που αναπτύσσονται όταν ένας υποκαταστάτης μετατοπιστεί έξω από το επίπεδο. Όλοι οι υποκαταστάτες είναι ίδιοι αλλά αριθμήθηκαν για να διευκολυνθή η συζήτηση.

Αν οι αποστάσεις L_1L_4 και L_1L_2 είναι άνισες, τότε και οι δυνάμεις F'_{L1a} και F''_{L1a} είναι όπως είδαμε άνισες και δίνουν μία συνιστώσα που τείνει να τις κάνει ίσες. Δεν χάνουμε λοιπόν σε γενικότητα αν θεωρήσουμε τις F'_{L1a} F''_{L1a} αριθμητικά ίσες.

Απ' το Σχ. 12 μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι οι περιφερειακές απώσεις F'_{L1a} , F''_{L1a} βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο ($L_1L_2ML_4$) με την κεντρική έλξη F_{Le} και εξουδετερώνονται άμοιβαία. Οι απώσεις όμως πάνω στους υποκαταστάτες L_2 και L_4 έχουν συνιστώσα που τούς σπρώχνει προς τα κάτω. Απ' την εκτός επιπέδου δηλαδή τυχαία μετατόπιση του L_1 , δεν δημιουργούνται δυνάμεις επαναφοράς, αλλά αντίθετα δυνάμεις που τείνουν να αναδιπλώσουν το επίπεδο κατά τη διαγώνιο L_2L_4 , αυξάνοντας ταυτόχρονα λίγο και την απόσταση ανάμεσα στους υποκαταστάτες. Δημιουργούνται δηλαδή δυνάμεις που τείνουν να μετατρέψουν το τετράγωνο σε τρετάεδρο.

Αντίθετα, όταν το σύμπλοκο ML_4 έχει τετραεδρική δομή, οποιαδήποτε μετατόπιση των υποκαταστατών έχει ως συνέπεια την δημιουργία δυνάμεων επαναφοράς (Σχ. 13).

Σχ. 13 Τετραεδρική ένωση ML_4 , (α) δυνάμεις στη θέση ισορροπίας (β) δυνάμεις επαναφοράς.

Στο σχ. 13α (κανονικό τετράεδρο) η συνισταμένη των απώσεων F_{La} εξουδετερώνεται απ' τη κεντρική έλξη F_{Me} . Οποιαδήποτε μετατόπιση του L , με σταθερό $M-L$, τό άπομακρύνει π.χ. από ένα απ' τα γειτονικά L , τό πλησιάζει όμως στά άλλα δύο, που έτσι τό άπωθούν ισχυρότερα και τείνουν να τό επαναφέρουν στην άρχική θέση (Σχ. 13β).

Βγαίνει λοιπόν τό σημαντικό συμπέρασμα ότι για σύμπλοκο ML_4 με αριθμό συντάξεως 4, στό όποιο δέν υπάρχουν ασύζευκτα ήλεκτρονια και έξωτερικές επιδράσεις ή σταθερή δομή είναι τό τετράεδρο και όχι τό τετράγωνο. Η σταθερή δομή έχει δηλαδή τριγωνικές έδρες.

Η τάση μάλιστα αυτή για τριγωνοποίηση είναι γενικότερη, γιατί ότι ειπώθηκε για ένα τετραγωνικό σύμπλοκο ισχύει και για μία τετραγωνική (γενικότερα πολυγωνική) έδρα ενός πολύεδρου με πολλές κορυφές που όπως τό τετράγωνο τείνει κι' αυτή να «διπλώσει» και να μετατραπεί σε δύο τριγωνικές.

Η ύπαρξη ενός σχετικά πολύ μικρού άριθμού ένώσεων με στερεοχημική δομή που έχει μη τριγωνικές έδρες δέν άναιρεί τον κανόνα που φαίνεται να έχει γενική ισχύ. Γιατί ό κανόνας άναφέρεται στην έμφυτη, έσωτερική τάση που έχουν οι ίδιες οι πολυγωνικές έδρες να μετατραπούν σε τριγωνικές. Είναι όμως δυνατό να υπάρχουν κι' άλλες δυνάμεις έξωτερικές ή από άλλο τμήμα του μορίου που αντίτίθενται σ' αυτή τή τάση.

Μή δεσμικά ζεύγη ήλεκτρονίων π.χ. έξω απ' τό επίπεδο του τετραγώνου έμποδίζουν τήν «άναδιπλώση», διότι άσκοούν κι' αυτά δυνάμεις απώσεως. Αυτό γίνεται π.χ. στά τετραγωνικά σύμπλοκα του λευκοχρύσου, του παλλαδίου κλπ. Σ' αυτή μάλιστα τήν περίπτωση μπορούμε ίσως να μιλήσουμε για «ψευδοτετραγωνικά» σύμπλοκα, γιατί αν ληφθούν υπ' όψη, ως υποκαταστάτες και τά ασύζευκτα ήλεκτρονια, ή δομή θά είναι πάλι τριγωνοποιημένη.

Δυνάμεις αντιτιθέμενες στην τριγωνοποίηση της έδρας μπορεί να αναπτυχθούν κι' από άλλα τμήματα του μορίου. Μιά τετραγωνική έδρα ενός πολυέδρου με πολλές κορυφές υαφέρει από ένα μεμονωμένο τετράγωνο κατά τό ότι οι δύο όψεις της επιφανείας της διαφοροποιούνται: ή έσωτερική βρίσκεται στό έσωτερικό του πολυέδρου κι' άπ' τήν πλευρά της άσκούνται όλες οι επιδράσεις των υπόλοιπων ύποκαταστατών, ενώ έφθσον τό πολυέδρο είναι κυρτό και τό μόριο άπομονωμένο, επιδράσεις άπ' τήν έξωτερική πλευρά δέν υπάρχουν. Αύτή ή ιδιόρρυθμη «άσυμμετρία» μπορεί νά όδηγήσει σέ άνάπτυξη δυνάμεων έπαναφοράς. Τέλος ή τριγωνοποίηση μπορεί νά έμποδιστεί από έξωτερικές δυνάμεις (π.χ. κρυσταλλικού πλέγματος, διαλυτώσεως κλπ). Τό γεγονός πάντως ότι ή μέν όργανική χημεία κυριαρχείται άπ' τό τετράεδρο, τό τρίγωνο και τό «έκφυλισμένο τρίγωνο», τήν εύθεία και ή άνόργανη άπ' τό όκτάεδρο, τό τετράεδρο, τήν τριγωνική διπυραμίδα, τό δωδεκάεδρο και γενικά από πολυέδρα με όλες ή με τή «συντριπτική πλειοψηφία» (όπως τό αντίπρισμα) των έδρών τους τριγωνικές, δείχνει ότι ή έμφυτη τάση μετατροπής των μη τριγωνικών έδρών σέ τριγωνικές έπικρατεί, είναι ισχυρότερη από τίς τυχόν υπάρχουσες αντίθετες δυνάμεις.

4.3 Μιά τοπολογική έφαρμογή.

Χρησιμοποιώντας χημική όρολογία μπορούμε νά διατυπώσουμε τό θεώρημα του Euler ως εξής:

“Όποια κι' άν είναι ή στερεοχημική δομή του άπομονωμένου μορίου μιας χημικής ένωσης που έχει όρισμένο αριθμό συντάξεως, ισχύει:

$$e - f = u - 2 \quad (13)$$

όπου u ό αριθμός συντάξεως, e ό αριθμός των άκμών (άλληλεπιδράσεις μεταξύ ύποκαταστατών) και f ό αριθμός των έδρών.

Ένα σύμπλοκο π.χ. με αριθμό συντάξεως 6, άν είναι όκταεδρικό έχει 12 άκμές και 8 έδρες, ενώ άν είναι πρισματικό έχει μόνο 9 άκμές και 5 έδρες. Και στίς δύο όμως περιπτώσεις ή διαφορά είναι 4. “Όμοια, σ' ένα σύμπλοκο με όκτώ ύποκαταστάτες, μπορεί νά υπάρχουν διάφορες δυνατές στεροχημικές δομές, με διαφορετικό αριθμό άκμών και έδρών, ή διαφορά e-f όμως για όλα θά είναι 6 κ.ο.κ.

“Ο αριθμός συντάξεως δηλαδή τόνος των στεροχημικών και τόν αριθμό των άκμών και έδρών τής στεροχημικής δομής, δέν προκαθορίζει δηλ. τό συγκεκριμένο πολυεδρικό σχήμα στό όποιο άντιστοιχεί ή δομή αύτή, καθορίζει όμως μονοσήμαντα τό ποιά θά είναι ή διαφορά e-f.

“Η σταθερότητα τής διαφοράς e-f για όρισμένο αριθμό συντάξεως είναι ιδιότητα τοπολογική. Με άπλά λόγια ισχύει άκόμα κι' άν τό σχήμα ύποστεί παραμόρφωση, κάμψη, συμπίεση, διόγκωση κλπ. ή άκόμα κι' άν ύποθέσουμε ότι οι ύποκαταστάτες είναι τοποθετημένοι πάνω στην επιφάνεια μιας σφαίρας. Δέν ισχύει όμως για άσυνεχείς μεταβολές όπως σχίσσιμο, κόψιμο, σπάσιμο, συνένωση κλπ.

“Η ένδομοριακή εύκαμψία των συμπλόκων με μεγάλους αριθμούς συντάξεως, συνεχείς παραμορφώσεις κλπ. συμφωνεί με τήν τοπολογική έννοια που αναφέρθηκε πιό πάνω. Συνεπώς προσφέρεται για τήν έφαρμογή του θεώρηματος του Euler, άφου τό θεώρημα αυτό ισχύει για γενικότερες (τοπολογικές) αλλαγές, ισχύει ειδικότερα και για τίς περιορισμένες αλλαγές που έπιτρέπει (για φυσικούς λόγους) ό βαθμός εύκαμψίας ενός «μη άκάμπτου» συμπλόκου. Γενικά θά μπορούσε νά πει κανείς ότι τό θεώρημα του Euler θά μπορούσε νά εφαρμοστεί στή χημεία άμεσα για τή μελέτη έμφύτων ιδιοτήτων που δέν συνεπάγονται σπάσιμο ή δημιουργία δεσμών.

Κάνοντας μία τέτοια έφαρμογή ό King²⁵ προσδιόρισε τά τοπολογικά δυνατά πολυέδρα με τριγωνικές και τετραγωνικές μόνο έδρες και διάφορους αριθμούς συντάξεως. Παρακάτω δίνονται στον Πίνακα IX τά κύρια άποτελέσματα για αριθμούς συντάξεως 7 και 8 και στον πίνακα X διάφοροι συνδυασμοί τροχιακών d, που ύβριδοποιούνται με τά τροχιακά s και p καθώς και τά πολυέδρα που άντιστοιχούν στους διάφορους αυτούς ύβριδισμούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ IX

Τοπολογικά δυνατά πολυέδρα για αριθμούς συντάξεως 7,8,9.

Είδος πολυέδρου	*Αριθμός στοιχείων			Εξόν έδρων		Εξόν κορυφών			Όμάδα σημείου
	e	f	u	t	q	j ₃	j ₄	j ₅	
1) Αριθμός συντάξεως 7 πολυέδρο με τετραγωνική και τριγωνική βάση	7	11	6	2	4	6	1	0	C _s
3-έκτετασμένο τριγωνικό κρύσμα	7	12	7	4	3	4	3	0	C _{3v}
4-έκτετασμένο τριγωνικό κρύσμα	7	13	8	6	2	2	5	0	C _{2v}
Στρεβλωμένο με τετραγωνική και τριγωνική βάση	7	14	9	8	1	0	1	3	C _s
πενταγωνική διπυραμίδα	7	14	10	10	0	0	5	2	D _{5h}
2) Αριθμός συντάξεως 8									
Κύβος	8	12	6	0	6	8	0	0	O _h
Παραμορφωμένος κύβος	9	13	7	2	5	6	2	0	C _{2v}
Κόβι ούρο όκτάεδρο	88	14	8	4	4	4	4	0	D _{2h}
3,3-έκτετασμένο τριγωνικό κρύσμα	8	15	9	6	3	2	6	0	D _{3h}
τετραγωνικό αντίπρισμα	8	16	10	8	2	0	8	0	D _{4h}
4,4-έκτετασμένο τριγωνικό κρύσμα	8	17	11	10	1	0	6	2	C _{2v}
δωδεκάεδρο	8	18	12	12	0	0	4	4	D _{2d}
3) Αριθμός συντάξεως 9									
Μικρό τριγωνικό κρύσμα	9	15	9	2	6	6	3	0	D _{3h}
έκτετασμένος κύβος	9	16	9	4	5	4	5	0	C _{4v}
τετραγωνικό-έκτετασμένο 8-13-7 πολυέδρο	9	17	10	6	4	2	7	0	C _{2v}
Δι-σπικό έκτετασμένο 7,11,5 πολυέδρο	9	18	11	8	3	1	7	1	C _s
3,4,3-τριέκτετασμένο τριγωνικό κρύσμα	9	19	12	10	2	2	3	4	C _{2v}
4-έκτετασμένο τετραγωνικό αντίπρισμα	9	20	13	12	1	0	5	4	C _{4v}
4,4,4-τριέκτετασμένο τριγωνικό κρύσμα	9	21	14	14	0	0	3	6	D _{3h}

Τά σύμβολα παριστούν : u= αριθμό κορυφών, e= αριθμό άκμών f= αριθμός έδρων t= αριθμός των τριγωνικών έδρων, q = αριθμός των τετραγωνικών έδρων, j_i = αριθμός κορυφών τάξεως i, όπου i ό αριθμός των άκμών που συντρέχει στην κορυφή. “Η ομάδα σημείου που δίνεται άντιστοιχεί σέ κάθε περίπτωση στή μέγιστη συμμετρία. Οι παραμορφώσεις ελαττώνουν τή συμμετρία αύτή.

ΠΙΝΑΚΑΣ Χ

Πολύεδρα που αντιστοιχούν σε διάφορους συνδυασμούς των d τροχιακών*

Αριθμ. συντάξεως	d τροχιακά					Δυνατά πολύεδρα
	χ^2	ϕz	z^2	$x^2 - y^2$	xy	
7	1	0	0	1	1	7,12,7-3-έκτισταγαυμένο τρίγων. κρύσμα 7,15,10 Πενταγων. δικυραμής
7	0	1	0	1	1	7,12,7-3-έκτισταγαυμένο τρίγ. κρύσμα 7,15,10-Πενταγων. δικυραμής
7	0	0	1	1	1	7,12,7-3-έκτισταγαυμένο τρίγων. κρύσμα 7,15,10-Πενταγων. δικυραμής
7	1	0	1	0	1	7,14,7-Πολύεδρο 7,13,8-4-έκτισταγαυμένο τρίγ. κρύσμα
7	1	1	0	0	1	7,14,9-Πολύεδρο
7	0	1	1	0	1	7,11,6 Πολύεδρο 7,12,7-3-έκτισταγαυμένο τρίγ. κρύσμα
7	1	0	1	1	0	7,14,9 Πολύεδρο 7,13,8-4-έκτισταγαυμένο τρίγων. κρύσμα
7	1	1	0	1	0	7,14,9 Πολύεδρο
7	0	1	1	1	0	7,11,6 Πολύεδρο
7	1	1	1	0	0	7,11,6 Πολύεδρο
8	1	1	1	1	0	8,17,11-4,4-δέκτισταγαυμένο τριγωνικό κρύσμα 8,16,10 Τετραγωνικό αντίκρυσμα
8	1	1	1	0	1	8,17,11-4,4-δέκτισταγαυμένο τρίγων. κρύσμα 8,18,12-D _{2d} -Δωδεκάεδρο
8	1	1	0	1	1	8,13,7, C _{2v} - Πολύεδρο
8	1	0	1	1	1	8,13,7, C _{2v} - Πολύεδρο
8	0	1	1	1	1	8,13,7, C _{2v} - Πολύεδρο
9	1	1	1	1	1	9,21,14-4,4,4-Τριεκτισταγαυμένο τρίγ. κρύσμα 9,20,13-9,18,11 - καί 9,15,8-Πολύεδρ

* Τά τροχιακά αυτά d χρησιμοποιούνται μαζί με τά τροχιακά s και p για τον σχηματισμό υβριδικών τροχιακών sp^3 αριθμού συντάξεως 7, sp^3d για αριθμό συντάξεως 8 και sp^3d^2 για αριθμό συντάξεως 9.

Λαμβάνονται υπόψη μόνο δεσμοί σ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. A. J. Downs, «Unusual Coordination Numbers», in «New Pathways in Inorganic Chemistry», E.A.V. Ebsworth, A.E. Maddock, A.E. Sharpe, ed., Cambridge Univ. Press, 1968.
2. P. C. Keper, «The Early Transition Metals», Academic Press, N.Y., 1972
3. Δ. Κατάκης, αδημοσίευτα αποτελέσματα.
4. J. L. Hoard and J. V. Silverton, Inorg. Chem. 2, 235 (1963).
5. E. L. Muetterties and L. J. Guggenberger, J. Am. Chem. Soc. 96, 1748 (1974).
6. L. Pauling, «The Nature of the Chemical Bond», Cornell University Press, 1960.
7. O. J. P. Dunitz, and L.E. Orgel, Adv. Inorg. Chem. Radiochem 2, 1, (1960)
8. (a) J. L. Hoard, and J. V. Silverton, inorg. Chem. 2, 243 (1963)
(b) G. L. Gièu, J. V. Silvedon and J. L. Hoald ibid 2, 250 (1963).
9. S. J. Lippard, Advan. Inorg. Chem. 8, 109 (1967)
10. O. L. Keller Jr. and A. Chethan-Strode, Inorg. Chem. 5, 367 (1966)
11. G. Rossman, F. D. Tsay, and H. B. Gray, Inorg. Chem. 12, 824 (1973)
12. F. Basolo, & R. G. Pearson, «Mechanisms of Inorganic Reactions» Wiley, N.Y. 1958
13. R. V. Parish, Coordination Chem. Rev. 1, 439 (1966)
14. J. R. Perumareddi, A.D. Liehr, and A.W. Adamson, J. Am. Chem. Soc. 85, 249 (1963)
15. A. Müller, P. Werbe, G. Dieman, and P. J. Agmonino, Chem. Ber 105, 2419 (1972)
16. K. Knox, and A. P. Ginsberg Inorg. Chem. 3, 555 (1961)
17. P. A. Koz min J. Struct. Chem. 5, 60 (1964)
18. R. N. Gupta, and B. Ksen, Z. Anorg. Allg. Chem. 398, 312 (1973)
19. D. M. Y. Sommerville, «An Introduction to the Geometry of N. Dimensions», Dover N.Y., 1958.
20. J. B. Reet, and R. Vaneldik, Inorg. Chimica Acta 21, 89 (1977)
21. E. L. Muetterties, Inorg. Chem. 4, 769 (1965)
22. R. A. Pribush, R. D. Archer Inorg. Chem. 13, 2556 (1974)
23. H. Hellmann, «Einführung in die Quantenchemie», Deuticke, Leipzig, 1937 R. P. Feynman, Phys. Rev. 56, 340 (1939)
24. H. Nakatsuji, J. Am. Chem. Soc. 95, 345 (1973)
25. R. B. King, J. Am. Chem. Soc. 91, 7211 (1969).

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

Συνεδρίαση τής 18 Ιουνίου 1980

Προεδρείο: κ. ΑΛΙΚΑΡΙΔΗΣ - κ. ΨΩΜΑΣ - κ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ:

Συζήτηση για το Σχέδιο του νέου Καταστατικού τής Ένωσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σήμερα έχουμε να συζητήσουμε για το σχέδιο του νέου Καταστατικού τής Ένωσης. Η σημερινή Συνέλευση είναι συνέχεια τής προηγούμενης και τήν προηγούμενη Τετάρτη φθάσαμε στο σημείο να έχουμε τελειώσει τή συζήτηση επάνω στο σχέδιο για τόν Όργανισμό εκδόσεων τής Ένωσης Χημικών. Τό Δ.Σ. έχει ζητήσει πριν μπου με στή διαδικασία συζήτησης του νέου Καταστατικού να μπει σάν θέμα και να γίνει μιά ενημέρωση και μιά συζήτηση βέβαια στή συνέχεια με ένα θέμα, πού προέκυψε τό Σάββατο και πού τό Δ.Σ. εκτιμάει είναι ιδιαίτερα σημαντικό και εξαιρετικώς αμφίβολο ότι πρέπει όπωσδήποτε να κουβεντιστεί σήμερα.

Τό θέμα αφορά τήν κατάσταση πού υπάρχει στήν Βιομηχανική Χημεία του Πανεπιστημίου Αθηνών και τή Στάση του Καθηγητή Βασιλειάδη. Εάν ή Συνέλευση δέν έχει αντίρρηση σύμφωνα με τό άρθρο 16 του Καταστατικού είναι δυνατόν να μπει τό θέμα και ή σειρά βέβαια θα καθοριστεί από τήν Γενική Συνέλευση. Η πρόταση ή δική μας είναι να γίνει αποδεκτή ή θέση του Δ.Σ. δηλαδή τό θέμα να μπει για συζήτηση και να προταθεί από τό Καταστατικό.

Τό θέμα είναι αν υπάρχει κάποια αντίρρηση σ' αυτό. Να ψηφίσουμε για να είμαστε και τυπικά εντάξει, ποιοι συμφωνούν στό να μπει και να προταθεί τό θέμα Βιομηχανικής Χημείας και Βασιλειάδη; Ποιοι διαφωνούν; Λευκά, άποχές;

(άκολουθεί όνομαστική ψηφοφορία)

Προεδρείο: Παμψηφεί ή Συνέλευση εγκρίνει να μπει τό θέμα. Ο συνάδελφος Ξυθάλης άς μάς κάνει μιά ενημέρωση για τό θέμα.

κ. Ξυθάλης (Πρόεδρος Δ.Σ.): Θα προσπαθήσω να είμαι σύντομος όσο είναι δυνατόν. Τό Δ.Σ. έκρινε, ότι είναι σκόπιμο και αναγκαίο να γίνει μιά ενημέρωση στή Γενική Συνέλευση για τό θέμα τής λειτουργίας, ή θα έλεγα τής ύπολειψουργίας και τής προοπτικής διάλυσης πού υπάρχει στό Χημικό τμήμα τής Αθήνας. Ιδιαίτερα δέ θα ήθελα να ενημερώσω τήν Γενική Συνέλευση και να καταθέσω ψήφισμα από μέρος του Δ.Σ. προς ψήφισιν, θα ήθελα λέω να ενημερώσω τήν Γενική Συνέλευση για τό θέμα, έτσι ώστε οι συνάδελφοι και να τοποθετηθούν και να ψηφίσουν τελικά.

Από τόν Νοέμβριο ούσιαστικά δέν λειτουργεί ή Βιομηχανική Χημεία στό Πανεπιστήμιο τής Αθήνας. Οι φοιτητές μετά από άλλεπάλληλα έπεισόδια πού γίνονται καθ' όλη τήν διάρκεια των 5 ετών μετά τό 75 και μετά τις έξετάσεις του Νοεμβρίου, πού έγιναν στό τρίτο έτος των σπουδών τους, άρνήθηκαν και άρνούνται μέχρι σήμερα να συμμετάσχουν στα μαθήματα του Καθηγητή Βασιλειάδη, άρνούνται δέ έπίσης να επιτρέψουν στον καθηγητή Βασιλειάδη ούσιαστικά, να είναι ή Καθηγητής τής Βιομηχανικής Χημείας. Υπάρχουν μιά σειρά άποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων, άποφάσεις πού έχουν πάντα τήν συντριπτική πλειοψηφία του Χημικού τμήματος τής Αθήνας, με έλάχιστες εξαιρέσεις. Υπάρχουν διαφορές άποψεων ανάμεσα στους φοιτητές όσον αφορά τήν τακτική πού πρέπει να άκολουθηθεί. Υπάρχει όμως όμοφωνία στό γεγονός, ότι ή Καθηγητής Βασιλειάδης έχει χάσει, όπως θα έλεγε κανένας τήν έξωθεν καλή μαρτυρία για να είναι ή Καθηγητής στήν έδρα τής Βιομηχανικής Χημείας. Από τήν άλλη μεριά έχουν κάνει εκκλήσεις και διαμαρτυρίες και ζητάνε τήν παρέμβαση τής Σχολής και τής Συγκλήτου.

Η Φυσικομαθηματική Σχολή ούσιαστικά προσποείται μέχρι και σήμερα, ότι άγνοεί τό θέμα, ή στήν καλύτερη περίπτωση, όπως στήν τελευταία τής άπόφαση, πού πήρε, καθόρισε ότι πρέπει να γίνει ένας διάλογος ανάμεσα στον Καθηγητή Βασιλειάδη και στους Φοιτητές. Άπόφαση τής Σχολής τήν όποια κατεψήφισε ή ίδιος ή Καθηγητής Βασιλειάδης.

Αυτή τή στιγμή βρίσκονται πάνω από 300 φοιτητές, οι όποιοι θέλουν να δώσουν τό μάθημα τής Βιομηχανικής Χημείας στό Πτυχίο και πάνω από 100 περίπου ίσως και περισσότεροι, πού θέλουν να δώσουν τό μάθημα στό τρίτο έτος. Τό Σεπτέμβριο τά πράγματα θα έχουν χειροτερευσει. Γιατί κανένας από τους σημερινούς τριτοετείς δέν διδάχθηκε, ούτε έκανε Έργαστήρια στήν Βιομηχανική Χημεία. Τό Σεπτέμβριο ύπολογίζουμε, ότι οι φοιτητές πού θα έχουν πλέον ανάγκη να δώσουν τό μάθημα στήν Βιομηχανική Χημεία 3ου ή 4ου έτους θα ξεπερνάνε τους 500, δηλαδή θα ξεπερνάνε περίπου τό 75% του όλου Χημικού Τμήματος.

Τό Δ.Σ. τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών έκρινε αναγκαίο και σκόπιμο, ότι θα έπρεπε να παρέμβει και για τό λόγο αυτό είχε άλλεπάλληλες συζητήσεις με τους φοιτητές, με τό ΕΔΠ και στήν πρώτη φάση με τους Καθηγητές του Χημικού τμήματος τής Αθήνας σέ άτομικό έπίπεδο.

Μετά άπ' αυτό και μετά από τήν εκκλήση και των Φοιτητών προς τήν Ένωση Έλλήνων Χημικών να παρέμβουμε, τό Δ.Σ. κάλεσε τους Καθηγητές του Χημικού Τμήματος τής Αθήνας να συζητήσιν τό θέμα. Στή πρώτη συζήτηση, πού έγινε ήρθε μόνο ή Καθηγητής Βασιλειάδης. Οι άλλοι 5 Καθηγητές του Χημικού Τμήματος με διάφορους λόγους πού έπικαλέσθηκαν, δέν ήρθαν.

Ήθελα να πώ, ότι μιά άπόφαση τής Φυσικομαθηματικής πού όξυναν ακόμα περισσότερο τά πράγματα και πού πάρθηκε αν θυμάμαι καλά τό Μάρτιο, πού όξυνε λέω περισσότερο τά πράγματα, ήταν να αναθέσει στον Καθηγητή Βασιλειάδη τήν έζ'α τής Χημείας Τροφίμων, γιατί ή κ. Γαλανός πήρε άδεια για ένα χρόνο.

Ούσιαστικά λοιπόν μπορούμε να πούμε, ότι και ή Χημεία Τροφίμων δέν λειτουργεί, λειτουργούν μόνο τά Έργαστήρια.

3) Τήν συνέχιση τής προσπάθειας για τήν επίλυση του προβλήματος κρίνει: ότι ο Καθηγητής Βασιλειάδης με τήν στάση του και τīs απόψεις που εξέφραζε κατά τήν περίοδο τών συζητήσεων, δέν διευκόλυνε τήν πορεία τών, προσπαθώντας να καλύψει τó τυπικό μόνο μέρος του διαλόγου, αποφεύγοντας δέ να συμμετάσχει σε οποιαδήποτε ουσιαστική αντιμετώπιση του προβλήματος, καταγγέλει:

1) Τήν διακοπή του διαλόγου από μέρους του Καθηγητή Βασιλειάδη, ως και τήν περιφρόνηση που επέδειξε προς τó Δ.Σ. τής Ένωσης, τó Ε.Δ.Π. και τούς φοιτητές κατά τήν διάρκεια τών συζητήσεων και ιδιαίτερα κατά τήν φάση τής διακοπής αυτών.

2) Η σιωπή άνοχη του καθηγητικού κατεστημένου τής Φυσικομαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, ή οποία επιμένει να προσποιείται πως άγνοσι τó θέμα, ενώ από τήν άλλη μεριά με τīs πράξεις τής, τó όξύνει, όπως έπραξε στην περίπτωση ανάθεσης τής έδρας τής Χημείας τροφίμων στον καθηγητή Βασιλειάδη, πράξης για τήν όποια γνώριζε τά αποτελέσματά τής.

3) Τήν στάση του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Υπουργείου Παιδείας, οι όποιοι εν όνοματι τάχα τής αυτοτέλειας έδρας, παραμένουν άδρανείς και άμετοχοι στην ουσιαστική ύπολειτουργία και διάλυση του Χημικού Τμήματος τής Αθήνας, τήν ύποβαθμιση τών σπουδών και τήν πάνω από 8 μήνες διακοπή φοιτήσεως του 70% τών φοιτητών του, ζητεί:

1) Τήν άμεση επαναλειτουργία τών εργαστηρίων τής Βιομηχανικής Χημείας και τήν συνέχιση και ολοκλήρωση τών άσκήσεων για τούς τετραετείς φοιτητές του έτους 1978-79.

2) Τήν λειτουργία τών εργαστηρίων σε διπλή σειρά από τήν 1ην Σεπτεμβρίου.

3) Τήν διενέργεια τών εξετάσεων στην περίοδο του Ιουνίου από τριμελή επιτροπή καθηγητών τής Φυσικομαθηματικής Σχολής ή τόν Υφηγητή τής έδρας τής Βιομηχανικής Χημείας με σύγχρονη άδεια του Καθηγητή Βασιλειάδη.

4) Τήν επανάληψη του διαλόγου με τήν παρέμβαση τής Ένωσης για τήν βελτίωση του προγράμματος του μαθήματος τής Βιομηχανικής Χημείας, ως και του τρόπου διενέργειας τών εξετάσεων και του τρόπου έλέγχου τών γραπτών, έτσι ώστε τó μάθημα τής Βιομηχανικής Χημείας να ανταποκρίνεται στις σημερινές απαιτήσεις.

5) Τήν ανάθεση τής έδρας τής Χημείας Τροφίμων σε άλλο καθηγητή του Χημικού Τμήματος.

6) Τήν επεξεργασία από κοινού με τούς Πανεπιστημιακούς φορείς και τήν Ε.Ε.Χ. ενός νέου προγράμματος σπουδών.

7) Τήν τυπική κατάργηση του Νόμου 815 και τή δημιουργία ενός νέου Νόμου πλαίσιοι λειτουργίας του Πανεπιστημίου στη δημιουργία του όποιου θα συμμετάσχουν όλοι οι Πανεπιστημιακοί φορείς και οι Έπιστημονικές Όργανώσεις.

Θά παρακαλέσω τόν συνάδελφο Παπακώστα να συμπληρώσει ότι σίγουρα θα έχω ξεχάσει εγώ, γιατί έχει συμμετάσχει σε όλες αυτές τις διαδικασίες έτσι ώστε ή Γενική Συνέλευση να αποκτήσει πληρέστερη γνώμη.

κ. Παπακώστας: Συνάδελφοι, τó Δ.Σ. από πέροι είχε δει, ότι υπάρχει μία συστηματική προσπάθεια για ύποβάθμιση τής Χημικής εκπαίδευσης ειδικότερα στην Αθήνα. Δέν είναι καινούργια αυτά που σας λέω έχουν δημοσιευθεί στα Χ.Χ. του Δεκέμβρη στο σχέδιο απόφαση του Δ.Σ. για τήν Παιδεία.

Δέν είναι συμπτωματικό ότι ακριβώς τó μάθημα τής Βιομηχανικής Χημείας διαλέγεται για τόν κλονισμό τής Χημείας. Οι βιομηχανικές γνώσεις τών φοιτητών πρέπει να είναι πολύ χαμηλές για να είναι πιο εύκολη ή μετατροπή τών επιστημόνων σε εργοδηγούς.

Σε εκείνη τήν απόφαση που είχε πάρει ένα πράγμα που προσπαθούσε να δει και να κάνει, ήταν να έχει καλές σχέσεις, να καλλιεργήσει τις σχέσεις με τó Πανεπιστήμιο με όλους τούς φορείς του Πανεπιστημίου. Με τó ΕΔΠ δέν είχε κανένα πρόβλημα, γιατί πάντα τó ΕΔΠ ήταν και στην Παρασκευή και στους συνδυασμούς τούς προοδευτικούς τής Ένωσης. Υπήρχε ένα κενό με τούς Φοιτητές, με τó όποιο προσάθησε και έκανε ότι ήταν δυνατόν να τó γεφυρώσει. Όταν ακριβώς ήταν σε πάρα πολύ κρίσιμη φάση τόν Νοέμβριο, τó Δ.Σ. δέν διάσασε να λάβει μέρος στο κατελιγμένο Χημείο, να κάνει διαλέξεις στους φοιτητές και έτσι να μπορεί σήμερα, να είναι για τούς φοιτητές ένας έγκυρος συνομιλητής.

Πιστεύουμε, ότι αυτό ήταν μία δουλειά, ή όποια έπρεπε να γίνει και πάρα πολύ σωστά έγινε από τó Δ.Σ. και μπορούμε σήμερα να πούμε, ότι οι σχέσεις μας με τούς φοιτητές είναι σε πάρα πολύ καλό σημείο. Δυστυχώς στο τρίτο σκέλος δέν καταφέραμε πολλά πράγματα, ή μάλλον δέν καταφέραμε τίποτα, τουλάχιστο αναφορικά με τó Πανεπιστήμιο τής Αθήνας, γιατί με τά άλλα τά Πανεπιστήμια οι σχέσεις μας είναι καλές. Με τούς Καθηγητές και του Πανεπιστημίου τής Θεσσαλονίκης και τών Πατρών και τών Ιωαννίνων οι σχέσεις μας είναι αρκετά φιλικές.

Μπορέσαμε και καλλιεργήσαμε και με τήν ευκαιρία του Βαλκανικού Συνέδριου μία πιο ανθρώπινη, πιο ζεστή έπαφή με τούς Καθηγητές αυτών τών Έπαρχιακών πόλεων.

Θά ρθώ λίγο στα τελευταία γεγονότα μόνο, όταν πριν από τó Πάσχα ή Έπιτροπή Παιδείας έκανε εισήγηση στο Δ.Σ., ότι ή κατάσταση στο Πανεπιστήμιο τής Αθήνας δέν είναι καθόλου καλή και ότι υπάρχει κίνδυνος να μετατραπεί σε έκρηκτική. Και στην εισήγηση τής αυτή στο Δ.Σ. πρότεινε τó Δ.Σ. να έλθει σε έπαφή με τούς τρεις φορείς του Πανεπιστημίου με τούς φοιτητές, τó Ε.Δ.Π. και τούς Καθηγητές, για να έχει από πρώτο χέρι γνώση, του τί πράγματι συμβαίνει.

Πραγματικά έγινε Έπιτροπή από τó Δ.Σ. που τήν αποτέλεσε ο συνάδελφος Τσέτης Αντιπρόεδρος τής Ένωσης και εγώ και κάναμε συνάντηση με τούς φοιτητές, με τó ΕΔΠ και όχι ακριβώς με τούς Καθηγητές. Δέν μπορέσαμε να τούς βρούμε όλους μαζί, δέν μπορέσαμε να κλείσουμε ραντεβού. Ο συνάδελφος Τσέτης παρ' όλα αυτά κατόρθωσε να επικοινωνήσει με τούς περισσότερους και να πάρει και τις δικές τους γνώμες. Οι φοιτηταί πρέπει να όμολογήσω μās ζητήσανε άπλά πράγματα, πολύ λιγότερα απ' ότι νομίζαμε ότι θα μās ζητήσουν. Μās ζητήσαν αν είναι δυνατόν, να κάνουμε μία εμφάνιση στο Χημείο και αν μπορούμε, να οργανώσουμε στην Ένωση Έλλήνων Χημικών διαλέξεις μαθήματα, για τó τί ακριβώς είναι ή Βιομηχανική Χημεία.

Σε λίγες μέρες τó αίτημα αυτό πέρασε από τó Δ.Σ. και έγινε αποδεκτό, τούς προτεινάμε, ότι είμαστε σε θέση, αφού συννενοηθήκαμε και με τόν συνάδελφο Βαφέα, όχι μόνο να κάνουμε εμφάνιση στο Χημείο με διάλεξη, αλλά και προβολή του έργου Ανατολική Περιφέρεια, για να μπορέσει να γίνει συζήτηση. Για λόγους που άφοροῦσαν τούς ίδιους τούς Φοιτητές άφέθηκε ή εκδήλωση αυτή για αργότερα.

Για τó δεύτερο θέμα για τις διαλέξεις στην Ένωση Έλλήνων Χημικών διαλέξεις μαθήματα, είπαμε ναί, ήδη από τήν ίδια στιγμή που πέρασε από τó Δ.Σ. ο συνάδελφος Αργυρίου είπε, ότι αναλαμβάνει ήδη να κάνει μία διάλεξη για τó Καουτσούκ, τó θέμα μπήκε άμεσα σε όλες τις Έπιτροπές, αν σε κάποια Έπιτροπή δέν έφτασε, θα είναι από κάποιο γραφειοκρατικό λάθος, πάντως μπήκε σε όλες τις Έπιτροπές, να δούν, πως μπορούν να οργανωθούν κατά τον καλύτερο τρόπο αυτές οι διαλέξεις.

Τώρα κάνα ένα πρωτόστερο στις συνομιλίες με τόν Βασιλειάδη ο Καθηγητής δέχθηκε οι διαλέξεις αυτές να γίνουν στο Αμφιθέατρο του Χημείου στο Πανεπιστήμιο. Αυτό βέβαια τó δέχθηκε μόνο σε προσωπικές συνομιλίες, που είχαμε, δέν ξέρουμε αν τελικά θα τó δεχθεί και αργότερα. Εμείς πάντως σαν Δ.Σ. τής Ένωσης προετοιμαζόμαστε για να γίνουν αυτές οι διαλέξεις να γίνουν εδώ, να γίνουν στο Χημείο εάν μās τó δώσουν, αν δέν μās τó δώσουν να γίνουν εδώ.

μαλιστα με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να ζητήσω από την Γενική Συνέλευση απ' όλους τους συναδέλφους σε όποιον κλάδο είναι και σε όποιον νομίζουν, ότι μπορεί να προσφέρουν βοήθεια, να έρθουν σε επαφή με την αντίστοιχη Έπιτροπή, για να δούμε, πώς μπορούμε να οργανώσουμε καλύτερα τα μαθήματα αυτά τις διαλέξεις.

Μετά απ' αυτό κάναμε όπως οδός είπε ο Πρόεδρος τις διάφορες συζητήσεις, δεν θα οδός κουράσω μ' αυτά τις είπε τα ίδια. Θα ήθελα μόνο να επισημάνω, ότι την πρώτη φορά στην πρώτη συνάντηση ήταν εκ μέρους των καθηγητών του Πανεπιστημίου της Αθήνας εκπρόσωπος ή καθηγήτρια κα Φωτάκη, στη δεύτερη στην οποία ο Καθηγητής έφυγε δεν είχε έρθει εκπρόσωπος των καθηγητών. Θα ήθελα να προσθέσω ακόμα ίσως λίγο πιο χαρακτηριστικά, ότι ο καθηγητής Βασιλειάδης δεν δέκομε τις συνομιλίες, έφυγε μās πέταξε κάτω την καρτέλα, σηκώθηκε, βγήκε από την αίθουσα, δεν μās χαιρέτησε κατά ένα τρόπο, που δεν νομίζω, ότι θα τό έκανε κανένα κακομαθημένο παιδί σήμερα, θα ζητούσε κάποια συγγνώμη.

Σάν Δ.Σ. πραγματικά βρισκόμαστε σε δύσκολη θέση νοιώθουμε ντροπή, για τους άλλους προσκεκλημένους μας, για τό Ε.Δ.Π., για τους φοιτητές, στους οποίους αν όχι τίποτε άλλο είχαμε έγνηθει, ότι αφού θα είμαστε εμείς οι μεσολαβητές, ότι θα μπορούμε να κουβεντιάσουμε, ότι θα πετάμε καρτέλες και θα φεύγουμε.

Μετά απ' όλα αυτά αποφασίσαμε, να κάνουμε μία σειρά από ενέργειες, κατ' αρχήν σκοπεύουμε όλα τα Πρακτικά, που κρατήθηκαν των Συνεδριάσεων μαζί με μια επιστολή, που θα οδός την διαβάσω άμεσα μετά, να σταλούν σ' όλους τους Καθηγητές, στο Ε.Δ.Π. σαν Όργανο και στους Φοιτητικούς Συλλόγους στην Ελλάδα, στους οποίους θα λέγονται τα Πρακτικά των Συνεδριάσεων και τό Ιστορικό, τό τί άκριβώς έγινε, αυτά δέ τα ίδια πράγματα να τα δημοσιεύσουμε σε ένα προσεχές τεύχος των Χημικών Χρονικών και εάν μπορούμε και στο βαθμό, που θα μπορούμε, να κάνουμε μία εμφάνιση προς τά έξω, προς τόν Τύπο, προς την κοινή γνώμη, όπου πιστεύουμε, ότι έχουμε ήθική ύποχρέωση απέναντι των Φοιτητών και ίσως απέναντι των πατεράδων τους, οι όποιοι σίγουρα θα τους λένε, ότι είναι καλά παιδιά, που δεν άκούν τόν καθηγητή τους, έχουμε ύποχρέωση να πούμε, ότι καμιά φορά κακός είναι ο Καθηγητής και όχι οι Φοιτητές.

Η επιστολή που σκοπεύουμε να στείλουμε είναι περίπου ή εξής:

Η Ένωση Έλλήνων Χημικών πιστεύει ότι όχι μόνο είναι μέσα στην άρμοδιότητά της να παρεμβαίνει όπου δημιουργούνται προβλήματα Χημείας και Χημικής εκπαίδευσης, αλλά έχει και καθήκον, έχει ύποχρέωση να τό κάνει. Έτσι παρεμβαίνει, συμμετέχει και λείπει την γνώμη της σε θέματα όπως μόλυνση του περιβάλλοντος, νοθεία τροφίμων, διάδοση, εκλαίκευση της Χημείας, της διδασκαλίας της κ.λ.π.

Πρόβλημα της Ένωσης Έλλήνων Χημικών είναι ή ανάπτυξη και ή διάδοση της Επιστήμης της Χημείας στην Ελλάδα. Γι' αυτό διοργάνωσε ένα διαβαλκανικό Συνέδριο Χημείας και έτοιμάζει ένα Πανελλήνιο τόν Νοέμβριο. Τα προβλήματα της Χημικής εκπαίδευσης στα Πανεπιστήμια είναι από τό πιο καυτά ενδιαφέροντα, γιατί πιστεύει και τό έχει τονίσει αυτό κατ' επανάληψη, ότι από την μία ό Επιστημονικός και ό Κοινωνικός ρόλος του Χημικού είναι ήδη μεγάλος και θα αύξάνει συνέχεια από την εισβολή του σύγχρονου προϊόντος και της επιδείνωσης των όρων διαβίωσης, μόλυνση, συνθήκες δουλειάς και από την άλλη ότι παρατηρείται μία όλο και μεγαλύτερη άπομάκρυνση του επέιδου ανάπτυξης της Επιστήμης της Χημείας στην Ελλάδα και τό επίπεδο των άνεπτυγμένων Κρατών που μπορεί να καταλήξει σε ουσιαστική ύποβάθμιση του Έλληνικού Χημικού Πτυχίου.

Η Ένωση Έλλήνων Χημικών νοιώθει μεγάλη ευαισθησία απέναντι στα θέματα Χημικής εκπαίδευσης, γι' αυτό προσπαθεί και ως ένα σημείο τό κατορθώνει, να καλλιεργεί και να αναπτύσσει ζεστές και σωστές σχέσεις με τους παράγοντες της Χημικής εκπαίδευσης, Καθηγητές, Ε.Δ.Π., φοιτητές και Έρευνήτες. Γι' αυτό προγραμματίζει σαν θέμα του προσεχούς Συνεδρίου του την Άνοιξη του 1981 την Χημική εκπαίδευση. Έτσι παρακολουθεί από καιρό με άγωνία την κατάσταση που δημιουργήθηκε στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας και φοβάται, ότι και άλλοι κακοί χειρισμοί, θα δημιουργήσουν αδιέξοδα και έκρηκτικές καταστάσεις.

Μπροστά σ' αυτή την κατάσταση που προδιαγράφεται μελανή ή Ένωση Έλλήνων Χημικών λείπει τις άπόψεις της έστω αν είναι 12 παρά πέντε, πιστεύοντας ότι ύπάρχει κάποια δυνατότητα για έξοδο από την κρίση. Οι άπόψεις της Ένωσης Έλλήνων Χημικών, μπορούν να συνομιοθούν στα πιο κάτω.

Η Ένωση Έλλήνων Χημικών έχει κατ' επανάληψη τοποθετηθεί και σήμερα επαναλαμβάνει τις θέσεις για την άναχρονιστική, άντιεπιστημονική και άντιεκπαιδευτική δόμηση των Πανεπιστημίων σε έδρες, μία δόμηση που στηρίζεται άποκλειστικά στην αύθεντία του μοναδικού καθηγητή.

Η Ένωση Έλλήνων Χημικών ζητά την κατάργηση της Έδρας και την δημιουργία τομέα με νέο φορέα διδασκόντων.

2) Η μοναδικότητα του Καθηγητή και ή έλλειψη έναλλακτικής λύσης ήταν τό αίτια, που ή Φυσικομαθηματική Σχολή δεν τοποθετήθηκε θετικά, έποικοδομητικά για εύρεση λύσης, για διέξοδο στο πρόβλημα του κ. Βασιλειάδη. Πιστεύουμε, ότι αυτή είναι ή αίτια της λανθασμένης κίνησης της Σχολής, να άναθέσει δηλαδή και την κηδεμονία της Έδρας της Χημείας Τροφίμων στον καθηγητή Βασιλειάδη.

3) Έτσι ένα πρόβλημα που θα μπορούσε να έχει περιορισμένες διαστάσεις με τη θετική επέμβαση του τομέα που θα έξουδετερώσε, ή στην χειρότερη περίπτωση θα περιόριζε την καταχρηστική έξουσία του Καθηγητή, έγινε ή αίτια να διακοπεί ή διδασκαλία στην έδρα της Βιομηχανικής δηλαδή στην πραγματικότητα, να γίνει κλεισιμό της έδρας από τό Γενάρη. Ο λανθασμένος χειρισμός της Σχολής είχε σαν άποτέλεσμα και τό να μην διδαχθούν και τά μαθήματα της Χημείας Τροφίμων ό φοιτητές.

4) Στο Χημικό τμήμα έχουν διαταραχθεί από καιρό οι σχέσεις Καθηγητή και φοιτητών. Τό κύρος του κου Βασιλειάδη τέθηκε σε άμφισβήτηση από τους φοιτητές, αυτό στην πράξη όδηγησε τό σταμάτημα της λειτουργίας του Χημικού τμήματος. Η χρονά όδηγείται στο χάσιμο για τους φοιτητές με έξαιρετικά άσχημη προοπτική, για τόν κλάδο από την σωρευτικά επείδεινωτική επίδραση, που συνεπάγεται για τό επίπεδο της Χημικής εκπαίδευσης τουλάχιστον για τά επόμενα 2, 3 χρόνια.

5) Η Ένωση Έλλήνων Χημικών είδε έγκαιρα αυτό τό μπλοκάρισμα και αφού συνάντησε ξεχωριστά φοιτητές Ε.Δ.Π. και Καθηγητές, κάλεσε τους Καθηγητές του Χημικού τμήματος Φυσικομαθηματικής του Πανεπιστημίου της Αθήνας σε σύσκεψη στα γραφεία της Ένωσης Έλλήνων Χημικών. Τό Δ.Σ. της Ένωσης με λύπη διαπίστωσε, ότι με έξαιρεση τόν Καθηγητή Βασιλειάδη, κανείς άλλος καθηγητής δεν ήλθε σ' αυτή την συνάντηση.

6) Τό Δ.Σ. της Ένωσης Έλλήνων Χημικών έκανε την προσπάθεια που νόμιζε σωστή για τό άνοιγμα διαλόγου άνάμεσα στους φορείς του Πανεπιστημίου δηλαδή τους Καθηγητές, τό Ε.Δ.Π. και τους φοιτητές. Έτσι μετά από διμερείς συναντήσεις κατάφεραν να πραγματοποιηθεί ή πρώτη συνάντηση στα γραφεία της Ένωσης Έλλήνων Χημικών των ενδιαφερομένων τό Σάββατο 7.6.80. Στην συνάντηση αυτή παρευρέθηκαν οι πύραν μέτρος ό κ. Βασιλειάδης, ή καθηγήτρια κα Φωτάκη από την μεριά των Χημικών καθηγητών της Φυσικομαθηματικής Σχολής, ό κ. Βουκουβαλιδής από την μεριά του Ε.Δ.Π. τό Δ.Σ. του φοιτητικού Συλλόγου Λεύκιπας, από τό Δ.Σ. της Ένωσης Έλλήνων Χημικών ό Πρόεδρος κ. Ξυθάλης, ό Γενικός Γραμματέας κ. Χαμακιώτης και τά μέλη του Δ.Σ. Βηλάρη και Παπακώστας. Η συνάντηση τελείωσε μέσα σε μία σχετική αισιοδοξία, ότι θα μπορούσε, να άνοιξει ουσιαστικός διάλογος.

7) Η δεύτερη συνάντηση έγινε την Παρασκευή 14.6.80 πάλι στα γραφεία της Ένωσης Έλλήνων Χημικών παρευρέθηκαν ό κ. Βασιλειάδης, ό κ. Βουκουβαλιδής από τό Ε.Δ.Π. τό Δ.Σ. του Λεύκιπας και από τό Δ.Σ. της Ένωσης Έλλήνων Χημικών ό Πρόεδρος Ξυθάλης, ό Γενικός Γραμματέας Χαμακιώτης και τά μέλη του Δ.Σ. Νικολάου και Παπακώστας. Επιστημάνθηκαν από την άρχή 2 σημεία: α) ή άπουσία εκπροσώπου των καθηγητών του Χημικού τμήματος, β) ή πρόθεση του Καθηγητή κ. Βασιλειάδη να διακόψει τόν διάλογο. Έτσι κάποια στιγμή νομίζοντας ότι βρήκε την κατάλληλη ευκαιρία σηκώθηκε από τη θέση του, πέταξε κάτω την καρτέλα του και χωρίς καν να χαιρέτισε έφυγε.

8) Τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. θεωρεί, ότι μοναδικός υπεύθυνος τής διακοπής του διάλογου είναι ο καθηγητής Βασιλειάδης. Τό Δ.Σ. εκτιμά, ότι η διακοπή του διαλόγου δεν έγινε σέ βρασμό ψυχής από τόν κ. Καθηγητή, αλλά μέ βάση κάποιο σχέδιο μελετημένο από προηγούμενα. Ο κ. Βασιλειάδης δεν πίστευε στό διάλογο και αυτό άφησε νά γίνει κατανοητό.

9) Τό Δ.Σ. τής Ε.Ε.Χ. βρέθηκε σέ δύσκολη θέση από τήν χωρίς εξήγηση αποχώρηση του κ. Βασιλειάδη και θεωρεί υπoχρέωση του νά εκφράσει τήν λύπη του στους άλλους προσκεκλημένους του Ε.Δ.Π. και φοιτητές. Η ανάμνηση τών φοιτητικών χρόνων, γεννά μέσα μας τήν νοσταλγία τής παρουσίας μας στά θρανία και στά Έργαστήρια. Η συμπεριφορά του κ. Καθηγητή μός μετέτρεψε αυτή τήν νοσταλγία σέ άγωνία και εφιάλτη. Όταν ένας καθηγητής συμπεριφέρεται κατ' αυτόν τόν άκατανόμαστο τρόπο σέ μία δημόσια συγκέντρωση, όπου παρευρίσκεται σάν μεσολαβητής τό Δ.Σ. τής Έπιστημονικής Ένωσης όπου άνηκε ο κ. Καθηγητής, μέ πόση άγωνία θά προσπαθήσουμε, νά φανταστούμε τήν συμπεριφορά του άπέναντι στους φοιτητές του, πού τούς έξουσιάζει μέ τό φόβο τών έξετάσεων.

10) Τό Δ.Σ. δέν νομίζει, ότι η άυθαιρέσια ενός Καθηγητή θά μπορεί νά γίνει η αίτια νά διακοπή η λειτουργία ενός τμήματος, νά μήν διδάσκονται και νά μήν μπορούν νά δώσουν έξετάσεις περίπου 500 νέοι φοιτητές στά τελευταία κυρίως έτη Σπουδών. Αντίθετα τό Δ.Σ. θέλει νά πιστεύει, ότι η λογική θά επικρατήσει στό Πανεπιστήμιο, ότι τό ίδιο τό Πανεπιστήμιο θά βρει τόν τρόπο, νά περιορίσει τήν άυθαιρέσια τό Καθηγητή, νά δώσει μία σωστή λύση.

11) Ο κ. Βασιλειάδης έπεισε τήν Ε.Ε.Χ. γιά τό δικαιο τών φοιτητών. Έτσι τό Δ.Σ. τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών θά σταθεί κοντά στους φοιτητές κοντά στά αυριανά του μέλη, πιστεύει, ότι ο άγώνας τών φοιτητών έχει ύψηλά ιδεώδη και ότι θά βρηθήσει τήν άνοδο του επιπέδου σπουδών, πού μέ μεγάλη άγωνία βλέπουμε, νά πέφτει.

12) Τό Δ.Σ. τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών θέτει στή διάθεση τής Πολιτείας τις Υπηρεσίες του γιά εύρεση σωστής και δικαίας λύσης.

Αυτή τήν έπιστολή σκοπεύουμε, νά στείλουμε όπως σάς είπα στήν άρχή στους Καθηγητές τής Φυσικομαθηματικής Σχολής τής Αθήνας και σ' όλους τούς Χημικούς Καθηγητές τών άλλων Πανεπιστημίων. Επίσης δέ στους Φοιτητές και στό Ε.Δ.Π. Βεβαίως άν υπάρχουν τροποποιήσεις από τήν Γενική Συνέλευση, η άλλες προτάσεις κ.λ.π., θά ληφθούν υπ' όψη, αυτό είναι ευνόητο βέβαια, θά ληφθούν υπ' όψη, γιά νά βελτιωθεί, νά αλλάξει, νά τροποποιηθεί η έπιστολή μας αυτή.

Προεδρείο: Αν υπάρχουν διευκρινιστικές έρωτήσεις γιά τό Δ.Σ. γιά τήν εισήγηση πού έκανε τό Δ.Σ. Νά γραφτεί κατάλογος δύο λεπτά και θά απαντήσουν συνολικά στό τέλος σ' όλες μαζί. Καραγιαννάκης, Βλησιδής, Πούλιας. Τό λόγο έχει ο κ. Καραγιαννάκης.

κ. Καραγιαννάκης: Έχω νά κάνω 2 έρωτήσεις. Η πρώτη συνεχίζεται μέ τή γραμμή, πού ακολουθεί τό Δ.Σ. σ' όλη αυτή τήν Ιστορία. Συγκεκριμένα, τί γραμμή έχει τό Δ.Σ. μέ τήν παρέμβασή του, ζητά μία φόρμουλα έπανάδου του Βασιλειάδη, η μία φόρμουλα νά φύγει ο Βασιλειάδης; Νομίζω, ότι άλλη περίπτωση δέν υπάρχει. Θά ήθελα τό Δ.Σ. νά διευκρινίσει αυτό τό ζήτημα.

Ένα δεύτερο πού θά ήθελα νά ρωτήσω και πού νομίζω, ότι όλοι θά θέλαμε νά ακούσουμε, είναι η άπόφαση άκριβώς όπως έχει τής τελευταίας Γενικής Συνέλευσης τών Φοιτητών. Βλέπω άρκετούς φοιτητές σήμερα και φαντάζομαι, ότι είναι εφικτό. Τέλος θά ήθελα πρίν τοποθετηθούμε νά ξαναδιαβαστεί τό Ψήφισμα πού προτείνεται από τό Δ.Σ., γιati έγώ προσωπικά δέν τό συγκράτησα.

Προεδρείο: Τό Ψήφισμα έτσι και άλλίως θά διαβαστεί στό τέλος πρίν μπει σέ ψηφοφορία.
Τό λόγο έχει ο κ. Βλησιδής.

κ. Βλησιδής: Δύο έρωτήσεις ήθελα νά κάνω. Η πρώτη είναι, μός ειπώθηκε από τό Δ.Σ. ποιά ήταν η τυπική διαδικασία, πού ακολουθήθηκε μετά από τήν δημιουργία του προβλήματος Βασιλειάδη, αλλά δέν μός είπε τίποτα τό Συμβούλιο γιά τό πρόβλημα Βασιλειάδη, ποιά είναι η ούσία του; πώς έχει δημιουργηθεί;

Ένα δεύτερο πού θά ήθελα νά ρωτήσω, πού δέν μός ειπώθηκε είναι τό ποιές είναι οι θέσεις τών φοιτητών και του Ε.Δ.Π.

Προεδρείο: Τό λόγο έχει ο κ. Μπούλιας.

κ. Μπούλιας: Έγώ θά ήθελα νά κάνω μία λίγο πιά πρακτική έρώτηση πρός τό Δ.Σ. γιati ήδη από τις δύο προηγούμενες καλύφθηκαν: Έάν έχει άποφασισθεί, η έχει άνακοινωθεί η Ίδρυση Επιτροπής γιά τά μαθήματα, γιά τις διαλέξεις-μαθήματα, γιά τό μάθημα τής Βιομηχανικής Χημείας και εάν είναι δυνατόν, νά ακούσουμε και τήν γνώμη φοιτητών, πού νομίζω υπάρχουν έδώ εκπρόσωποι από τό Δ.Σ. του «Λεύκιππου».

κ. Παπαϊωάννου: Θά ήθελα και έγώ μία έρώτηση, ήθελα νά ρωτήσω, άν η συνάδελφος Φωτάκη μιλούσε σάν εκπρόσωπος, δηλαδή υπήρχε μία συνολική γνώμη τών καθηγητών, η εξέφραζε μόνο προσωπική γνώμη; η άν υπήρχε άλλη γνώμη άλλων καθηγητών;

Προεδρείο: Άλλες έρωτήσεις δέν υπάρχουν.

Έν μέλος: (όμιλεί μακράν του μικροφώνου)

Προεδρείο: Θά επαναλάβω τήν έρώτησή σου γιά νά τήν γράψει τό μαγνητόφωνο, όχι γιά τίποτα άλλο. Ποιές πρέπει νά είναι οι γενικές άρχες, πού πρέπει νά διέπουν έναν Καθηγητή;

Πρίν τις άπαντήσεις υπάρχει μία σειρά έρωτήσεων, οι όποιες άπευθύνονται στό Ε.Δ.Π. και στους φοιτητές. Από τό Ε.Δ.Π. δέν βλέπω κανέναν έδώ πέρα, δέν ξέρω άν τό Δ.Σ. μπορεί νά άπαντήσει, τώρα μπορεί. Γιά τούς φοιτητές νομίζω, ότι θά μπορούν νά άπαντήσουν οι φοιτητές, έφ' όσον η Συνέλευση δέν έχει αντίρρηση, δηλαδή οι φοιτητές κατ' άρχήν δέν είναι μέλη τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών. Τό Καταστατικό δέν λέει τίποτα γιά τοποθετήσεις στή Γενική Συνέλευση μη μελών τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών. Αυτό μπορεί νά έρμηνευτεί, ότι έφ' όσον η Γενική Συνέλευση δέν έχει αντίρρηση νομίζω, ότι θά μπορούσαν νά μιλήσουν. Η Συνέλευση έχει αντίρρηση στις έρωτήσεις, οι όποιες άπευθύνονται στους Φοιτητές, νά δοθούν οι άπαντήσεις από τούς Φοιτητές;

Η Συνέλευση άποφασίζει οι άπαντήσεις νά δοθούν από τούς φοιτητές.

Προεδρείο: Τό λόγο έχει ο κ. Ευθάλης.

κ. Ευθάλης: Σχετικά μέ τό πρώτο θέμα, μέ τήν πρώτη έρώτηση η γραμμή του Δ.Σ. στό θέμα αυτό είναι ταυτισμένη μέ τήν γραμμή τών φοιτητών και του ΕΔΠ. Η εκτίμηση τήν όποία κάνει τό Δ.Σ. μετά από συζητήσεις, πού είχε κάνει μέ τούς φοιτητές, ήταν ότι γιά τήν παρούσα φάση ο καθηγητής Βασιλειάδης δέν μπορούσε νά γίνει δεκτός στις έξετάσεις και αυτή ήταν η γραμμή και η φόρμουλα και του Δ.Σ. τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών. Δέν ήταν ούτε νά μην επανέλθει ο καθηγητής Βασιλειάδης, ούτε νά επανέλθει ο καθηγητής Βασιλειάδης.

Η άπόφαση τής Γενικής Συνελεύσεως τών φοιτητών θά άναλυθεί από τούς φοιτητές και έπομένως δέν χρειάζεται παρ' όλο πού τήν ξέρω, νά τήν αναφέρω έγώ. Ο συνάδελφος είπε, δέν εξήγησα μέ τό πρόβλημα Βασιλειάδη. Πιστεύω, ότι άν εξήγησα μέ τό πρόβλημα Βασιλειάδη, τότε η Γενική Συνέλευση ειλικρινά σήμερα δέν θά μιλήσει κανένα άλλο θέμα. Αν εξηγηθεί τό πρόβλημα Βασιλειάδη σάν ειδικό, η γενικό φαινόμενο. Τό Δ.Σ. είχε έκπεφρασμένη γνώμη και σαφώς διατυπωμένη γιά τό πρόβλημα πανεπιστημιακής έδρας.

πιστευουμε δηλαδή, ότι το πρόβλημα Βασιλειάδη δεν είναι ένα τυχαίο προσωπικό πρόβλημα, βεβαίως είναι ένα πρόβλημα αιχμής αυτή τη στιγμή, αλλά όμως υπάρχουν οι βασικές ως τό πω έτοι προϋποθέσεις και αδυναμίες του τρόπου, που λειτουργεί το Πανεπιστήμιο και μέσα σ' αυτό το πλαίσιο τρέφονται οι διάφορες πλέον προσωπικές περιπτώσεις, όπου άλλοτε γίνονται οξύτερες, αν κάποιος έχει κάποιες δικές του ιδιομορφες απόψεις ή όχι. Άρα το πρόβλημα, δεν είναι στην ουσία προσωπικό πρόβλημα Βασιλειάδη. Ο συνάδελφος Βασιλειάδης αυτή τη στιγμή αποτελεί μία αιχμή του προβλήματος. Αιχμή με την οποία εκφράζεται μία ολόκληρη αντίληψη γύρω από το πώς λειτουργεί το Πανεπιστήμιο και πάνω σ' αυτό έχει επανειλημμένα βγει η Ένωση Έλλήνων Χημικών και το παρόν Δ.Σ. και έχει πει τη γνώμη του.

Για τα μαθήματα που θα γίνουν από τον Σεπτέμβριο - Οκτώβριο ήδη η Έπιτροπή Παιδείας επεξεργάζεται τα έγγραφα και έχουν βγει μάλιστα και συγκεκριμένοι συνάδελφοι στην Έπιτροπή Παιδείας που έχουν αναλάβει αυτό το θέμα. Θα συνεργαστούν και με το ΕΔΠ, και με τους Φοιτητές, για να δούν δηλαδή ποιά μαθήματα ενδιαφέρουν τους φοιτητές.

Η συνάδελφος Φωτάκη τουλάχιστον απ' ότι αντιληφθήκαμε δεν έγινε απόλυτα σαφές, αλλά πιστεύω ότι εξέφρασε την προσωπική της γνώμη. Δεν νομίζω, ότι εξέφραζε την γνώμη όλων των καθηγητών. Πάντως μπορεί να πει κανένας, ότι θεωρητικώς όλοι οι καθηγητές της Φυσικομαθηματικής Σχολής θέλανε αυτό το διάλογο, μία και ήταν απόφαση Φυσικομαθηματικής Σχολής να ανοίξει αυτός ο διάλογος. Την απόφαση την ψήφισε όλη η Φυσικομαθηματική Σχολή, όχι όμως οι καθηγητές του Χημικού, αλλά όλοι εκτός από τον καθηγητή Βασιλειάδη.

Τώρα για το ποιές πρέπει να είναι οι ιδιότητες ενός καθηγητού, αυτό είναι ένα θέμα το οποίο θα μπορούσαμε να τραβήξουμε πολλές συζητήσεις και Συνελεύσεις. Οι ιδιότητες πάντως ενός Καθηγητού συνάδελφου, στην Ελλάδα κρίνονται μονάχα από τους ίδιους τους Καθηγητές. Με τον τρόπο που λειτουργεί το Πανεπιστήμιο δεν κρίνονται από μας αυτή τη στιγμή.

Νομίζω, ότι τουλάχιστον προσπάθησα να απαντήσω σ' όλες τις ερωτήσεις, ήθελα να διευκρινίσω για τις θέσεις του Ε.Δ.Π. Μπορώ να διαβεβαιώσω την Συνέλευση, ότι από τις συζητήσεις που είχαμε με μέλη του Ε.Δ.Π. που είναι Χημικοί βέβαια,

απλώς μονάχα καλέσαμε όλους τους Ε.Δ.Π. του Χημικού. Οι διαφωνίες ανάμεσα στο Ε.Δ.Π. και στους φοιτητές είναι άνωπαρκες. Δηλαδή θα έλεγε κανένας, ότι η απόφαση που θα κρινόταν από τους Φοιτητές, είναι και απόφαση του Ε.Δ.Π.

Επαναλαμβάνω, ότι το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. σε καμία φάση απ' αυτές τις συζητήσεις δεν βρίσκονταν έξω από τα πλαίσια των αποφάσεων των σκέψεων, τόσο των φοιτητών, όσο και το Ε.Δ.Π. Αυτά ένημερωτικά.

Προεδρείο: Από πλευράς Φοιτητών θα απαντήσει ο συνάδελφος Μιχαλακάκης, μία παράκληση μόνο να επαναληφθούν οι ερωτήσεις που έχουν γίνει, που αφορούν τους φοιτητές.

κ. Μιχαλακάκης: Κατ' αρχήν συνάδελφοι, από την μεριά του Δ.Σ. και των φοιτητών του Χημικού, θέλουμε να εκφράσουμε την ευχαριστήσή μας και όχι απλά την ευχαριστήσή μας για το γεγονός, ότι η Γενική Συνέλευση της Ένωσης Έλλήνων Χημικών του Έπισημονικού Σωματείου, το οποίο έχει πολύ μεγάλο κύρος στα μάτια των φοιτητών του Συλλόγου μας, ασχολείται με το καυτό αυτό πρόβλημα, το οποίο έχουμε και πιστεύουμε, ότι αυτή η ένασχόληση θα έχει όπωςδήποτε ουσιαστικά αποτελέσματα.

Οφείλουμε να τονίσουμε, ότι σ' όλη μας την προσπάθεια σε ζητήματα εκπαίδευσης τα προβλήματα, που απασχολούν τους Φοιτητές του Χημικού τμήματος, αλλά και γενικά των Πανεπιστημίων έχουμε πλήρη ταύτιση απόψεων με την Ένωση, Έλλήνων Χημικών, τόσο σε ειδικά, όσο και σε γενικότερα ζητήματα, είμαστε σίγουροι, ότι αυτή η συνεργασία η οποία έχει ξεκινήσει και έχει ουσιαστικοποιηθεί και το συγκεκριμένο πρόβλημα με τον καθηγητή Βασιλειάδη θα συνεχιστεί και σε γενικότερα ζητήματα.

Στις ερωτήσεις οι οποίες έγιναν για τις απόψεις μας και για τις πρόσφατες αποφάσεις μας, η τελευταία απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Χημικού άκριβώς έχει ως εξής:

Η Γενική Συνέλευση του Χημικού της Αθήνας απαιτώντας την διενέργεια εξετάσεων όλων των περιόδων, που δεν έχουν γίνει στην Βιομηχανική Χημεία χωρίς τον καθηγητή Βασιλειάδη αποφασίζει: την παρεμπόδιση των εξετάσεων του Ιούνη στο Χημικό τμήμα, εάν δεν ικανοποιηθεί το παραπάνω αίτημα. Διαβλέπει την διάλυση του Χημικού τμήματος από την μη άποδοξη του αιτήματος αυτού και την μη επίλυση του προβλήματος από τα Πανεπιστημιακά Όργανα. Δεν άρνείται οποιονδήποτε διάλογο στη βάση των παραπάνω. Καθορίζει νέα Γενική Συνέλευση σε δέκα μέρες, η οποία έχει προγραμματιστεί να γίνει αύριο, πιστεύουμε θετική την παρέμβαση της Ένωσης Έλλήνων Χημικών ενώ αντίθετα η παρέμβαση του Υπουργείου, δεν γίνεται από καλή διάθεση, αλλά κάτω από τις πιέσεις μας. Διευκρινίζουμε πάντως, ότι για μας παραμένει πάντα καθοριστικό οι αγωνιστικές μας κινητοποιήσεις και η δυναμική του μαζικού κινήματος.

Αυτή ήταν επί λέξη η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και θέσεις ομόφωνες του Δ.Σ. οι οποίες έχουν εκφραστεί και κατά την διάρκεια των συζητήσεων, εκείνο το οποίο θέλει να βγάλει ο φοιτητικός Σύλλογος και σε συνεργασία με την Ένωση Έλλήνων Χημικών, η οποία έχει εκφραστεί στην πράξη και σ' αυτή την κατεύθυνση, είναι η παρέμβαση στην ουσία της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσα στα Πανεπιστήμια, μέσα στο Χημικό τμήμα συγκεκριμένα και ειδικότερα στην έδρα της Βιομηχανικής Χημείας και διευκρινίζουμε, ότι το πρόβλημα το οποίο έχει ο Φοιτητικός Σύλλογος είναι, το πώς λειτουργεί αυτός ο άνθρωπος ο καθηγητής Βασιλειάδης σαν Ακαδημαϊκός δάσκαλος μέσα στο Πανεπιστήμιο, πρόβλημα με την φυσική του παρουσία δεν έχουμε, όμως επισημαίνουμε το γεγονός αυτό, που είπε και ο συνάδελφος Πρόεδρος, ότι έχει χάσει την εξωθεν καλή μαρτυρία και αυτό συνεπάγεται καταστάσεις δξυνσης σε περίπτωση, που έλθει σε επαφή με τους Φοιτητές και γι' αυτό ζητάμε να γίνουν και οι πρώτες εξετάσεις της Βιομηχανικής Χημείας με τον τρόπο, τον οποίο αναφέρει η απόφαση της Συνέλευσης.

Στην ερώτηση για το ζήτημα των διαλέξεων της Ένωσης, το αντιμετωπίζουμε βέβαια και πλειοδοτούμε με πάρα πολύ θετικό τρόπο, και πλειοδοτούμε πάνω σ' αυτές τις διαλέξεις, τις έχουμε ζητήσει και έμεις, πιστεύουμε, ότι αυτό έχει να κάνει και με τον τρόπο, που βλέπουμε τα ζητήματά της εκπαίδευσης και με γενικότερη θεώρηση του Φοιτητικού κινήματος, η οποία λέει, ότι είναι σκόπιμο, σωστό, θετικό και το ζητάει το φοιτητικό κίνημα οι εργαζόμενοι και γενικά οι Έπισημονες ενός κλάδου να παρεμβαίνουν και να έχουν ένα κύριο λόγο στα ζητήματα της εκπαίδευσης σ' όλα τα επίπεδα και πολύ περισσότερο βέβαια στο Πανεπιστημιακό επίπεδο.

Φιλοδοξούμε αυτές οι διαλέξεις, τις οποίες βέβαια θα κάνουμε, ότι μπορούμε για να είναι μαζικές και να έχουν ουσιαστικό περιεχόμενο, να μην σταματήσουν να έχουν ένα τακτικό χαρακτήρα απ' ενός, απ' έτερου να παίξουν ένα ουσιαστικό ρόλο, ουσιαστικό από την άποψη, ότι αυτά που θα άκουστούν στις διαλέξεις και να εκδοθούν αργότερα υπό μορφή φυλλαδίων με την συνεργασία και του Συλλόγου μας, για να βοηθήσουν τους φοιτητές στην πληρέστερη κατάρτισή τους σε ζητήματα Βιομηχανικής Χημείας και τέλος, αυτά τα οποία θα διαδοθούν στα σεμινάρια, να αποτελέσουν πιθανά και ύλη, στην οποία θα εξετασθούν οι φοιτητές, εάν αυτό γίνει δυνατό.

Προεδρείο: Ευχαριστούμε τον συνάδελφο από τους φοιτητές, θα διαβάσουμε το ψήφισμα, που έχει καταθέσει το Δ.Σ. και ύστερα απ' αυτό θα ανοίξουμε κατάλογο όμιλητών.

(ακολουθώς διαβάζεται το Ψήφισμα)

Προεδρείο: Τοποθετήσεις, ποιοι θέλουν να μιλήσουν επάνω στο πρόβλημα της Χημείας τροφίμων και του Βασιλειάδη, συγγνώμη της Βιομηχανικής Χημείας. Οι κ. Ρόδης, Κλαυδιανός, Μπερτέση υπάρχει άλλος; Καραγιαννάκης. Το λόγο έχει ο κ. Ρόδης.

κ. Ρόδης: Νομίζω, ότι στην επιστολή αυτή, που θα σταλεί προς όλους τους φοιτητές, τους καθηγητές κλπ., θα πρέπει να αναφερθεί όπως ανέφερε και ο Πρόεδρος της Ένωσης εδώ, ότι δεν είναι μόνο ζήτημα κάποιας αντιδραστικότητας ενός Καθηγητού, είναι βαθύτερο το ζήτημα

και βαθύτερες οι αιτίες που όφειλονται σ' ένα ολόκληρο Νομικό πλαίσιο και εδώ θα πρέπει, να αναζητήσουμε και τις ευθύνες της Κυβέρνησης και γενικά της Κυβερνητικής Πολιτικής πάνω σ' αυτό το θέμα και νομίζω, ότι θα πρέπει να αναφερθεί αυτό μέσα σ' αυτή την επιστολή.

Στό ψήφισμα, αναφέρεται σέ ένα σημείο για τό Καθηγητικό κατεστημένο που υπάρχει στή Φυσικομαθηματική Σχολή. Νομίζω εδώ ότι δέν πρέπει να βάζουμε στό ίδιο τουοβάλι, όλους τούς Καθηγητές. Θά μπορούσαμε να αναφέρουμε, ότι καταγγέλλουμε τούς αντίδραστικούς καθηγητές και ιδιαίτερα τόν Κοσμήτορα γι' αυτές τίς ενέργειες.

Και ένα άλλο δέν νομίζω, ότι είναι σκόπιμο αυτή τή στιγμή, να προτείνει ή "Ένωση τό τρόπο τής διενέργειας τών εξέτάσεων. Θά μπορούσαν μετά από συζητήσεις οι φοιτητές, Ε.Δ.Π. και Καθηγητές, γενικά μέ ένα πλαίσιο διαλόγου, να βρεθεί ένας τρόπος που θά μπορούσαν να γίνουν οι εξέτασεις.

Επίσης νομίζω, ότι πρέπει να τονισθεί ή συνεχής υποβάθμιση, που ύφισταται τό Χημικό τμήμα, που όπως λέει και ή εισήγηση θά μάς οδηγήσει τό σημείο να μήν αναγνωρίζονται τά Πτυχία μας.

Προεδρείο: Θά ήθελα να παρακαλέσω τούς συναδέλφους για να μάς διευκολύνουν, έφ' όσον έχουν τροπολογίες, να προτείνουν στό ψήφισμα, να τίς δώσουν γραπτά, για να δοϋμε, έναν τό Δ.Σ. τίς αποδέχεται και ενσωματώνονται, διαφορετικά να μπουν σέ ψηφοφορία. Τό λόγο έχει ο κ. Κλαυδιανός.

κ. Κλαυδιανός: Συνάδελφοι, κατ' άρχήν συμφωνώ μέ τίς ενέργειες του Δ.Σ. και πραγματικά είναι πολύ θετικό τό ότι παρεμβαίνει σέ ένα τόσο πολύ σημαντικό θέμα, και ή Πολιτική που ακολουθήσε μέχρι τώρα είναι σωστή. Έχω να κάνω μόνο 2 παρατηρήσεις, οι όποιες ίσως και να όφειλονται στό ότι δέν έχω διαβάσει και καλά τήν επιστολή. Όσον άφορά τήν επιστολή, έπειδή τό αναγνωρίζει και τό ίδιο τό Δ.Σ. τό πρόβλημα έχει 2 όψεις.

Τό ένα είναι, ότι υπάρχει πρόβλημα περιεχομένου στα Πανεπιστήμια υπάρχει πρόβλημα επιπέδου σπουδών, υπάρχει ο Νόμος 815 κ.λ.π. Από τήν άλλη μεριά υπάρχει τό πρόβλημα του καθηγητή Βασιλειάδη. Από τήν μορφή που έχει ή εισήγηση, φαίνεται να υποτιμάται τό πρώτο κομμάτι και να υπερτιμάται τό θέμα του Βασιλειάδη, μέ τήν επιφύλαξη ότι πιθανώς να μήν είναι και έτσι, αν τό διαβάσει κανείς προσεκτικότερα. Πιστεύω ότι θα πρέπει να κοιταχτεί αυτό, δηλαδή να μήν δώσει τήν εντύπωση, ότι βασικά είναι πρόβλημα μόνο Βασιλειάδη, κάπως έτσι μου έμεινε εντύπωση ακούοντας τήν εισήγηση του Δ.Σ.

Ένα δεύτερο είναι τό εξής. Να τονίζονται περισσότερο οι κίνδυνοι για τήν υποβάθμιση του χημικού Έπαγγέλματος και του επιπέδου σπουδών. Γενικότερα νομίζω, ότι θα έπρεπε να συντομευτεί κάπως ή επιστολή. Τώρα όσον άφορά τό Ψήφισμα συμφωνώ. Μία επιφύλαξη μόνο είχα σέ σχέση εκεί που αναφέρεται για τό Έπουργείο Παιδείας, δέν είμαι σέ θέση, να τοποθετηθώ άκριβώς πάνω σ' αυτό τό θέμα, αλλά δέν ξέρω κατά πόσο θα έπρεπε να επικαλούμεθα τό Έπουργείο Παιδείας να παρεμβαίνει μέσα στό Πανεπιστήμιο.

Προεδρείο: Η συνάδελφος Μπελτέση έχει τό λόγο.

κ. Μπελτέση: Νομίζω ότι στό σημείο εκείνο, που λέμε, ότι καθώς αναθέσανε τήν έδρα τής Χημείας τροφιμών στον καθηγητή Βασιλειάδη, δέν πρέπει να ποϋμε μόνο, ότι όξύνεται τό πρόβλημα, αλλά άκριβώς ότι τήν ώρα που υπάρχει πρόβλημα σέ μία έδρα, είναι φοβερό να δημιουργηθεί άκριβώς τό ίδιο πρόβλημα και στή δεύτερη έδρα. Δηλαδή πρέπει ακόμη να επεκταθεί αυτή ή φράση γιατί αυτό είναι κάτι σοβαρό.

Εγώ ίσως από τό γράμμα θα έβγαζα τόν ακατονόμαστο τρόπο, γιατί είναι τέτοιος ό τρόπος, που νομίζω ότι κρίνεται μοναχο του, να μήν φανεί, ότι έμετις λέμε μία λέξη, αλλά ότι αυτό μπορεί να τό κρίνει ο καθένας.

Προεδρείο: Τό λόγο έχει ο κ. Καραγιαννάκης.

κ. Καραγιαννάκης: Ένα ζήτημα νομίζω, που πρέπει να ξεκαθαρίσουμε όσο βέβαια επιτρέπουν τά χρονικά περιθώρια, είναι τί είναι οι καθηγητές. Πιστεύω καθαρά, ότι οι καθηγητές σήμερα, σαν στρώμα εκφράζουν και φέρνουν σέ πέρας τήν Κυβερνητική Πολιτική. Από αυτή τήν άποψη βλέπω πολύ μειωμένης σημασίας, αν όχι και σέ λάθος κατεύθυνση τό πόσο ή επιστολή στους Καθηγητές θα βοηθήσει τή λύση του προβλήματος.

Αντίθετα βλέπω ότι ή ενημέρωση, από τά Χημικά Χρονικά, των συναδέλφων παιζει ένα θετικό ρόλο από τήν άποψη τής ενημέρωσης των συναδέλφων. Ένα άλλο ζήτημα είναι τό τί είναι ο Βασιλειάδης. Τό ποιός είναι, φαίνεται και από τήν συμπεριφορά του, τώρα και αρκετά χρόνια, απέναντι στό προσωπικό του, είναι γνωστό πως έχει πετάξει μέχρι και παταβοϋρες σέ βοηθούς αλλά και απέναντι στους Φοιτητές, τούς όποιους έχει κλωστήσει και βρϊσει επανειλημμένα. Άκόμα αν θέλουμε να προχωρήσουμε και πάρα πέρα, και ή ποιότητα και σοβαρότητα του μαθηματός του μπορεί να άμφισβητηθεί πάρα πολύ, ή μάλλον είναι άμφισβητήσιμη.

Πέρα απ' τή θέση των φοιτητών, ή όποια μπορεί να διακυμαίνεται ανάλογα μέ τούς συσχετισμούς που κάθε φορά υπάρχουν και επικρατούν, νομίζω, ότι ή Ένωση μπορεί να έχει μία σταθερή θέση απέναντι στό ζήτημα. Νομίζω ότι είμαστε πεπεισμένοι τουλάχιστον και από τήν τελευταία συμπεριφορά του εδώ στην ΕΕΧ, για να μήν σταθώ και σέ άλλα ούσιαστικότερα ζητήματα, ότι ο Βασιλειάδης σήμερα δέν μπορεί να είναι καθηγητής στό Χημικό τμήμα. Απ' αυτή τήν άποψη πρέπει να είναι νομίζω σταθερή ή θέση μας, ότι ο Βασιλειάδης πρέπει να φύγει.

Νομίζω ότι σ' αυτό τό ζήτημα ή Ένωση δέν έχει καθόλου καθαρή θέση και μιλά συνεχώς γενικά και άόριστα για λύση του προβλήματος. Μά πιά λύση συνάδελφοι; Λύση είναι, ή να φύγει, ή να μείνει. Όσον άφορά τό ψήφισμα. Από μεριάς τής ΠΛΕΚΤ διαφωνούμε μέ τό Ψήφισμα και δέν θα τό ψηφίσουμε, γιατί κατ' άρχήν δέν διαπνέεται καθαρά, δέν υπάρχει καθαρά τό να φύγει ο Βασιλειάδης και δεύτερο γιατί βλέπει, ότι τό πρόβλημα και του Βασιλειάδη, αλλά και γενικότερα του Πανεπιστημίου θα λυθεί μέ τό αν οι διάφοροι φορείς όλοι μαζί, ή Ένωση, οι Φοιτητές και οι Καθηγητές, όλοι μαζί συνεργασθούν.

Νομίζω, ότι ή μέχρι σήμερα πείρα τής συνδιοίκησης είναι αρκετή για να δείξει, ότι δέν μπορεί μ' αυτήν να προωθηθεί κανένα πρόβλημα. Μόνο ο μαζικός άγώνας, που θα βάλε συγκεκριμένα αιτήματα μπροστά, μπορεί να πετύχει κάτι θετικό για τό φοιτητικό κίνημα.

Προεδρείο: Τό λόγο έχει ο κ. Παλαιογιάννης.

κ. Παλαιογιάννης: Θά ήθελα και εγώ να συμφωνήσω πλήρως μέ τήν Πολιτική, τήν όποια ακολουθήσε τό Δ.Σ. πάνω στό θέμα, τό όποιο έχει δημιουργηθεί στην έδρα τής Βιομηχανικής Χημείας στό θέμα Βασιλειάδη και γενικότερα να πώ, ότι ήταν πολύ θετικός ο τρόπος μέ τόν όποιο ένήργησε και χειρίστηκε τό όλο θέμα τό Δ.Σ. Παράλληλα θα πρέπει να σταθούμε και να επιμεινουμε στό σημείο εκείνο που είναι γεγονός, ότι 500 συνάδελφοι που φοιτούν σήμερα στό Πανεπιστήμιο έχουν πρόβλημα και είναι πολύ μεγάλο κατά τήν γνώμη μου τό πρόβλημα αυτό, τό να μήν μπορούν να πάρουν τά Πτυχία τους.

Πάρα πέρα θα ήθελα ένα σημείο να θίξω. Ότι πρέπει ή Ένωση να δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στό θέμα τής συνέντευξης Τύπου, τήν όποια είπε προηγουμένως ο συνάδελφος Πετρίκας, ούτως ώστε ή κοινή γνώμη να ενημερωθεί, διότι πολύ φοβάμαι, ότι δέν υπάρχει ενημέρωση στό κοινό πάνω σ' αυτό τό ζήτημα. Ίσως υπάρχει μία κάποια γνώμη από τίς Έφημερίδες, αλλά είναι πολύ συγκεκριμένη. Θά πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα και να γίνουν εκείνοι οι χειρισμοί, ούτως ώστε να μάθει ο Κόσμος τό τί άκριβώς συμβαίνει στό Πανεπιστήμιο, και συγκεκριμένα στην Έδρα Βασιλειάδη.

Προεδρείο: Υπάρχει άλλη έρώτηση;

κ. Παπακώστας: Θά άναφερθώ πρώτα στον συνάδελφο Ροΐδη, μάλλον στους δύο πρώτους όμιλητές, οι όποιοι είπαν, ύπάρχει μέσα ύπάρχει ευθύνη δέν κατονομάζεται, στην έπιστολή δέν λέει φταίει ή Κυβέρνηση αλλά όλο τό πνεύμα τής έπιστολής ίσως τό βασικό του διαβάματος κ.λ.π., είναι, ότι δέν είναι ένας κακός Βασιλειάδης, ό όποιος φταίει σ' όλη τήν έπιστολή φαίνεται, δηλαδή όταν τό διαβάσετε όλο ένα-ένα τό κείμενο και στην είσαγωγή του, θά δείτε, ότι δέν είναι ό ένας κακός Καθηγητής ό Βασιλειάδης, αλλά είναι ένας θεατός όλόκληρος, ό όποιος δημιουργεί άκριβώς αυτόν τόν κακό Βασιλειάδη, αυτό φαίνεται δέν όνομάζεται πραγματικά ή Κυβέρνηση πουθενά, αλλά αυτό είναι μέσα σε μία άλλη όπτική, δέν νομίζουμε ότι σήμερα, ότι είχαμε καμιά ύποχρέωση, νά δημιουργήσουμε, νά πούμε ότι φταίει ή Κυβέρνηση, δέν ύπάρχει κανένας λόγος γι' αυτό τό πράγμα.

Είναι σαφές δηλαδή, ότι φταίει μέσα άπ' όλο του τό κείμενο. Γιά τήν συνάδελφο Πετρέση γιά τό μάθημα τροφίμων δύο, ή τρεις φορές άναφέρεται μέσα χαρακτηριστικά, ότι ύπάρχει ή ίδια κατάσταση και έπιδείνωση και άπό τό μάθημα τροφίμων, άπλως δέν θά τό πρόσεξε φαντάζομαι. Και γιά τή λέξη άν εκείνο πραγματικά, έπειδή ή έπιστολή είναι άκόμα όλόκληρη στό πρόχειρο γραμμένη και πραγματικά θά ξαναχτιστεί, δηλαδή άν ύπάρχει καμιά λέξη ή όποια δέν χρειάζεται νά τήν πούμε, πραγματικά δέν ύπάρχει λόγος νά τήν πούμε.

Θά ήθελα λίγο νά σταθώ στό συνάδελφο Καραγιαννάκη ό όποιος είπε, γιατί στέλνουμε τήν έπιστολή αυτή; πραγματικά άν κοιτάξουμε τούς καθηγητές στά Πανεπιστήμια σάν τάξη ανθρώπων πραγματικά είναι άπό κάπου άλλο. Η Ένωση όμως έχει μέλη της όλους τούς Χημικούς όπου και νά βρίσκονται, και στην συγκεκριμένη κατάσταση δέν θέλει νά φανεϊ σε κανένα άνθρωπο, ότι όλοι οι καθηγητές είναι σάν τόν Βασιλειάδη.

Και όταν τά άλλα τά Πανεπιστήμια και μάλιστα αυτά πού είναι μακριά τήν πληροφόρηση θά τήν πάρουν άπό κάποιον Καθηγητή, όταν ή Ένωση τούς δείξει μία όλόκληρη διαδικασία, μέ τήν όποια προσάθησε νά έρθει σε έπαφή, προσάθησε νά λύσει ένα δύσκολο πρόβλημα, πού είχε ό καθηγητής και όχι ή Ένωση ένα μέλος της δηλαδή, ότι τήν άρνηση τή βρήκε άπ' αυτόν τόν καθηγητή. Δέν μπορούμε πραγματικά νά βάλλουμε στην ίδια μοίρα, όταν βλέπουμε, ότι οι καθηγητές τών άλλων Πανεπιστημίων δέχθηκαν και συνεργάζονται σε πάρα πολλά σημεία και μέ πάρα πολύ καλό τρόπο, θά μπορούσα νά πώ μέ τήν Ένωση Έλλήνων Χημικών.

Έτσι λοιπόν πιστεύω, ότι ή έπιστολή αυτή πρέπει νά σταλεί και σε κάθε έναν καθηγητή χωριστά, άφου βέβαια σταλεί και στά Όργανα του Ε.Δ.Π. και τών φοιτητών και άφου είπαμε στην άρχή, ότι όλα αυτά θά δημοσιευθούν και στά Χημικά Χρονικά. Δέν σημαίνει, ότι ή Έπιστολή αυτή δέν θά δημοσιευθεί στα Χημικά Χρονικά, θά δημοσιευθεί.

Πραγματικά ύπάρχει ένα πρόβλημα τό όποιο ίσως δέν έγινε φανερό μέ τόν τελευταίο όμιλητή τόν Σπύρο, δέν μπορέσαμε ίσως νά τού δώσουμε νά καταλάβει, ότι μία πρόθεσή μας ίσως τό περάσαμε έτσι πάρα πολύ ελαφριά είναι όλα αυτά νά τά δώσουμε στη δημοσιότητα πραγματικά νά δεί ό Κόσμος, ότι σε μία διαμάχη στη συγκεκριμένη διαμάχη και άν δώσουμε μέ τό κύρος ενός ούδέτερου παρατηρητή ότι πραγματικά στη συγκεκριμένη διαμάχη εκείνος πού φταίει, είναι ό Καθηγητής.

Προεδρείο: Ό συνάδελφος Ξυθάλης έχει τό λόγο.

κ. Ξυθάλης: Σχετικά μέ τό ψήφισμα ύπάρχουν 2 άντιπροτάσεις, ή μία νά λέει ή Γενική Συνέλευση τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών, τό ψήφισμα λέει «ή Γενική Συνέλευση καταγγέλει τήν σιωπηρή άνοχή του Καθηγητικού κατεστημένου», ενώ ύπάρχει μία πρόταση ή Γενική Συνέλευση καταγγέλει τούς άντιδραστικούς Καθηγητές τής Φυσικομαθηματικής Σχολής.

Έμεις συνάδελφοι πιστεύουμε, ότι δέν καταγγέλλουμε πρόσωπα, καταγγέλλουμε ένα σύστημα και όταν λέμε καθηγητικό κατεστημένο έννοούμε τό σύστημα, πιστεύουμε ότι είναι ούσιαστικότερη αυτή ή πρόταση και καλύπτει περισσότερο αυτό, πού θέλουμε νά πούμε, δέν βάζουμε όλους τούς καθηγητές καθόλου σε μία πλευρά μ' αυτό τόν τρόπο, ίσα-ίσα λέμε τό καθηγητικό κατεστημένο, δηλαδή αυτοί οι όποιοι πράγματι τό επάγγελμα του καθηγητού τό κάνουν κατεστημένο.

Πιστεύω λοιπόν και σ' αυτό, ότι κατά τήν γνώμη μας, ότι πρέπει νά παραμείνει στό Ψήφισμα έτσι όπως έχει. Γιά τό δεύτερο θέμα τό θέμα τών εξετάσεων, οι εξετάσεις νά γίνουν μετά άπό ούσιαστικό διάλογο και σε συνεργασία μετά τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών, Ε.Δ.Π., φοιτητών και καθηγητών, πού ύπάρχει ή άντιπρόταση, έμεις λέμε «ή διενέργεια τών εξετάσεων στην περίοδο Ιουνίου άπό τριμελή Έπιτροπή Καθηγητών τής Φυσικομαθηματικής Σχολής, ή τόν Ύψηγητή τής Έδρας Βιομηχανικής Χημείας μέ σύγχρονη άδεια του κ. Βασιλειάδη.

Έάν θέλουμε νά τό δούμε πρακτικά τό πρόβλημα δέν ύπάρχει παρά μονάχα αυτή ή λύση γιά τήν περίοδο του Ιουνίου, διάλογο στις 18 του μηνός, στις 3 Ιουλίου έχουν κληθεί ήδη οι Φοιτητές νά δώσουν εξετάσεις. Δέν έχει καμιά πρακτική αυτή τή στιγμή, άς τό πώ έτσι, αξία. Παρακάτω μέ άλλο άρθρο άναφέρουμε τό διάλογο και λέμε, ότι πρέπει νά συνεχιστεί ό διάλογος και λέμε, τί προσδοκούμε άπ' αυτόν. Άλλά γιά τις εξετάσεις αυτή τή στιγμή δέν ύπάρχει, μήν κοροϊδεύομαστε, δέν ύπάρχει κανένας άλλος ούσιαστικός δρόμος έξω άπ' αυτόν.

Οι φοιτητές δέν πρόκειται νά δεχθούν κανένα άλλο τρόπο εξετάσεων έξω άπ' αυτόν Βεβαίως θά δεχόντουσαν οι φοιτητές μέ τήν παρέμβαση τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών κ.λ.π. Άλλά αυτά δέν θά προλάβουν νά γίνουν πραγματοποιήσιμα, γι' αυτό γιά τήν περίοδο Ιουνίου βάλαμε άπό τριμελή Έπιτροπή καθηγητών τής φυσικομαθηματικής, ή τόν Ύψηγητή τής Έδρας Βιομηχανικής Χημείας.

Βεβαίως ξανατονίζω, γιατί ύπήρξε και πρόταση τέτοια και μπορεί νά διατυπωθεί έδώ, νά προστεθεί ή Ε.Ε.Χ. μαζί μέ τόν Καθηγητή Βασιλειάδη νά προετοιμάσει τά θέματα τών εξετάσεων και έπίσης Έπιτροπή άπό τήν Ένωση Έλλήνων Χημικών, νά είναι αυτή, ή όποια θά βαθμολογήσει και τά γραπτά.

Προτάσεις τέτοιες όμως δέν είναι δυνατόν αυτή τή στιγμή κατά τήν κρίση μας νά γίνουν, δέν είναι οι συνθήκες τέτοιες ώριμες νά γίνουν άποδεκτές άπό καμιά πλευρά, έπομένως δέν έχουν νόημα. Και πιστεύω, ότι εκφράζει περισσότερο τό ψήφισμα, τό τί πραγματικά, μετά άπό κρίση πού έχουμε βάλλει, τό τί πραγματικά θέλουμε νά πούμε.

Προεδρείο: Κατ' άρχήν άν ό συνάδελφος Ροΐδης έπιμένει στην τροπολογία πού έχει κάνει;

Ροΐδης: Δέν έπιμένω, άπλως θά ήθελα νά φανεϊ αυτή ή διαφορά.

Έν μέλος: (όμιλεί μακράν του μικροφώνου).

Προεδρείο: Ωραία αυτό τό αφήνεις στην κρίση του Δ.Σ. πού θά τό διαμορφώσει τελικά. Γιά τό δεύτερο; Μένει τό ψήφισμα όπως έχει.

Άπό μεριάς τής ΔΕΚ κατ' άρχήν πιστεύουμε, ότι πρέπει νά βγει ή καταγγελία και δεύτερον ότι πρέπει νά βάλλουμε (όμιλεί μακράν του μικροφώνου)... γιά τό δίωξιμο του Βασιλειάδη.

Καραγιαννάκης: Μία διευκρίνιση σε σχέση μέ τήν ψηφοφορία. Κατ' άρχήν εκ μέρους τής ΠΠΕΚΤ. πιστεύουμε ότι γιά τό ζήτημα Βασιλειάδη πρέπει νά βγει ή καταγγελία-ψήφισμα. Διαφωνούμε όμως μέ τό περιεχόμενο του ψηφίσματος του Δ.Σ. γιατί δέν φαίνεται ή θέση νά φύγει ό Βασιλειάδης και έπειδή λόγω του τρόπου πού μπήκε τό ζήτημα, ξαφνικά χωρίς νά είναι εκ τών προτέρων γνωστό, δέν μπορέσαμε νά προτείνουμε ένα άλλο ψήφισμα, στην παρούσα ψηφοφορία θά ψηφίσουμε λευκό.

Προεδρείο: Σύμφωνοι. Ποιοι είναι ύπέρ του ψηφίσματος, πού έχει καταθέσει τό Δ.Σ.; Ποιοι είναι κατά; Λευκά; Αποχές; καμιά.

(άκολουθεί όνομαστική ψηφοφορία)

Προεδρείο: Λευκά: 6, άποχές: καμιά.

Ἡ Γενική Συνέλευση ψηφίζει διά ἀνατάσεως τῆς χειρὸς ὁμόφωνα τὸ ψήφισμα πού ἔχει καταθέσει τὸ Δ.Σ. μὲ 6 Λευκά, ἀποχές: καμία καὶ ὄχι: οὐδέν.

Προεδρεῖο: Προχωρᾶμε στὸ ἐπόμενο θέμα τῆς Η. Διάταξης.

κ. Ψωμάς: Συνάδελφοι, σὲ σχέση μὲ τὸ δεύτερο θέμα γιὰ τὸ Καταστατικὸ γιὰ νὰ μὴν χάσουμε χρόνο καὶ ὀπωδῆποτε ἐπειδὴ εἶναι ἀργά τὸ Προεδρεῖο προτείνει νὰ μὴν γίνουν εἰσηγήσεις, ἐξάλλου αὐτὸ εἶχε εἰπωθεῖ καὶ ἀπὸ τὴν περασμένη Τετάρτη. Δηλ. πάνω στὶς ἐναλλακτικὲς λύσεις πού προτείνουμε κύρια στὸ ὀργανωτικὸ θέμα δὲν θὰ γίνουν εἰσηγήσεις γιατί πιστεύουμε πῶς τίς ἔχετε διαβάσει εἴτε στὸ φυλλάδιο πού ἔχει κυκλοφορήσει, εἴτε στὰ Χημικὰ Χρονικὰ στὰ ὁποῖα ἔχουν δημοσιευθεῖ καὶ κατὰ συνέπεια εἴμαστε ὅλοι ἐνημερωμένοι σ' αὐτά, πού προτείνει ἡ Ἐπιτροπή.

Ἄρα σήμερα γιὰ νὰ εἴμαστε ἐποικοδομητικοὶ προτείνουμε νὰ γίνει τὸ ἐξῆς: νὰ ὑποβληθοῦν ἐρωτήσεις σ' ὅσα σημεῖα ὑπάρχουν ἀπορίες, νὰ λυθοῦν ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ γίνουν τοποθετήσεις. Ὑπάρχουν ἐρωτήσεις:

Λοιπὸν συνάδελφοι ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν ἐρωτήσεις ἢ ὀμιλητὲς πρὸς τὸ παρόν, θὰ κάνω μίᾳ τοποθέτηση γιὰ νὰ ξεκινήσουμε ἀπὸ κάπου. Ἡ Ἐπιτροπή δούλεψε γιὰ ἓνα μεγάλο χρονικὸ διάστημα καὶ κατέβαλε πραγματικὰ φιλότιμες προσπάθειες, ὥστε καὶ νὰ ὀλοκληρώσει ἓνα σχέδιο Καταστατικοῦ καὶ νὰ καταλήξει σὲ ὅσα σημεῖα ἦταν δυνατόν ὁμόφωνα. Πραγματικὰ αὐτὸ ἐπετεύχθη σὲ ἓνα πολὺ μεγάλο βαθμὸ καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἓνα θετικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴν ὅλη δουλειὰ τῆς Ἐπιτροπῆς γιατί ὀπωδῆποτε μᾶς βγάζει ἀπὸ ἀρκετὰ προβλήματα. Ὅμως δὲν ἐγινε κατορθωτὸ σὲ ὀρισμένα σημεῖα κύρια στὸ ὀργανωτικὸ θέμα μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑπάρξουν διαφορετικὲς ἐκτιμήσεις καὶ νὰ προτείνονται ἐναλλακτικὲς λύσεις.

Τὸ πρῶτο θέμα στὸ ὁποῖο ὑπῆρξε διαφωνία, ἦταν τὸ θέμα τῆς Γενικῆς Συνέλευσης ἐνῶ δηλ. ἐγινε ὁμόφωνα ἀποδεκτὸ, ὅτι εἶναι χρήσιμο νὰ ὑπάρχει μίᾳ Πανελλαδικῆ Γενικῆς Συνέλευσης, ὑπῆρξαν ἀντίθετες γνώμες, στὸ τί μορφή θὰ εἶχε, αὐτὴ ἡ Πανελλαδικῆ Γενικῆς Συνέλευσης. Ἡ μίᾳ ἀποψη ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ Πανελλαδικῆ Γενικῆς Συνέλευσης πρέπει νὰ εἶναι μίᾳ ἐνιαῖα Τοπικὰ καὶ Χρονικὰ, νὰ συνέχεται στὴν Ἀθήνα, καὶ ἔχει ἓνα σκεπτικὸ, πού ἀναπτύσσεται στὸ φυλλάδιο.

Ἐπειδὴ ἦμουν ἓνας ἀπὸ ἐκείνους πού ὑποστήριξα αὐτὴ τὴν ἀποψη, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω μερικὰ συμπληρωματικὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἀποψης. Φυσικὰ θὰ ἀναφέρω τὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ἀποψης, πού ὑποστήριξα πιστεύοντας ὅτι συνάδελφοι, πού ὑποστήριξαν τὴν ἄλλη ἀποψη θὰ φέρουν καὶ ἐκείνοι τὰ ἀντίστοιχα ἐπιχειρήματα.

Στὴν Πανελλαδικῆ Γενικῆς Συνέλευσης ἀντιπροτάθηκε μίᾳ ἄλλη Γενικῆς Συνέλευσης, πού στὴν πραγματικότητα εἶναι μίᾳ νοητῆ Γενικῆς Συνέλευσης καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ ἄθροισμα τῶν ἐπὶ μέρους Γενικῶν Συνελεύσεων τῶν Τοπικῶν Τμημάτων. Οἱ ἀντιρροήσεις μας ἦταν ὅτι μίᾳ τέτοια Γενικῆς Συνέλευσης, κατ' ἀρχὴν δὲν εἶναι ἡ Γενικῆς Συνέλευσης, πού ἐκφράζει τὸ πνεῦμα τῆς σὲ ἓνα Τόπο, σὲ ἓνα Χῶρο, καὶ σὲ ἓνα χρόνο συνάντησης ὄλων τῶν μελῶν τῆς Ἐνωσης, θεωρητικὰ τοῦλάχιστον ὄλων τῶν μελῶν, γιατί πρακτικὰ ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μὲ ὀποιοδήποτε σύστημα καὶ ὅπου μέσα ἀπὸ τὴν ἀλληλοεπίδραση τῶν γνώμων, θὰ καταλήγουμε σὲ μίᾳ ἀποψη.

Ὅταν θὰ ἔχουμε χωριστὲς Γενικὲς Συνελεύσεις αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἀντικειμενικὰ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει, δηλαδὴ δὲν μπορεῖ ἓνας, πού συμμετέχει σὲ μίᾳ Γενικῆς Συνέλευσης στὴ Θεσσαλονικὴ, π.χ. νὰ ἀκούει ταυτόχρονα τὸ προβληματισμὸ ἑνὸς πού τὸν ἀναπτύσσει στὴν Γενικῆς Συνέλευσης τῆς Κρήτης, ἢ τῆς Ἀθήνας καὶ κατὰ συνέπεια νὰ διαμορφώσει μέσα στὴν Γενικῆς Συνέλευσης μίᾳ καινούργια γνώμη. Οἱ γνώμες αὐτὲς ἀναπτύσσονται ξεχωριστὰ, ὁπότε οὐσιαστικὰ ὀδηγοῦμαστε σὲ ἄλλα συστήματα, συστήματα Ὀμοσπονδίας ἢ συστήματα ἐκλεκτῶν κ.λ.π.

Ὑπάρχει δηλαδὴ τὸ καθαρὰ θεωρητικὸ πρόβλημα, ὅτι μίᾳ Γενικῆς Συνέλευσης δὲν μπορεῖ νὰ ἀναχθεῖ τὸ ἄθροισμα τῶν ἐπὶ μέρους, ὅπως τὸ ἄθροισμα μερικῶν ἐξαρτημάτων δὲν ἀποτελοῦν μίᾳ μηχανῆς γιατί γιὰ νὰ ἀποτελέσουν μηχανῆ, πρέπει νὰ εἶναι ὅλα μαζί σὲ μίᾳ συγκεκριμένη δομῆ. Ὅπως ἐξαρτήματα πού εἶναι ἓνα ἐδῶ καὶ τὸ ἄλλο παρακάτω, δὲν ἀποτελοῦν μηχανῆ, ἔτσι καὶ τὸ ἄθροισμα τῶν ἐπὶ μέρους Γενικῶν Συνελεύσεων δὲν ἀποτελεῖ Γενικῆς Συνέλευσης.

Ἐκτός ὅμως ἀπ' αὐτὸ ἔχω σημειώσει καὶ ὀρισμένα πρακτικὰ προβλήματα, πού μπαίνουν καὶ πού πρέπει νὰ λυθοῦν. Ἐνα πρόβλημα εἶναι. Τὸ θέμα τῆς ἐνημέρωσης μίᾳ τοπικῆς Γενικῆς Συνέλευσης πάνω στὸν προβληματισμὸ, πού ἀναπτύχθηκε στὶς ἄλλες. Ἡ ἀντιπρόταση ἀναφέρει ὅτι τὸ πρόβλημα λύνεται ἂν ἡ Ἀντιπροσωπία ἔχει ὡς καθήκον νὰ μεταφέρει τὸν προβληματισμὸ αὐτὸ στὶς Γενικὲς Συνελεύσεις, πού θὰ ἀκολουθοῦσαν.

Τὸ ἐρώτημα λοιπὸν εἶναι: ὁ προβληματισμὸς πού θὰ ἀναπτυχθεῖ στὶς ἐπόμενες Γενικὲς Συνελεύσεις, πῶς θὰ μεταφερθεῖ στὶς προηγούμενες; ὅταν αὐτὲς θὰ ἔχουν ἤδη γίνει. Αὐτὸ θὰ σημαίνει, ὅτι οἱ τελευταῖες μας Γενικὲς Συνελεύσεις θὰ ἔχουν τὸν προβληματισμὸ τῶν πρώτων, οἱ πρώτες ὅμως δὲν θὰ ἔχουν τῶν τελευταίων.

Ἐνα δεύτερο σημεῖο εἶναι τὸ ἐξῆς: γράφει ἡ ἀντιπρόταση: Δίνεται ἡ δυνατότητα συμμετοχῆς μὲ δικαίωμα λόγου ὀποιοδῆποτε συναδέλφου σὲ ὀποιοδῆποτε Τοπικῆς Γενικῆς Συνέλευσης, ὅμως κάθε συνάδελφος θὰ ἔχει δικαίωμα ψήφου μόνον στὴν Γενικῆς Συνέλευσης τοῦ τμήματος ὅπου εἶναι γραμμένος. Δηλαδὴ αὐτὸ θέλει νὰ πεί, ὅτι ἐγὼ πού εἶμαι στὴν Ἀθήνα καὶ θέλω νὰ ὑποστηρίξω τίς ἀπόψεις μου καὶ νὰ πείσω καὶ τοὺς ἄλλους συναδέλφους, μπορῶ νὰ πάω καὶ στὴ Γενικῆς Συνέλευσης τῆς Θεσσαλονικῆς, ἢ καὶ τῆς Πάτρας, ἢ καὶ τοῦ Ἡρακλείου.

Τὸ ἐρώτημα λοιπὸν εἶναι: Ὅταν θεωροῦμε πρακτικὰ δύσκολο κάποιον συνάδελφο νὰ πάρουν μέρος στὴ Γενικῆς Συνέλευσης τῆς Ἀθήνας, πῶς θεωροῦμε ὅτι εἶναι πρακτικὰ δυνατό ἓνας, ἢ δύο συνάδελφοι νὰ πάρουν βόλτα ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ γυρίζουν σ' ὅλες τίς ἐπὶ μέρους τοπικὲς συνελεύσεις γιὰ νὰ ὑποστηρίζουν τίς ἀπόψεις τους; Αὐτὸ εἶναι ἓνα πρακτικὸ πρόβλημα, πού δὲν ξέρω, πῶς μπορεῖ νὰ λυθεῖ.

Ἐνα τρίτο εἶναι, ὅτι ὁ χρονικὸς προσδιορισμὸς τῆς πραγματοποιήσεως τῆς Γενικῆς Συνέλευσης Ἀττικῆς, θὰ γίνεται μὲ κριτήριον, τὸ ποῖος προβληματισμὸς εἶναι σημαντικότερο νὰ μεταφερθεῖ καὶ πρὸς πού κατ' ἐπιλογή. Ἐτσι θὰ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ πρώτη, ἢ τελευταία στὴ σειρά. Δημιουργεῖται ὁμῶς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ, ποῖος θὰ τὸ ἀποφασίσει; Ἀπὸ τὴ στιγμή πού κάποιος θὰ παίρνει μίᾳ τέτοια ἀπόφαση δὲν μπορούμε νὰ ἀποφύγουμε τὸν κίνδυνο τὰ κριτήρια αὐτὰ νὰ εἶναι ἐντελῶς ὑποκειμενικὰ. Ὄπωδῆποτε μπορεῖ νὰ ὑπάρξουν πολλοὶ παράγοντες, πού θὰ ἐπηρεάσουν τὴν ἀπόφαση ὀποιοδῆποτε καὶ ἂν εἶναι αὐτὸς πού θὰ τὴν πάρει. Καὶ ἂν ἀκόμα τίς ἀποφάσεις τίς παίρνει ἡ Διοικουσα Ἐπιτροπὴ ἢ ἡ Ἀντιπροσωπία, πάντα μέσα σ' αὐτὴ τὴ Διοικουσα, ἢ σ' αὐτὴ τὴν Ἀντιπροσωπία, θὰ ὑπάρχει μίᾳ πλειοψηφία, καὶ εἶναι πολὺ πιθανὸ, τίς ἀποφάσεις τῆς, δηλαδὴ τὴν προτεραιότητα τῶν θεμάτων, ἢ ἄλλων τὴν προτεραιότητα τῶν Γενικῶν Συνελεύσεων, νὰ τίς παίρνει μὲ κάποια κριτήρια παραταξιακά.

Τὸ τελευταῖο θέμα εἶναι ἀπὸ τὴ στιγμή, πού θὰ γίνονται αὐτὲς οἱ ἐπὶ μέρους Τοπικὲς Συνελεύσεις, γιὰ νὰ ἔχει ἀντικειμενικὴ ὑπόσταση ἡ Γενικῆς Συνέλευσης, μᾶλλον τυπικὴ θὰ ἔλεγα ὑπόσταση, θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχει καὶ ἀντίστοιχα τοπικὸ τμήμα Ἀττικῆς. Στὴν Ἐπιτροπὴ ὅμως εἴχαμε συμφωνήσει νὰ μὴν εἰσηγηθοῦμε νὰ ὑπάρχει τοπικὸ τμήμα τῆς Ἀττικῆς, γιατί λόγῳ τοῦ μεγέθους του καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἔδρα του θὰ εἶναι καὶ αὐτὴ στὴν Ἀθήνα, ὅπως καὶ τῆς Διοικουσας καὶ τῆς Ἀντιπροσωπίας δηλαδὴ ὅλης τῆς Ἐνωσης, θὰ ὑπάρχει διῶμος ἐξουσιῶν, ὁπότε θὰ ὑπάρχει καὶ σύγχυση ἀρμοδιοτήτων καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά σπατάλη δυνάμεων. Ἐάν ὅμως δεχθοῦμε τίς ἐπὶ μέρους τοπικὲς Συνελεύσεις θὰ ὀδηγηθοῦμε στὴν ἀνάγκη νὰ ὑπάρξει καὶ τοπικὸ τμήμα Ἀττικῆς. Αὐτὰ σὲ σχέση μὲ τὴν Γενικῆς Συνέλευσης.

Ἐνα δεύτερο θέμα πού ὑπῆρξε, ἦταν τὸ θέμα τῆς ἀντιπροσωπίας, γενικὰ αὐτοῦ τοῦ ἐνδιαμέσου ὀργάνου γιὰ τὴν ἀνοικταότητα τοῦ ὀποῖου ὅλοι συμφωνήσαμε, ἀνεξάρτητα ἂν θὰ τὸ λέγαμε Γενικὸ Συμβούλιο, ἂν θὰ τὸ λέγαμε Ἀντιπροσωπία, ἢ ὀποιοδῆποτε ἄλλη ὀνομασία μπορούμε νὰ τοῦ δώσουμε. Καὶ ἐκεῖ διαμορφώθηκαν δύο ἀπόψεις. Ἡ μίᾳ ἀποψη θεωροῦσε, ζητοῦσε νὰ εἶναι ἀποφασιστικὴ σημασίας, δηλαδὴ θὰ εἶναι τὸ κυρίαρχο ὀργανο ἀνάμεσα σὲ 2 Γενικὲς Συνελεύσεις, ἐνῶ ἡ ἄλλη ἀποψη ὑποστήριζε, τὸ νὰ ἔχει ἓνα γνυμοδοτικὸ χαρακτήρα. Ἐγὼ

υποστήριξη την άποψη, ότι το ενδιάμεσο αυτό Όργανο, θα πρέπει να έχει αποφασιστικό χαρακτήρα γιατί οι κίνδυνοι που μπορούν να προέλθουν από την ύπαρξη ενός ενδιάμεσου γνωμοδοτικού Οργάνου είναι αρκετοί και αναφέρονται στο φυλλάδιο που έχει κυκλοφορήσει. Δεν θα σταθώ λοιπόν περισσότερο γιατί θα χρειαστούμε πάρα πολύ χρόνο.

Ένα τελευταίο θέμα στο οποίο υπήρξαν διαφορετικές εκτιμήσεις, δύο-τρεις απόψεις με ύπερπεριπτώσεις, είναι το Έκλογικό, χωρίς να έχουμε φτάσει στο να προτείνουμε κάποιο συγκεκριμένο Έκλογικό σύστημα, έγινε συζήτηση πάνω στις γενικές κατευθύνσεις. Καί κατ' αρχήν συμφωνήσαμε όλοι, στην άποψη ότι οι Έκλογές, θα πρέπει να γίνονται με την απλή αναλογική. Σ' αυτό υπήρξε ομοφωνία.

Εκείνο όμως που έμπαινε σαν ερώτημα ήταν εάν στις εκλογές αυτές που θα γίνονται σε Πανελλαδική κλίμακα θα έπρεπε να υπάρχει ένα ενιαίο ψηφοδέλτιο. Εάν δεχθούμε την αναλογία 50 μέλη της Ένωσης να «στέλνουν» ένα αντιπρόσωπο τότε με 4000 περίπου μέλη που έχει η Ένωση έχουμε 80 αντιπροσώπους. Θα μπορούμε λοιπόν να υπάρχει ένα ενιαίο ψηφοδέλτιο για όλη την Ελλάδα στο οποίο θα αναγράφονται και οι 80 υποψήφιοι κάθε ψηφοδελτίου και στο οποίο θα μπαίνουν 3-7 σταυροί, αυτό μπορεί να συζητηθεί. Μ' αυτό τον τρόπο από κάθε παράταξη ανάλογα με το ποσοστό που θα παίρνει στις εκλογές θα εκλέγονται οι αναλογούντες αντιπρόσωποι με την σειρά επιτυχίας που θα προκύπτει από την σταυροδοσία.

Αυτή ήταν η μία άποψη την οποία και υποστήριξα κυρίως για το ότι, ενώ δεν δημιουργεί ουσιαστικά προβλήματα αντιπροσώπησης και θα πώ παρακάτω γιατί είναι πολύ πιο απλό και δεν δημιουργεί προβλήματα, ούτε στη διαλογή, ούτε στην ανάδειξη αντιπροσώπων κλπ. Η αντίθετη άποψη που υποστηρίζει τις ξεχωριστές Έκλογές σε κάθε τοπικό τμήμα, στηρίζει την άποψη αυτή και την επιχειρηματολογεί στο ότι δεν είναι δυνατόν ένας Κρητικός, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά να εκλέγεται με ψήφους μη Κρητικών.

Εδώ βέβαια μπαίνει ένα ζήτημα, το ζήτημα της Αντιπροσώπησης των Τοπικών Συλλόγων, που όπωσδήποτε έχουν και κάποια ιδιαίτερα προβλήματα. Όμως πιστεύω ότι αυτά τα προβλήματα δεν είναι περισσότερο σημαντικά δηλαδή οι Χημικοί δεν έχουν ιδιαίτερα όξυμένα Τοπικά προβλήματα, ενώ τα ουσιαστικά τα καυτά προβλήματα των Χημικών είναι κοινά σε όλους. Το πρόβλημα της ανεργίας π.χ. έχει λίγο πολύ την ίδια όψη, το πρόβλημα της υποαπασχόλησης, της ετεροαπασχόλησης, το πρόβλημα του εάν ο Χημικός κάνει δουλειά Χημικού και πόσο απαξιώνεται Επιστημονικά.

Όλα αυτά τα προβλήματα είναι ενιαία και δεν πιστεύω ότι είναι απαραίτητο να γίνονται ξεχωριστές εκλογές με ξεχωριστά ψηφοδέλτια σε κάθε τοπικό τμήμα. Από την άλλη μεριά τίποτε δεν εμποδίζει μία παράταξη να βάλει στο ενιαίο ψηφοδέλτιο υποψηφίους από όλα τα τοπικά τμήματα έστω μόνο και μόνο για να πάρει τις ψήφους των συναδέλφων που θέλουν να ψηφίσουν αντιπροσώπους από το τοπικό τμήμα στο οποίο ανήκουν.

Εν πάση περιπτώσει όμως ειδικά στο θέμα αυτό δηλ. το Έκλογικό, δεν νομίζω ότι δημιουργείται κανένα σοβαρό πρόβλημα. Εάν οι αντίθετες απόψεις μπορούν να προτείνουν ένα Έκλογικό σύστημα, που να είναι ρεαλιστικό, που να μπορεί να δουλέψει πρακτικά και να μην δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα, τότε αυτό είναι κάτι, που μπορούμε να το δούμε και εν πάση περιπτώσει να το συζητήσουμε.

Αυτά ήταν τα κύρια προβλήματα, βεβαίως στα φυλλάδια που έχουν μοιραστεί αναφέρονται και άλλα ακόμα ζητήματα του Καταστατικού, όπως τις προϋποθέσεις για να είναι κανένας μέλος, τα θέματα σχετικά με τα πειθαρχικά Συμβούλια, αν πρέπει, ή δεν πρέπει να έχουμε πειθαρχικά Συμβούλια και εάν έχουμε τι όρους πρέπει να πληρούν κ.τ.λ. Όλα αυτά τα θέματα, είναι θέματα που αξίζει να συζητηθούν, όμως πιστεύω επειδή η ώρα είναι αργά και επειδή το θέμα το Οργανωτικό, είναι και το πιο σημαντικό έξ' αλλου και από τα πράγματα φάνηκε σημαντικό, είναι να επικεντρώσουμε την προσοχή μας σ' αυτό ώστε αν είναι δυνατόν να κατασταλάξουμε σε κάποιες απόψεις.

κα Πιτσιά: Μιλώ εκ μέρους της Π.Π.Ε.Κ.Τ. Χημικών και είμαι και μέλος της Επιτροπής Καταστατικού. Θα προσπαθώ να είμαι σύντομη γιατί πιστεύω όπως και όλα τα μέλη της Επιτροπής, ότι αυτή η Συνέλευση θα είχε ένα νόημα, αν άλλοι συνάδελφοι εκτός από μας μπορούσαν να εκφράσουν την γνώμη τους και κύρια πάνω σε θέματα αιχμής. Γενικά για το θέμα του Καταστατικού, θα ήθελα να ξεκαθαρίσω, ότι δεν θα πρέπει κανείς, να έχει την αταπάτη, ότι ένα Καταστατικό καθορίζει όλα τα ουσιαστικά προβλήματα, που μπορεί να έχει ένα μαζικό Όργανο σαν την Ένωση.

Πολλές φορές εκείνο που παίζει τον καθοριστικό ρόλο είναι η Πολιτική του εκάστοτε Διοικητικού Συμβουλίου, που βρίσκεται στο Όργανο αυτό, αλλά από την άλλη μεριά ένα Καταστατικό μπορεί να διευκολύνει τις διαδικασίες, ή να τις δυσκολεύει. Στη βάση αυτή πιστεύουμε, ότι μέσα από ένα Καταστατικό, πρέπει να εξασφαλίζονται όρισμένα βασικά πράγματα, μία κατ' αρχήν σωστή τοποθέτηση πάνω στα θέματα των σκοπών και κυρίως μία διαδικασία Δημοκρατική, που θα επιτρέπει σε κάθε μέλος της Ένωσης αυτής, να συμμετέχει στις δραστηριότητες και η γνώμη του να μετράει.

Γ' αυτό ακριβώς και είμαστε αντίθετοι και με το προηγούμενο σχέδιο, που είχε προταθεί. Πιστεύουμε επίσης, ότι η Ένωση θα πρέπει να έχει ένα ζωντανό και μαζικό χαρακτήρα και να μην μετατραπεί σε ένα Επιμηλητήριο, ή σε ένα Οικονομικό και Τεχνοκρατικό Όργανισμό. Σ' αυτή τη βάση προτείνουμε και το Οργανωτικό σχήμα, που έχει δημοσιευτεί κιόλας.

Συγκεκριμένα πιστεύουμε, ότι το βασικό στις διαδικασίες, είναι η ύπαρξη μιας Γενικής Συνέλευσης, από την οποία Γενική Συνέλευση θα μπορούν να ελέγχονται όλα τα άλλα εκλεγμένα Όργανα της Ένωσης. Και αυτό γιατί σε μία Γενική Συνέλευση οποιοσδήποτε συνάδελφος ανεξάρτητα με την Πολιτική του τοποθέτηση και ανεξάρτητα με το από που προέρχεται από άποψη τοπική, μπορεί να τοποθετηθεί και να πει την γνώμη του. Αντίθετα άλλα σχήματα ενδιάμεσων Οργάνων δεν αφήνουν αυτές τις ευκαιρίες μά που βγαίνουν άπλωσ αντιπρόσωποι και πολλές φορές οι μειοψηφίες φυσικά δεν εκπροσωπούνται σ' αυτά τα σχήματα.

Επομένως για μας το βασικότερο είναι μία Γενική Συνέλευση ουσιαστική. Τό πώς γίνεται ουσιαστική βέβαια είναι ένα άλλο ζήτημα, αλλά τουλάχιστον να υπάρχει αυτό μέσα στο Καταστατικό. Από εκεί και πέρα μαζί με τα άλλα μέλη της Επιτροπής δεχτήκαμε και έμεις την αναγκαιότητα ενός ενδιάμεσου Οργάνου με την έννοια να υπάρχουν αρκετά μέλη, ώστε η δουλειά, ή όποια υπάρχει στην Ένωση να εκτελείται με κάπως πιο καθορισμένο και συγκεκριμένο τρόπο απ' ότι σήμερα, από εκεί και πέρα ακριβώς επειδή και τα μέλη της Ένωσης έχουν αυξηθεί να υπάρχει μία μεγαλύτερη εκπροσώπηση μέσα σε ένα Όργανο όπως το Γενικό Συμβούλιο.

Τό σχήμα λοιπόν είναι Γενική Συνέλευση, ή όποια εκλέγει ένα γενικό Συμβούλιο σε Πανελλαδική κλίμακα. Η τοποθέτηση που έκανε ο συνάδελφος Ψωμάς σε πολλά ζητήματα προηγουμένως με έχει καλύψει και δεν θέλω να τα επαναλάβω. Εκείνα που θέλω να τονίσω, είναι ότι αν μεταθέσουμε σήμερα τό πρόβλημα σε τοπικό, γιατί τό άλλο σχέδιο που προτείνεται με την κατά τόπους εκλογή και κατά τόπους Γενικές Συνελεύσεις, πιστεύω ότι πρέπει να δώσουμε μεγάλη δυνατότητα έκφρασης στους συνάδελφους της Επαρχίας.

Αν πάρουμε υπ' όψη, ότι περίπου τό 80% των συναδέλφων βρίσκονται στην Αθήνα, βλέπουμε ότι τελικά τό τοπικό ζήτημα σήμερα είναι δευτερεύον. Από τη στιγμή λοιπόν που δίνεται η δυνατότητα σε κάθε συνάδελφο με τό σύστημα της απλής αναλογικής και με τό σύστημα των Γενικών Συνελεύσεων να εκφράζεται, μπορεί να εκφράζεται, είτε αν ανήκει σε κάποια Πολιτική μειοψηφία είτε αν ανήκει σε κάποια τοπική μειοψηφία.

Από εκεί και πέρα εκείνο που ήθελα να προσθέσω εγώ, στο πώς βλέπουμε, να λειτουργούν τό Τοπικά τμήματα έτσι ώστε να επιτυγχάνεται μία καλύτερη έκφραση των συναδέλφων της Επαρχίας έχει ως εξής (1ον) τό τμήματα αυτά πρέπει να έχουν μία αυτονομία κατά κάποιο τρόπο και να μπορούν να λειτουργούν πρωτοβουλιακά σε ζητήματα Τοπικά, που τό άσασχολούν. Από εκεί και πέρα βέβαια σε γενικότερα ζητήματα, έχουν μία κοινή γραμμή σαν τμήματα της Ένωσης Έλλήνων Χημικών.

Από εκεί και πέρα για τις Γενικές Συνελεύσεις θα μπορούν να γίνονται κατά τόπους Γενικές Συνελεύσεις με την ίδια Ημερήσια διάταξη στους Τοπικούς Συλλόγους και οι απόψεις της, που θα εκφράζονται μέσα στην Γενική Συνέλευση την Τοπική, να μεταφέρονται μετά στην Πανελλαδική Συνέλευση, που θα γίνεται προς στιγμήν τουλάχιστον στην Αθήνα. Πιστεύω ότι μ' αυτό το τρόπο γίνεται πιο ουσιαστική η ζύμωση των ιδεών και εκφράζονται καλύτερα και οι συνάδελφοι και όλες οι τάσεις.

Φυσικά κανείς και από τα μέλη της Επιτροπής δεν ισχυρίστηκε, ότι ο τρόπος που πρότεινε για τη λύση του προβλήματος είναι και ιδανικός. Ο κάθε τρόπος απ' αυτούς που έχουν προταθεί έχει τα μειονεκτήματά του. Γι' αυτό εκείνο που θα έχει πολύ μεγάλη σημασία, θα ήταν να εκφραστούν οι ίδιοι συνάδελφοι που είναι στην Έπαρχια μιά πού το θέμα αφορά και εκείνους άμεσα, και δυστυχώς μέχρι τώρα η ανταπόκριση από τους συνάδελφους ήταν ελάχιστη, παρ' όλο που έχουν ειδοποιηθεί και έχουν σταλεί οι απόψεις που ήδη υπάρχουν.

Από εκεί και πέρα εγώ προσωπικά έχω αρκετές αντίρρησης και σ' άλλα ζητήματα, όπως είναι τα μέλη ή οι πόροι, ή το θέμα του πειθαρχικού, που έχει απασχολήσει στην Επιτροπή και γενικότερα είμαι αντίθετη με την άποψη, ότι θα πρέπει όλο το σχέδιο του Καταστατικού, ή τουλάχιστον ένα μεγάλο μέρος του Καταστατικού, να βασίζεται στο γεγονός, ότι η Ένωση έχει πρόβλημα πόρων, έχει πρόβλημα οικονομικό, και με βάση να λύσουμε το οικονομικό μας πρόβλημα, να καταστρώσουμε μια σειρά από σχέδια μέσω του Καταστατικού, για να το λύσουμε.

Πιστεύω, ότι αυτό μας οδηγεί σε μεγάλα λάθη σε μία δημιουργία Ένωσης Τεχνοκρατικού χαρακτήρα υποχρεωτική με πάρα πολλά μειονεκτήματα. Έπειδή όμως ακριβώς τα θέματα αυτά, όπως είναι τα μέλη, όπως είναι οι πόροι, ή τα πειθαρχικά, πιστεύω ότι θα πρέπει να συζητηθούν σε μία άλλη Γενική Συνέλευση, γι' αυτό δεν θα επεκταθώ σε λεπτομέρειες και ελπίζω, ότι σε επόμενη Γενική Συνέλευση θα μπορέσουμε να συζητήσουμε πιο αναλυτικά και για αυτό.

κ. Αλικαριδής: Η βασική λογική που είχε η πρόταση που συνολικά έγινε από έμένα στην Επιτροπή Καταστατικού, στην οποία συμμετείχα ήταν η εξής, πώς είναι δυνατόν να φτιάξουμε ένα νέο Καταστατικό, το οποίο να μην καταργεί όσο είναι δυνατόν τις άμεσες διαδικασίες και πώς από την άλλη μεριά, δεν θα είναι ένα εγκεφαλικό κατασκευασμα δυσκίνητο με αυξημένες γραφειοκρατικές λειτουργίες. Αυτός ήταν ο βασικός άξονας της σκέψης μου και αυτές τις σκέψεις θα προσπαθήσω, να τις εξηγήσω.

Κατ' αρχήν η ένιχυση των άμεσων διαδικασιών πιστεύω, ότι δεν μπορεί παρά να είναι στόχος του καθένα μας εδώ μέσα και δεν μπορεί παρά να παλεύεται συνέχεια καθημερινά και σε οποιαδήποτε έκφραση του. Με αυτή την έννοια και εγώ συμφώνησα στην αναγκαιότητα μιας Γενικής Συνέλευσης. Με την εξής διαφορά όμως διαφωνώ με την πρόταση μιας ενιαίας Πανελλαδικής Γενικής Συνέλευσης. Και διαφωνώ, γιατί πιστεύω, ότι οι σημερινές συνθήκες δεν επιτρέπουν την πραγματική και ουσιαστική πραγματοποίηση τέτοιων Γενικών Συνελεύσεων.

Ακόμη αν θέλετε η σημερινή μας Συνέλευση και η προηγούμενη της προηγούμενης Τετάρτης επιβεβαιώνουν αυτό το πράγμα. Για ποιο λόγο λοιπόν να ονομάσουμε Πανελλαδική Γενική Συνέλευση κάτι που ξέρουμε, ότι δεν θα γίνει, ότι θα λειτουργήσει και δεν θα υπάρξει ποτέ, απλώς μόνο και μόνο για να είμαστε τυπικά καλυμμένοι στη βάση του ότι η Συνέλευση μας έχει ένα Πανελλαδικό χαρακτήρα. Για μένα δεν με ενδιαφέρει το τυπικό, με ενδιαφέρει η ουσία και με βάση αυτή την ουσία εγώ πρότεινα τις αποκεντρωμένες Γενικές Συνελεύσεις, οι Γενικές Συνελεύσεις όπου υπάρχουν παραρτήματα της Ένωσης Έλλήνων Χημικών και στόχος θα πρέπει να είναι, να δημιουργηθούν όσο γίνεται περισσότερα παραρτήματα της Ένωσης Έλλήνων Χημικών.

Και μπαίνει το θέμα το γραφειοκρατικό κατά την γνώμη μου: να αλλά πώς θα αποφασίζουν αυτές τις Γενικές Συνελεύσεις για να βγάλουν μια ενιαία έκφραση; να σάς πω. Κατ' αρχήν δεν με ενδιαφέρει να βγάλουν μια ενιαία έκφραση, έμένα εκείνο που με ενδιαφέρει, είναι να μαζεύονται οι συνάδελφοι, να συζητάνε, να ανταλλάσσουν απόψεις και από εκεί και πέρα να βγάζουν τις αποφάσεις τους. Μακάρι να φτάσουμε στο σημείο και ως έχουμε και αντικρουόμενες αποφάσεις, στα διάφορα Τοπικά τμήματα. Αυτό σημαίνει, ότι υπάρχουν ζούμε και αυτό είναι ζωή.

Το χειρότερο απ' όλα θα είναι, να μην γίνονται Γενικές Συνελεύσεις, να μην μαζεύονται οι συνάδελφοι να μην λένε την γνώμη τους και να βγάζει η Πανελλαδική Γενική Συνέλευση στην Αθήνα μία απόφαση, που θα αφορά 46, 40, ή αν θέλετε 150 ανθρώπους όλο και όλο. Δεν με ενδιαφέρει λοιπόν τόσο πολύ, το πώς θα παίρνονται οι αποφάσεις. Εάν παίρνονται ουσιαστικές αποφάσεις, θα βρεθεί και η φόρμουλα με την οποία αυτές θα γίνονται Πανελλαδικές, δεν είναι εκεί το πρόβλημα.

Μπήκε το έπιχειρημα των ψηφισμάτων, με ποιο τρόπο θα βγαίνουν ψηφίσματα: «μια συνάδελφοι είναι τόσο απαραίτητο να βγαίνουν Πανελλαδικά ψηφίσματα: τι θα μάς ενοχλούσε δηλαδή για ένα θέμα να βγαίνουν 15 ψηφίσματα από 15 παραρτήματα, ποιο είναι το πρόβλημα; γιατί θα έπρεπε να είναι ένα ενιαίο ψήφισμα Πανελλαδικό; τι θα προσέφερε παραπάνω στην Ένωση Έλλήνων Χημικών;

Ακόμη θεωρώ ανεδοφική την οποιαδήποτε άποψη, ή οποία ζητάει την μεταφορά απόψεων από χώρο σε χώρο, της Έπαρχιας προς τα εδώ, ή οποιαδήποτε άλλο μέσα από μεμονωμένους συνάδελφους. Πιστεύω ότι αυτά τα πράγματα δεν θα πραγματοποιηθούν, ή αν πραγματοποιηθούν, θα πραγματοποιηθούν σε πάρα πολύ περιορισμένη έκταση και αν θέλετε, θα πραγματοποιηθούν μόνο και μόνο για να εξυπηρετήσουν μία παραταξιακή σκοπιμότητα με αμφίβολα κατά την γνώμη μου αποτελέσματα.

Όσον αφορά το έπιχειρημα, ότι οι επί μέρους Γενικές Συνελεύσεις απαιτούν ένα επί μέρους Όργανο, το τμήμα της Αθήνας με τα δικά του Όργανα και επειδή πραγματικά για μένα είναι βασικό μέλημα, πώς δεν θα προχωρήσουμε σε περισσότερη γραφειοκρατία, αλλά πώς θα τη λιγοστέψουμε, εγώ πιστεύω ότι το τμήμα της Αθήνας, το οποίο θα πρέπει να υπάρχει πραγματικά, αυτό θα πρέπει να διοικείται έμμεσα από το Κεντρικό Συμβούλιο, ή Διοικητικό Συμβούλιο όπως θέλετε πέστετε. Δεν έχει κανένα λόγο, να έχει δικά του Όργανα. Τα Όργανα τα Κεντρικά θα είναι και Όργανα του τμήματος της Αθήνας.

Μην ξεχνάμε, ότι το Κεντρικό Συμβούλιο στην πλειοψηφία του από τα πράγματα δηλαδή, μην έχουμε καμία αὐταπάτη, θα αποτελείται από ανθρώπους οι οποίοι ζουν και δουλεύουν στην Αθήνα. Αυτά για την Πανελλαδική Γενική Συνέλευση. Από εκεί και πέρα και πάλι στον ίδιο άξονα σκέψης, δηλαδή στον άξονα των άμεσων διαδικασιών, εγώ βλέπω το Δ.Σ. να εκλέγεται άμεσα μέσα απ' αυτές τις Συνελεύσεις. Διαφωνώ δηλαδή με την πρόταση, η οποία θέλει να εκλέξει ένα κάποιο ενδιάμεσο Όργανο, που λέγεται Αντιπροσωπία και αυτό με τη σειρά του να βγάλει ένα Έκτελεστικό Όργανο. Πιστεύω, ότι οι καιροί είναι αρκετά πονηροί και φοβάμαι, ότι αυτή η άποδυνάμωση, η οποία με αυτό τον τρόπο θα έλθει σιγά-σιγά, θα έχει σαν αποτέλεσμα την απομαζικοποίηση σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό απ' αυτόν, που υπάρχει σήμερα πέρα από τους κινδύνους, ότι αυτές οι έμμεσες διαδικασίες, πέρα από το ότι απομακρύνουν τον Κόσμο, πιστεύω πραγματικά ότι και σήμερα, και πολύ περισσότερο αν τις δοῦμε προοπτικά, ότι δεν είναι προς το συμφέρον των προοδευτικών δυνάμεων.

Η δική μου η πρόταση λοιπόν είναι, ότι το Δ.Σ. ή Κεντρικό Συμβούλιο, ή Έκτελεστικό Όργανο θα πρέπει να εκλέγεται άμεσα από τις Γενικές Συνελεύσεις και να λογοδοτεί άμεσα για τις πράξεις του στις Γενικές Συνελεύσεις. Και για μένα υπάρχει άλλο ένα έπιχειρημα, γιατί θα πρέπει αυτό το Όργανο να εκλέγεται άμεσα. Γιατί αν μεταθέσουμε την εκλογή του σε ένα ενδιάμεσο Όργανο που λέγεται Αντιπροσωπία, ή Γενικό Συμβούλιο, ή δεν ξέρω εγώ πώς, πέρα απ' ότι είπα, υπάρχει και το πρόβλημα, ότι η παραταξιοποίηση, ή οποία έτσι και αλλιώς θα έρχεται σε κάθε Έκλογές, και ως μην έχουμε αὐταπάτες σ' αυτό θα μεταφέρεται σ' αυτό το ενδιάμεσο Όργανο.

Με λίγα λόγια σ' αυτό το ενδιάμεσο Όργανο ο καθένας θα προσπαθεί να προωθήσει, όσο γίνεται περισσότερο δικούς του ανθρώπους με αντικειμενικό στόχο, να ελέγξει το Δ.Σ. Αλλά για μένα το ενδιάμεσο Όργανο έρχεται να εξυπηρετήσει μία συγκεκριμένη σκοπιμότητα και ποιά είναι αυτή; το Δ.Σ., ή Έκτελεστικό Όργανο από τα πράγματα και από την πείρα που έχω μέσα στην Ένωση Χημικών θα τριφτεί και θα αναλωθεί αποκλειστικά και μόνο με την δουλειά ρουτίνας, την καθημερινή δουλειά, που τρέχει μέσα στην Ένωση Έλλήνων Χημικών.

Αυτό είναι πείρα δική μου και αυτό είναι πείρα όλων των συνάδελφων, οι οποίοι έχουν κατά καιρούς ασχοληθεί με το Δ.Σ. και στην Ένωση Χημικών και σε άλλους χώρους. Για μένα χρειάζεται ένα ενδιάμεσο Όργανο, το οποίο θα μπορεί να δουλεύει με πρόβλημα, τα οποία να ξεφεύγουν από τα προβλήματα ρουτίνας να είναι προβλήματα υποδομής, αν θέλετε προβλήματα μακροχρόνια, προβλήματα που θα δώσουν την

δυνατότητα, εάν μελετηθούν σωστά και εάν φθάσουν σε λύσεις, πραγματικά να κάνουν την Ένωση Έλλήνων Χημικών ένα Σωματείο με ιδιαίτερα σεβαστές τις απόψεις της απ' όλους τους κοινωνικούς φορείς και από το Κρατικό μηχανισμό.

Για να μπορέσει λοιπόν αυτό το Όργανο να υπάρξει, δεν θα πρέπει να είναι πεδίο παραταξιακών ανταγωνισμών, γιατί αν είναι πεδίο παραταξιακών ανταγωνισμών, η τύχη του είναι προδιαγραμμένη και καταδικασμένη. Θα πρέπει να είναι ένα Όργανο, που να αποτελείται από ανθρώπους, οι οποίοι έχουν τό μεράκι, και τό κέφι και τί γνώσεις να ασχοληθούν με θέματα που απασχολούν όλους εμάς αλλά και τό κοινωνικό σύνολο γενικότερα.

Εάν αυτούς τούς ανθρώπους τούς στήσουμε μέσα σε ψηφοδέλτια και τούς βγάλουμε με πή σκοπιμότητα, ότι αυτοί θα ψηφίσουν για να βγάλουν ένα κεντρικό Συμβούλιο, για μένα είναι καταδικασμένο τό σήμα να αποτύχει. Εάν όμως τό αποδεσμεύσουμε από μία υποχρέωση, αυτό να βγάλει ένα Δ.Σ. που σημαίνει, ότι να τό πούμε καθαρά οι παρατάξεις δεν θα ενδιαφερθούν και τόσο πολύ, να βάλουν τούς σημένους μέσα σ' αυτό τό Όργανο, αλλά θα επιδιώξουν, να ριξουν τις δυνάμεις τους σε άλλα Όργανα τής Ένωσης, τότε αυτό τό Όργανο πλαισιωμένο από εκπροσώπους μονίμων Έπιτροπών, που για μένα πρέπει να υπάρχουν στην Ένωση Έλλήνων Χημικών και πλαισιωμένο από ανθρώπους εκπροσώπους από τό διάφορα Έπιστημονικά, κλαδικά, τοπικά τμήματα τής Ένωσης, πιστεύω ότι πραγματικά μπορεί να βγάλει δουλειά υποδομής και μπορεί να αποτελέσει ένα κινητήριο μοχλό, για να αποκτήσει κάποτε ή Ένωση Χημικών θέσεις στα προβλήματα που απασχολούν τό κοινωνικό σύνολο.

Αυτό τό ενδιαμέσο Όργανο, λοιπόν, δεν θα έχει κανένα αποφασιστικό, αλλά αποκλειστικό γνωμοδοτικό, τουλάχιστον καταστατικό, χαρακτήρα. Αλλά δεν φαντάζομαι, ότι κανένα Δ.Σ. θα μπορέσει ποτέ, να πει όχι σε μία τεκμηριωμένη γνωμοδότηση, ενός τέτοιου Όργανου, ενός Όργανου δηλαδή που έξω από παραταξιακές σκοπιμότητες, θα έχει επεξεργαστεί, θα έχει λύσει ένα πρόβλημα και θα κάνει μία εισήγηση σε ένα Δ.Σ. Κανένα Δ.Σ. δεν έχει καμία διάθεση να μνή δεχθεί μία τέτοια θέση μίας τέτοιας Αντιπροσωπίας, ή δεν ξέρω πώς αλλιώς θα έχει ονομαστεί.

Και βέβαια μέσα στην όλη μου συλλογιστική, δεν μπορεί παρά αυτή ή Αντιπροσωπία τουλάχιστον στο επίπεδο τών τοπικών εκπροσωπήσεων, να βγαίνει αποκλειστικά και μόνο από τούς ανθρώπους, από τούς όποιους στέλνεται δηλαδή από τό διάφορα τμήματα τής Ένωσης Έλλήνων Χημικών, είτε τοπικά είτε Έπιστημονικά κλπ. Δηλαδή δεν μπορώ να τό φανταστώ σε μία Πανελλαδική έκταση σε ένα ενιαίο ψηφοδέλτιο, όλοι να ψηφίζουν όλους. Άγνωστοι να ψηφίζουν άγνωστους.

κ. Ψωμάς: Έγώ θα ήθελα να κάνω μία ερώτηση στο συνάδελφο, γιατί παρ' όλο που δουλέψαμε αρκετό καιρό μαζί, μου δημιουργήθηκαν σήμερα μερικές άπορίες. Είπες, ότι δεν υποστηρίζεις την άποψη μιάς Πανελλαδικής Γενικής Συνέλευσης ενιαίας Τοπικά και χρονικά, διότι πρακτικά είναι ανέφικτη και έφερες για παράδειγμα τή σημερινή Γενική Συνέλευση. Από τήν άλλη μεριά οι τοπικές Γενικές Συνελεύσεις πρακτικά δεν μπορεί να λειτουργήσουν από τήν στιγμή που δεν δέχονται τήν μεταφορά του προβληματισμού κ.λ.π., που σημαίνει δηλαδή δεν δεχόμαστε τήν Γενική Συνέλευση είτε στή μιά, είτε στήν άλλη μορφή. Πάρα πέρα είπες ότι τό ενδιαμέσο Όργανο δεν θα πρέπει να είναι αποφασιστικό χαρακτήρα, αλλά γνωμοδοτικό με τήν έννοια ενός Έπιτελικού Όργάνου, που θα χαράζει κατευθύνσεις κ.λ.π. Τό ερώτημα είναι, τελικά αυτή ή διοικούσα Έπιτροπή, ή τό Δ.Σ., ή Έκτελεστική Έπιτροπή που θα απολογηθεί; Γενική Συνέλευση δεν θα υπάρχει, ενδιαμέσο Όργανο αποφασιστικού χαρακτήρα δεν θα υπάρχει, τελικά τί μένει;

κ. Άλκαριδης: Εάν δεν προσπαθήσουμε, να βγάλουμε από τό μυαλό μας διάφορα καλούπια καθαρά γραφειοκρατικά και να δούμε λιγάκι πιο ελεύθερα τό πράγμα, πιστεύω, ότι δεν θα μπορέσουμε πραγματικά, να φτιάξουμε ένα Καταστατικό, που να έχει και μία κάποια φαντασία, αν θέλετε. Σε σχέση με τήν ύπαρξη τής Πανελλαδικής Γενικής Συνέλευσης δεν είπα, ότι δεν θα υπάρχει, είπα όμως ότι τό άθροιστικό της αποτέλεσμα δεν είναι εκείνο που έμένα με ενδιαφέρει κατ' αρχήν, δηλαδή για μένα δεν είναι αυτό τό πρόβλημα. Για μένα τό πρόβλημα είναι, πώς οι Λαρισιοί θα μαζεύονται στή Λάρισα και θα κουβεντιάζουν, πώς οι Πατρινοί θα μαζεύονται στήν Πάτρα και θα κουβεντιάζουν. Από εκεί και πέρα πώς αυτό τό πράγμα θα γίνεται Πανελλαδική θέση τής Ένωσης Χημικών, πιστεύω ότι θα βρεθεί ή φόρμουλα και ή διαδικασία. Θέλετε τό άθροισμα; τό άθροισμα, θέλετε δημοψηφίσματα; δημοψηφίσματα. Δεν είναι όμως εκεί τό πρόβλημά μου, λύση υπάρχει. Αυτό για τήν πρώτη ερώτηση.

Η δεύτερη ερώτηση είναι τό που θα απολογείται τό Δ.Σ. Θα απολογείται σε όλες τις Γενικές Συνελεύσεις. Και αν έχουμε στο μυαλό μας κάποια διαδικασία, όπου τό Δ.Σ. αρχίζει και παίρνει σβάρνα τις 15 πόλεις και να απολογείται, δεν εννοώ κάτι τέτοιο. Τό Δ.Σ. μπορεί να φτιάξει γραπτά ένα απόλογο και να τόν στείλει για συζήτηση στις διάφορες πόλεις, όπου υπάρχουν τμήματα, από εκεί και πέρα εάν κάποιος μέλος τού Δ.Σ. έχει τήν ανάγκη να πάει, έχει τόν καιρό να πάει, μπορεί να πάει τόσο τό καλύτερο.

κ. Καστανάκη: Παρ' όλο που είμαστε ήδη πολύ λίγοι και είμαστε και πολύ κουρασμένοι, θα ήθελα να πω κι εγώ πέντε πράγματα για τό Καταστατικό τής Ένωσης, αν και νομίζω, ότι ίσως μία επόμενη Γενική Συνέλευση σε κάποιο άλλο καιρό, που να μνή είναι καλοκαίρι, να είναι πιο εποικοδομητική, ελπίζω. Έγώ ήθελα κατ' αρχήν να αναφερθώ λίγο στο Ιστορικό του πώς ξεκίνησε ή Έπιτροπή Καταστατικού πριν από 4 με 5 χρόνια, είχαμε δει μία ανάγκη τής Ένωσης, μάλλον όρισμένες έλλειψεις κυρίως Όργανωτικές σε διάφορα προβλήματα, σύνδεσης με τήν Έπαρχια κ.λ.π. Έπίσης είδαμε μία κατάσταση, τό ότι τά μέλη τής Ένωσης έχουν αυξηθεί ήδη πάρα πολύ και δεν υπάρχει δυνατότης άμεσης έπαφής όλων αυτών τών μελών μεταξύ τους.

Μέ βάση αυτό τό σκεπτικό είχαμε ξεκινήσει και φτιάξαμε ένα Καταστατικό στο οποίο ύπρχαν τό τοπικά τμήματα, ύπρχαν Γενικές Συνελεύσεις τοπικών τμημάτων και Γενική Συνέλευση Άθήνας, φτιάξαμε ένα ενδιαμέσο Όργανο, τό οποίο τό είχαμε ονομάσει Αντιπροσωπία, τό οποίο Όργανο αυτό, άφ' ενός θα βοηθούσε τό Δ.Σ. τής Ένωσης και άφ' έτέρου θα είχε ένα Συντονιστικό χαρακτήρα ανάμεσα στα τοπικά τμήματα, γι' αυτό τό λόγο είχαμε προτείνει και τήν εκπροσώπηση κατά τόπους. Βέβαια κάναμε ένα λάθος, ξεχάσαμε, ότι αυτά τό Όργανα θα έπρεπε κάπου να απολογούνται και δεν βάλουμε μία Γενική Συνέλευση Πανελλαδική. Μετά στήν πρώτη Συνέλευση που έγινε και συζητήθηκε τό Καταστατικό ξανακαταρτίστηκε μία καινούργια Έπιτροπή, ή οποία είχε σαν έργο να ξαναδιαβεί όλο αυτό τό σχέδιο και τις ατέλειές του. Μέ βάση αυτό δεχθήκαμε ότι πρέπει να υπάρχει μία Γενική Συνέλευση στήν οποία θα απολογούνται τά Όργανα αυτά τό εκλεγμένα και έπειδή εξακολουθούμε να πιστεύουμε, ότι οι Τοπικές Γενικές Συνελεύσεις είναι πιο αντιπροσωπευτικές και πιο ουσιαστικές από τήν μοναδική Γενική Συνέλευση στήν Άθήνα, ή οποία βέβαια είναι πρακτικά πολύ πιο εύκολη, (δεν έχει κανένα πρόβλημα γίνεται μία φορά με όσα μέλη υπάρχουν και δεν έχει κανένα άλλο πρακτικό πρόβλημα). Από τήν άποψη εύκολίας προφανώς είναι πολύ πιο εύκολο τό να κάνουμε μία Γενική Συνέλευση, αλλά από άποψη ουσιαστικής συμμετοχής τών συναδέλφων και κυρίως αυτή τή στιγμή με τό Μητρώο, που είχαμε κάνει πριν από 3 χρόνια, είχαμε δει, ότι περίπου τό 1/4 τών συναδέλφων, είναι ήδη στήν Έπαρχια και ή τάση αυτή συνεχώς αυξάνεται. Είναι κρίμα να μνή δίνουμε τήν δυνατότητα στους Χημικούς αυτούς, να έχουν και αυτοί τήν άποψη τους και για να αποφασίζουν για θέματα τής Ένωσης.

Μ' αυτό τό σκεπτικό πρότεινα τό άθροιστικό χαρακτήρα τής Πανελλαδικής Γενικής Συνέλευσης, δηλαδή να συζητιούνται τό θέματα αυτά τό κοινά, τό όποια θα κατεβαίνουν κεντρικά σε όλους τούς τόπους, να παίρνονται αποφάσεις, και αυτές να άθροίζονται και να βγαίνει συνολικά τό αποτέλεσμα. Βεβαίως κανένας δεν αποκλείει, τό να υπάρχουν Τοπικές Συνελεύσεις με τοπικά θέματα, ή ακόμα και Συνελεύσεις ειδικές, όπου σε κάθε τμήμα θα προκύπτει κάποιο θέμα και θα θέλουν να τό συζητήσουν, ή ακόμα και διαφορετικά ψηφίσματα. Δεν είναι εκεί τό πρόβλημα.

Ηθέλα επίσης να άπαντήσω σε μερικές ερωτήσεις που έκανε ο συνάδελφος Ψωμάς, μιάς είπες, έφ' όσον θα γίνουν τοπικές Γενικές Συνελεύσεις ο προβληματισμός τών πρώτων Συνελεύσεων θα φτάνει στις τελευταίες Συνελεύσεις, ενώ ο προβληματισμός τών τελευταίων δεν

θά φτάνει στις πρώτες. Με βάση αυτό το σκεπτικό είχαμε πεί, ότι έφ' όσον ή 'Αθήνα είναι ή μαζικότερη Συνέλευση, έξ άρχής νά είναι καθορισμένο από τό Καταστατικό, άν κρίνουμε, ότι ό προβληματισμός τής 'Επαρχίας όταν φθάσει στην 'Αθήνα, θά έχει μεγαλύτερη σημασία γιά νά συζητηθεί εκεί, ή ανάποδα και όχι νά άποφασίζεται από κάποια άτομα κάθε φορά άν τής 'Αθήνας θά είναι ή πρώτη ή ή τελευταία.

Μ' αυτό τόν τρόπο βεβαίως υπάρχει ή περίπτωση όρισμένα τμήματα νά είναι πιό ρηγμένα, αλλά όπωσδήποτε είναι καλύτερο από τό νά μήν μιλάνε καθόλου. Δηλαδή ό προβληματισμός πού δέν θά άκούγεται, προφανώς δέν θά άκούγεται, όταν οι άλλοι δέν θά έχουν συζητήσει, αλλά όμως θά συζητούν κάπως, ένώ μέ τήν μιά Πανελλαδική Συνέλευση δέν θά συζητηθούν ποτέ.

'Επίσης ρωτάς πώς οι διαφωνούντες θά ύποστηρίζουν τις άπόψεις τους, έφ' όσον θά είναι πολύ δύσκολο, νά μεταφερθούν από τόπο σέ τόπο κ.λ.π. Είναι μιά πρακτική δυσκολία τήν όποια όμως νομίζω, ότι ξεπερνιέται άρκετά, εάν υπάρχουν άνθρωποι, οι όποιοι θέλουν όπωσδήποτε, νά πούν τις άπόψεις τους και δέν μπορούν μέσω κάποιου άλλου νά τό κάνουν, θά πρέπει νά πάνε οι ίδιοι, αλλά τό ίδιο αυτό γίνεται αυτή τή στιγμή μέ τήν 'Επαρχία, διότι είναι ύποχρεωμένη ή 'Επαρχία νά έρθει εδώ, γιά νά διαφωνήσει, άλλωώς δέν μπορεί νά διαφωνήσει.

Γιά τό άλλο πού είπες, γιά τό άθροιστικό τών Γενικών Συνελεύσεων συμφωνώ άπόλυτα μέ τόν συνάδελφο Φιλάρετο, όσο γιά τό θέμα τής 'Αντιπροσωπίας, εκείνο πού μέ κάνει νά τό βλέπω σάν άποφασιστικό 'Όργανο, είναι ό φόβος ότι διαφορετικά θά άτονίσει αυτό τό 'Όργανο, δηλαδή εάν δέν είναι έκλεγμένο, δέν θά λογοδοτεί κάπου και οι άποφάσεις του αυτές ίσως νά λαμβάνονται ύπ' όψη, ίσως και νά μήν λαμβάνονται, φοβάμαι ότι θά άτονίσει, Μ' αυτή τήν άποψη προτείνω τό άποφασιστικό.

Είχα έξηγήσει και στην 'Επιτροπή, ότι βλέπω σωστό τό νά εκλέγονται Πανελλαδικά οι αντιπρόσωποι αλλά όμως χωρίς νά ύποτιμώ τήν ανάγκη νά αντιπροσωπεύεται ή 'Επαρχία (όλα τά τμήματα) και γι' αυτό είπα και ένα σύστημα μικρό, τού νά εκλέγονται και έτσι και έτσι θά τό δεχόμενα, όμως τό βλέπω λίγο δύσκολο γι' αυτό πρότεινα τήν κατά τόπους εκλογή τών αντιπροσώπων.

Προεδρείο: Λοιπόν άλλος όμιλητής: 'Ο συνάδελφος Παλαιγιάννης έχει τό λόγο.

κ. Παλαιγιάννης: Νομίζω, άκούστηκαν οι άπόψεις τών μελών τής 'Επιτροπής θά ήθελα νά σταθώ σέ όρισμένα μόνο σημεία και κύρια στην 'Επιχειρηματολογία, πού έκανε ό συνάδελφος Ψωμάς στό άν και κατά πόσον οι συνάδελφοι τής 'Επαρχίας έχουν ιδιαίτερα προβλήματα. Οι συνάδελφοι πού είναι στην 'Επαρχία, όπως σωστά ανέφερε ή συνάδελφος Καστανάκη, μέρα μέ τή μέρα αύξάνουν είτε σάν καθηγητές στά Γυμνάσια, είτε μέ τήν 'Ίδρυση (όσο και άν είναι αυτή μικρή) νέων Βιομηχανιών στην 'Επαρχία μέρα μέ τήν μέρα όπως είπα ό αριθμός τών συνάδελφων μεγαλώνει. 'Αρα δέν είναι δυνατόν, άφού ζούνε σέ ένα δικό τους χώρο νά μήν έχουν τά δικά τους προβλήματα και γιά μένα, αλλά και γιά τήν ΠΑΣΚ Χημικών, είναι ούσιαστικό, είναι άν τό θέλετε τό πιό δημοκρατικό σύστημα νά υπάρχουν οι κατά τόπους Γενικές Συνελεύσεις, διότι αυτές πραγματικά θά είναι εκείνες, πού θά κατοχυρώσουν τή δημοκρατία στό χώρο μας γιατί σ' αυτές τις Γενικές Συνελεύσεις θά υπάρχει ό προβληματισμός και ίσως οι άποφάσεις γιά τήν επίλυση τών προβλημάτων γιά εκείνους τούς συνάδελφους, πού βρίσκονται στην 'Επαρχία.

Γι' αυτό θά ήθελα μόνο νά θυμίσω στό συνάδελφο Ψωμά ότι σέ προηγούμενη Γενική Συνέλευση, όχι τήν άμέσως προηγούμενη, αλλά τήν τακτική Γενική Συνέλευση πού είχαμε τό Φεβρουάριο ένας συνάδελφος από τή Λάρισα άν δέν κάνω λάθος, ανέβηκε στό βήμα και έκανε μιά έμπεριστατωμένη όμιλία γιά τό τι προβλήματα αντιμετωπίζουν οι συνάδελφοι στην 'Επαρχία. Γιά μας λοιπόν ή ύπαρξη Γενικών Συνελεύσεων στην 'Επαρχία, είναι ό μόνος και ό πιό Δημοκρατικός τρόπος, γιά νά άκούγονται όλες οι άπόψεις, γιά νά υπάρχουν εκείνους ό προβληματισμός, πού θά είναι άναγκαίος και ικανός γιά τήν επίλυση τών προβλημάτων, πού έχει αυτή τή στιγμή ή 'Ένωση.

Σ' ένα ακόμα θά ήθελα νά σταθώ, σ' αυτό τό όποιο ό συνάδελφος 'Αλκαρίδης είπε, ότι υπάρχει ό κίνδυνος τής παραταξιοποίησης. Συνάδελφοι, δέν πρέπει νά κρυβόμαστε καθέννας από μας έχει μιά θεώρηση τών πραγμάτων, έχει ένα τρόπο πού σκέφτεται και αυτός ό τρόπος και ή θεώρηση αυτή γεννάει μιά πρακτική, στό πώς θά αντιμετωπισούμε τά προβλήματα ενός συγκεκριμένου μαζικού χώρου, όπως είναι ή 'Ένωση. Λογικό είναι λοιπόν ό καθέννας από μας νά θέλει νά στείλει συνάδελφους, πού όμοια σκέπτονται μ' αυτόν, διότι κατά τήν γνώμη του αυτοί οι συνάδελφοι θά είναι εκείνοι πού θά μπορέσουν όπως αυτός νομίζει, νά λύσουν τά προβλήματα όταν έλθουν στην 'Αντιπροσωπία. Δέν νομίζω, ότι αυτός ό τρόπος γεννάει προβλήματα παραταξιοποίησης.

κ. Ψωμάς: Μία διευκρίνιση θά ήθελα νά κάνω, γιατί δημιουργήθηκε μιά παρεξήγηση στα όσα είπα, ούτε ισχυρίστηκα πώς δέν έχουν ιδιαίτερα προβλήματα οι συνάδελφοι τής 'Επαρχίας, είπα ότι άπλως ότι τά κύρια τά καυτά προβλήματα έχουν πανελλαδικό χαρακτήρα. Από τήν άλλη μεριά ή ένισία τοπικά και χρονικά Πανελλαδική Συνέλευση στην 'Αθήνα καθόλου δέν έμποδίζει, και όπωσδήποτε είχαμε πει και στην 'Επιτροπή ότι θά γίνονται τοπικές Γενικές Συνελεύσεις δηλαδή Συνέλευση π.χ. τού τμήματος Πάτρας, όπου θά φανερώνονται τά προβλήματα τής Πάτρας και ό προβληματισμός αυτός θά λαμβάνεται ύπ' όψη από τά μέλη τής Διοικούσας 'Επιτροπής, πού ένδεχομένως θά παρευρίσκονται.

Αυτό πού είπα, είναι ότι δέν μπορεί νά λειτουργήσουν άθροιστικά, όχι ότι δέν θά γίνονται οι Τοπικές Γενικές Συνελεύσεις, βεβαίως και θά γίνονται.

κ. Παλαιγιάννης: 'Ισως νά μήν εκφράστηκα εγώ καλά, όπωσδήποτε υπάρχουν προβλήματα κοινά γιά όλους τούς συνάδελφους, είτε εδώ βρίσκονται, είτε στην 'Επαρχία παρ' όλα αυτά υπάρχουν σήμερα προβλήματα, πού ίσως και έμεις αλλά και τό Δ.Σ. νά μήν γνωρίζει και αυτά νά τά γνωρίζουν οι συνάδελφοι, πού βρίσκονται σέ ένα τόπο. Κατά τήν γνώμη μας γιά τό δεύτερο θέμα τήν ύπαρξη μιάς Πανελλαδικής Συνέλευσης δέν είναι ή αντιπροσωπευτική, δέν είναι εκείνη πού εξασφαλίζει μέ Δημοκρατικό τρόπο όλες εκείνες τις λειτουργίες τής 'Ένωσης 'Ελλήνων Χημικών, πού άντικειμενικά πρέπει νά γίνουν.

Προεδρείο: 'Υπάρχει άλλος όμιλητής; δέν υπάρχει. 'Ο συνάδελφος Ξυθάλης.

κ. Ξυθάλης: Συνάδελφοι, γιά νά κλείσουμε. Τό Δ.Σ. άκουσε όλα όσα λέχθηκαν γιά τό Καταστατικό και στην ούσία μπροστά του μπαίνει τό δίλημμα, άν θέλουμε νά είμαστε ρεαλιστές, ή νά άφήσει τό θέμα τού Καταστατικού στις Καλένδες, ή νά πάρει τήν Πολιτική εύθύνη ενός Καταστατικού, πού θάρθει σέ ψηφοφορία στόν κλάδο σέ καθολική ψηφοφορία στόν κλάδο μέ τήν αδυναμία πού θά έχει αυτή ή καθολική ψηφοφορία ενός ναι, ή ενός όχι. Πράγματι θά υπάρχουν συνάδελφοι, πού δέν θά θέλουν γιά όρισμένα άρθρα νά τό ψηφίσουν και άλλοι επίσης δέν θά θέλουν νά τό καταψηφίσουν άλλωώς όμως δέν μπορεί νά γίνει καταστατικό.

Τό Δ.Σ. θά προσπαθήσει νά άκούσει και τις άπόψεις τών Τοπικών Συλλόγων. Θά προσπαθήσει νά άκούσει και άπόψεις τών κλαδικών Συλλόγων. Πάντως πριν λήξει ή θητεία του, εκφράζω τήν προσωπική μου γνώμη αυτή τή στιγμή, πριν λήξει λοιπόν ή θητεία του επαναλαμβάνω, θά φέρει στόν κλάδο σέ ψηφοφορία μέ τήν μορφή δημοψηφίσματος, ώστε νά έχει τήν εύρύτερη συμμετοχή γιά νά είναι και τυπικά άποδεκτό, θά φέρει στόν κλάδο λοιπόν ένα καταστατικό μέ ένα ναι, ή ένα όχι.

Τό θέμα αυτό τού Καταστατικού θά άπασχολήσει τό Δ.Σ. μέχρι και τόν 'Οκτώβριο και έλπίζουμε, ότι πριν τελειώσει ή θητεία του νά θέσουμε σέ ψηφοφορία ένα τέτοιο Καταστατικό. Δέν ήθελα άλλο τίποτα νά πώ. Ευχαριστώ πολύ.

Προεδρείο: Νομίζω, δέν υπάρχει κανένα άλλο θέμα, μετά από τό κλείσιμο τού συνάδελφου Προέδρου τού κ. Ξυθάλη ή Γενική Συνέλευση τελείωσε.

FLUX

Δ. ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Διά Βαρέλια Νταμιζάνες Δεξαμενές

Φορητές Άντλιες

Ήλεκτροκίνητες ή αεροκίνητες
αυτόματου άναρροφήσεως

- Πολλά μοντέλα από: Άνοξειδωτο χάλυβα, Πολυπροπυλαίνιο, Άλουμίνιο, Hastelloy 'C' κλπ.
- Για όξέα, άλκάλια, διαλύτες, οιονοπέυματα, όρυκτέλαια, κρέμες, ρητίνες, κλπ.
- Παροχή 1 έως 50 m³/hr
- Μανομετρικό έως 23 μ.
- Μεγίστη Θερμοκρασία 120 οC.
- Ήλεκτροκινήτères κοινόι ή αντίεκρηκτικοί, 220, 110, 42 V, A.C. ή D.C.

cfg

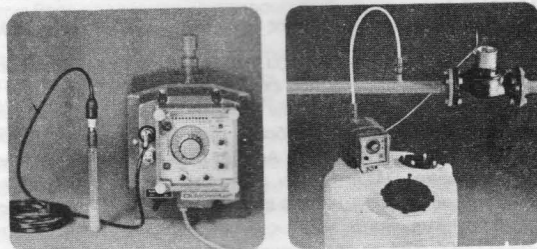
Δ. ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ProMinent[®] electronic

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΟΣΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΑΝΤΛΙΕΣ

- Δοσομετρικές άντλιες για όλα τά ύγρά.
- Συστήματα έλέγχου-ρυθμίσεως PH και pH
- Έγκαταστάσεις έπεξεργασίας ύδατος & λοιμάτων.
- Έξοπλισμοί κολυμβητικών πισίνων
- Μονάδες παραγωγής OZON

the electronic magnet-diaphragm feeder (dosing) pump

Για Έργαστηριακές και Βιομηχανικές χρήσεις

TECHNOMAN Ε.Π.Ε.
ΚΑΡΟΛΟΥ 28 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 524.6367

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΑΜΕΣΟΣ
Άνταλλακτικά - Service

hotfoil

Διά Δίκτυα Μαζούτ
και όλων τών ύγρών
ύλικών

Θερμαντικά ταινία
μέ ένωματωμέ-
νας ηλεκτρικές
άντιστάσεις.

**Keep
fluids
flowing**

Θερμοκρασία Λειτουργίας από
-70° C έως +800° C, Θερμαντικό
φορτίο από 12 έως 750 watts ανά
μέτρο. Περιέλισσονται εύκόλως
έπί σωληνώσεων διαμέτρων από
6 χιλ. έως 500 χιλ., μήκους ενός
μέτρου έως 20 χιλιομέτρων, σε
άνοικτους ή κλειστούς χώρους
και θερμαίνονται τό περιεχόμενά
των.

- Χρησιμοποιούνται σ' όλες τις περιπτώσεις πού τά δίκτυα σωληνώσεων άπαιτούν θέρμανση.

Iwaki
JAPAN

**ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΜΑΓΝΗΤΙΚΗ
ΖΕΥΞΙΣ**

ΜΑΓΝΗΤΙΚΑΙ ΑΝΤΛΙΑΙ IWAKI

Φυγοκεντρικάί Πλαστικάί Άντλιαί
πού δέν στάζουν... ποτέ!
Άπολύτως Στεγανάι!

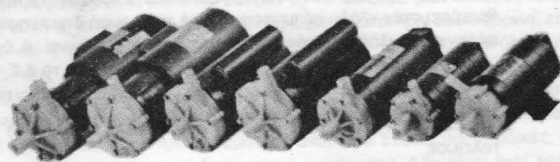
Χωρίς άξονες πού νά φθειρώνται!
Χωρίς Σαλαμάστρες πού νά τρέχουν!

Ύλικά κατασκευής:

- πολυπροπυλαίνιον
- πολυεθυλαίνιον
- τεφλέν
- κεραμική ύλη

Έφαρμογές

- Έμφανιστήρια Φωτογραφιών
- Έπινικελωτήρια
- Μεταγγίσεις, άνακυκλοφορίες και γενικές βιομηχανικές έφαρμογές
- Συστήματα διυθήσεως κλπ.

Παροχή έως 600 λίτ/λεπτό, Μανομετρικό έως 40 μ.